

ΚΟΝΙΤΙΣ

63. Ιούλιος- Αύγουστος 1995

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ, ΤΕΥΧΟΣ 63. ΔΡΧ. 200
Κ Ο Ν Ι Τ Σ Α

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
Η Κόνιτσα στο χώρο και στο χρόνο, Δ. Ράππη	149
Συμπόσιο Γλυπτικής στην Κόνιτσα, Κ. Τσούβαλη	151
Ημερίδα	153
Για την Αρκούδα, Σ. Τουφίδη	154
Παλιές ιστορίες Αναστ. Ευθυμίου	156
Τοπωνυμίες Παλαιοσελίου, Η. Παπαζήση	158
Γλωσσάρι Θωμά Ζιώγα	161
Κοσμάς ο Αιτωλός (Βιβλιοκρισία), Λ. Τζόκα	164
Δύο γυναίκες Γλύπτριες, Κ. Τσούβαλη	166
Γ. ΒΕΛΛΑΣ Παρουσίαση, Γ. Τέλλη	171
Η εορτή της Αγ. Παρασκευής στο Παλαιοσέλι, Η. Ανδρέου	175
Γάμος στο Πεκλάρι, Β. Βουρδούκα	176
Η Ακαδημία Αθηνών, Χρ. Εξάρχου	177
Τα μαλάματα οι γέροι, Θ. Γκούτου	179
15 Αύγουστος (ποίημα), Αντωνίας Κολιού	179
Οι επιτυχόντες στις εξετάσεις	180
Πήραι δύο, Αχ. Κολιού	181
Ο κίνδυνος του καλοκαιριού, Λ. Εζνεπίδη	183
Δεν ξεχνώ, Π. Νάτση	184
Προς τη Συντ. Επιτροπή Β. Κουκέση	185
Η Καλόβρυση τίμησε τους νεκρούς, Β. Νίκου	186
Αυτοί που φεύγουν, Β. Νίκου	187
Στον Κ. Ευαγγελίδη, Ε.Ε.	188
S.O.S για τη Βάλια Κάλντα	189
Νέα από τις γειτονικές επαρχίες	190
Ειδήσεις - Κοινωνικά	192
Συνδρομές	196

(φωτ. εξωφ. Από τη χλωρίδα
της περιοχής μας)

**Εκδίδεται από Συντακτική
Επιτροπή**

**Ανδρέου Ηλίας
Ζώτος Θεόφιλος
Τουφίδης Σωτήρης
Τσιάγκης Ικαρος**

Υπεύθυνος σύμφωνα

με το νόμο:

Σωτ. Τουφίδης

Κόνιτσα 44.100

Τηλ. (0655) 22.464 - 22.212

**Ετήσια συνδρομή: Εσωτερικού Δρχ. 1500
Εξωτερικού, Δολ. USA 20 Αυστραλ. 30
Αλληλογραφία - Συνδρομές - Εμβάσματα
στον υπεύθυνο του περιοδικού Σ. Τουφίδη
ή στο Βιβλιοπωλείο «ΕΛΕΓΕΙΟ» Θ. Ζώτου, Κόνιτσα**

**Γραφικές Τέχνες
ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ**

Βαλαωρίτου 25 - Ιωάννινα

(Αναδημοσίευση από την εφημερίδα "Η ΠΡΩΙΝΗ" της Άρτας 27-5-95)

‘Η ΚΟΝΙΤΣΑ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΚΑΙ ΤΟ ΧΡΟΝΟ’

Τον τελευταίο καιρό η διαχείριση των προβλημάτων των τοπικών κοινωνιών από τους τοπικούς φορείς αποκτά μια άλλη διάσταση. Ολοένα και περισσότερο αυτοί οι φορείς αναζητούν την επιστημονική γνώση, για να τη χρησιμοποιήσουν ως υποδομή στην ανάπτυξη της περιοχής τους. Άλλωστε, αυτός είναι και ο σκοπός της επιστημονικής έρευνας, να τεθεί στην υπηρεσία του ανθρώπου και να καλυτερέψει τη ζωή του.

Ένα τέτοιο εγχείρημα, παρά τους όποιους κινδύνους, επακολούθησε επιτυχώς στην ακραία περιοχή της Κόνιτσας. Η Κόνιτσα είναι μία όμορφη κωμόπολη κτισμένη αμφιθεατρικά στον κόρφο δύο βουνών και με τον Αώο και την άπλα του κάμπου στα πόδια της.

Κύλησαν αιώνες από την προϊστορική εποχή ως σήμερα και πάνω στη γη της φαίνονται τα σημάδια του χρόνου... προελλαδικός οικισμός, Μολοσσοί, Τριφυλλία, Λιτοβούνι, Κάστρο Κόνιτσας, Διπαλίτσα, Τούρκοι, Αρβανίτες, εξισλαμισμοί, Αλή-Πασάς, Μαστοροχώρια, Χιονιάδες, Τούρνοβο, σχολεία, γεφύρια, εκκλησίες, Εθνική Αντίσταση, μάχη της Κόνιτσας.

Το Πνευματικό Κέντρο της πόλης σε συνεργασία με το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων πραγματοποίησαν στις 12, 13, 14 Μαΐου το πρώτο Επιστημονικό Συμπόσιο στην Κόνιτσα με θέμα: "Η

ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΚΑΙ ΤΟ ΧΡΟΝΟ".

Είχε προηγηθεί το 1993, πάλι στο ίδιο μέρος, ένα διήμερο λαϊκού πολιτισμού με θέμα το χορό, τα αποτελέσματα του οποίου διαβάσαμε στο βιβλίο ΧΟΡΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ.

Είναι αυτά παρήγορα και ενθαρρυντικά μια ακραία περιοχή, όπως αυτή της Κόνιτσας, να επιζητεί την επιστημονική γνώση και το λόγο και να θέλει να αλλάξει την εικόνα της "μεθορίου" που έχουμε μέσα μας. Η γνώση της τοπικής ιστορίας και η εξακρίβωση των προβλημάτων, όπως αυτά εμφανίζονται ως αναγκαίοι παράγοντες για τη δημιουργία της κατάλληλης υποδομής στην ανάπτυξη που φαίνεται να μην είναι μόνον στις προθέσεις σ' αυτήν την περιοχή. Σωστά, άλλωστε, επιστημαίνεται στο σκεπτικό της Οργανωτικής Επιτροπής του Συμποσίου: "Η γνώση της τοπικής ιστορίας, ο σεβασμός του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς είναι η υποδομή για μια σύγχρονη ανάπτυξη απαλλαγμένη από τα ξενόφερτα και εν πολλοίς ανεφάρμοστα μοντέλα ανάπτυξης. Και αυτά που κληρονομήσαμε είναι και σπουδαία και αρκετά, αρκεί να τα μελετήσουμε..."

Αυτό, λοιπόν, έγινε και στην Κόνιτσα επί τρεις ημέρες, στην κατάμεστη αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου της πόλης Σαράντα περίπου επιστήμονες κατέθεσαν τις γνώσεις τους για την

περιοχή και αποκάλυψαν την πορεία της Κόνιτσας και της ευρύτερης περιοχής της στην ιστορική της διαδρομή και συγχρόνως έδωσαν τη δυνατότητα για έναν μελλοντικό σχεδιασμό ανάπτυξης της περιοχής βασισμένου πάνω απ' όλα στην παράδοση. Οι ανακοινώσεις των συνεδρών κάλυψαν θέματα Αρχαιολογίας, Οικολογίας, Αρχιτεκτονικής, Ιστορίας, Λαογραφίας, Γλωσσολογίας, Κοινωνιολογίας, Εκπαίδευσης, Λογοτεχνίας. Η τελευταία συνεδρία ήταν αφιερωμένη στις σύγχρονες δυνατότητες ανάπτυξης της Επαρχίας Κόνιτσας, με ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη του οικοτουρισμού στους ορεινούς όγκους του Σμόλικα. Ενδιαφέρουσα ήταν και η συζήτηση της στρογγυλής τράπεζας με άξονα την ανάπτυξη, το φυσικό περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομιά.

Η συμμετοχή του κοινού ήταν πέρα από τις προσδοκίες ενός ανυποψίαστου επισκέπτη, που έχει στο νου μια επαρχιακή πόλη και δη ακραία στο νομό με όλα εκείνα τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν παρόμοιες πόλεις. Το κοινό παρακολούθησε τους ομιλητές, υπέβαλε ερωτήσεις και έδειξε ότι επιζητεί τη γνώση, τον επιστημονικό λόγο, την πανεπιστημιακή έρευνα κοντά του.

Ήταν δε σημαντικό το γεγονός ότι η πρώτη αυτή κατάθεση της γνώσης έγινε στην Κόνιτσα. Ο Δήμαρχος, το Πνευματικό Κέντρο, η Οργανωτική Επιτροπή φρόντισαν να γίνει στην πόλη τους ένα Επιστημονικό Συμπόσιο και έθεσαν τις βάσεις για παρόμοιες, επιθυμητές πάντα, επαναλήψεις.

Τα πρακτικά με τις εισηγήσεις θα είναι παντού ο καλύτερος πρεσβευτής της.

Άψογη ήταν επίσης η παραδοσιακή φιλοξενία και ευχάριστη η τριήμερη παραμονή. Πάντως με μια γρήγορη ματιά ο επισκέπτης αποκομίζει την εντύπωση ότι σ' αυτόν τον τόπο δουλεύουν άνθρωποι με μεράκι, υπομονή, επιμονή,

φαντασία και οράματα και προπάντων υπευθυνότητα για το μέλλον αυτής της περιοχής, τόσο αναγκαία όλα αυτά στην εποχή μας με τις γυμνωμένες όψεις, που πάσχουμε από όνειρο για μια εικόνα από την περασμένη γενιά, ώστε να μην μείνουμε μετέωροι, δίχως μνήμη;

Θα ήταν, όμως, παράλειψη, αν πριν κλείσουμε, δεν αναφερόμασταν και στην παρουσία των μαθητών με μια έκθεση φωτογραφίας, όπου μπορούσε να δει κανείς τη διαδρομή της Κόνιτσας, ιδιαίτερα στα δύσκολα εκείνα χρόνια της Τουρκοκρατίας.

Η Οργανωτική Επιτροπή φρόντισε ακόμα να συνδυάσει σ' αυτό το Συμπόσιο το ωφέλιμο με το τερπνό. Οι σύνεδροι είχαν την ευκαιρία κατά τη διάρκεια των γευμάτων τους να απολαύσουν το τοπικό χρώμα της παραδοσιακής μουσικής και να πάρουν κι από ένα χορό, δίνοντας έτσι και μια άλλη διάσταση στον επιστημονικό χαρακτήρα του γεγονότος. Την Κυριακή δε το απόγευμα η ορχήστρα της ΕΡΑ 3 συμμετείχε με συναυλία κλασικής μουσικής.

Το Συμπόσιο τίμησαν με την παρουσία τους οι τοπικές αρχές, οι βουλευτές του νομού, ο Νομάρχης Ιωαννίνων, ο Περιφερειάρχης Ηπείρου και ο Υπουργός Παιδείας, ο οποίος στο σύντομο χαιρετισμό του εξήγγειλε την ίδρυση στην Κόνιτσα του Κέντρου Περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, πολύ σπουδαίο για μια τέτοια επαρχία.

Αποτελούν, λοιπόν, παράδειγμα τέτοιες διοργανώσεις πρέπει να το ακολουθήσουν και άλλες περιοχές, αν επιθυμούν να μπουν τα πράγματα σε μια ελπιδοφόρα τροχιά. Και η πολιτεία να βρεθεί κοντά σε τέτοιες προσπάθειες.

Δρ. Δημήτριος Ελ. Ράπτης

Συμπόσιο Γλυπτικής στην Κόνιτσα

Ένα γεγονός πρωτόγνωρο για μας συντελέστηκε το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Αυγούστου στη μικρή μας πόλη, την τόσο στερημένη από τα αγαθά της τέχνης.

Έντεκα γλύπτες ηπειρωτικής καταγωγής ή έχοντας δεσμούς αγάπης με τον ηπειρωτικό χώρο, κλήθηκαν και δέχτηκαν να εργαστούν στην Κόνιτσα και να αφήσουν το έργο τους εδώ, κόσμημα και δαρκές μάθημα αισθητικής αγωγής και αισθητικής απόλαυσης.

Δυστυχώς η Κόνιτσα, όπως και όλη η Ελληνική επαρχία σήμερα, καταναλώνει την "κουλτούρα" που της παρέχει η τηλεόραση και τα κάθε λογής μπαράκια. Επί πλέον η εισβολή της προχειρότητας, της εύκολης λύσης προς όφελος του ιδιοκτήτη, η έλλειψη αισθητικής ευαισθησίας του καθενός που χτίζει κάτι τις τελευταίες δεκαετίες, η δίψα του πρόσθετου κέρδους, έχουν λεηλατήσει το πρόσωπό της και τείνουν να τη μεταμορφώσουν σε κακέκτυπο των αστικών κέντρων.

Γι' αυτό θεωρούμε τομή και πρόκληση το Συμπόσιο Γλυπτικής που οργανώθηκε στην Κόνιτσα από το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου, το οποίο υλοποίησε την ιδέα του συμπατριώτη μας γλύπτη και ζωγράφου

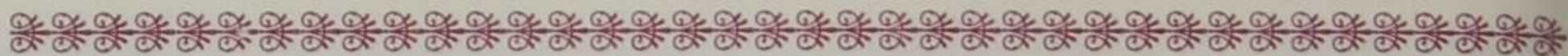
Χρήστου Λάμπρου.

Το πρόσωπο της πόλης μας από δω και στο εξής δε θα 'ναι το ίδιο. Έντεκα γλυπτά καταξιωμένων γλυπτών θα κοσμούν το χώρο, ραπίζοντας την ομοιομορφία της κακογουστιάς των ελληνικών πόλεων και κωμοπόλεων.

Η σύγχρονη τέχνη με τις απλές της φόρμες, τις γεμάτες φαντασία και πλαστικότητα κάνει τη σκληρή πέτρα απαλή και ζεστή, γεμάτη χάρη και κίνηση και έρχεται να δέσει με τις πέτρες και τα χτίσματα των ξακουσμένων παλιών μαστόρων της Κόνιτσας, συνεχίζοντας την παράδοση.

Κάποιοι άνθρωποι εδώ πασχίζουν να κρατήσουν κάτι από το πνεύμα αυτών των μαστόρων με το υψηλό αισθητήριο. Πασχίζουν να διατηρήσουν τη φυσιογνωμία της πόλης μας με την αρχιτεκτονική της παράδοσης και το πανέμορφο φυσικό τοπίο. Σ' αυτό το τοπίο έρχονται να εναρμονιστούν, σε μια θαυμαστή ενότητα, τα γλυπτά των καλλιτεχνών που δούλεψαν με τόσο μεράκι από ήλιο σε ήλιο, μέσα στο περιορισμένο χρονικό περιθώριο των 15 ημερών που τους παραχωρήθηκε, τη σκληρή ηπειρωτική πέτρα, αγγίζοντας και προκαλώντας τα όρια της φυσικής τους αντοχής.

Σκονισμένοι, σαν τους παλιούς πελε-

κάνους της πέτρας, κατάκοποι αλλά δυναμωμένοι από το δόσιμο στην τέχνη, ερωτευμένοι με την πέτρα που τους ανθίσταται, κάτω από τον προστατευτικό ίσκιο των πλατανιών, δούλεψαν ασταμάτητα με το καλέμι και το βελόνι, αλλά και τους τροχούς της σύγχρονης τεχνολογίας, μέσα σε ένα πανδαιμόνιο ήχων και κάτω από τα περίεργα βλέμματα των επισκεπτών, που όλο ρωτούσαν.

Κι εκείνοι είχαν το κέφι να εξηγούν, να μιλούν για το έργο τους, την αφετηρία της έμπνευσής τους, γι' αυτό που τους γοήτευσε, για τη σχέση τους με το υλικό, για κείνο που θέλουν να εκφράσουν μέσα από το έργο τους, που είναι

ένα κομμάτι από την ύπαρξή τους, κ χωρίς να υποτάσσεται στο λόγο.

Οι ίδιοι επέλεξαν τους χώρους που θα φιλοξενήσουν το έργο τους και τώρα η Κόνιτσα έχει το μερίδιό της στη σύγχρονη τέχνη. Ανάλογα με το βαθμό εξοικείωσης του κάθε επισκέπτη, εκφράζεται ο θαυμασμός ή η δυσπιστία για τις πρωτότυπες φόρμες και εμείς οι Κονιτσιώτες σκανδαλισμένοι παίρνουμε το βάπτισμα της αφαίρεσης στην τέχνη για να νιώσουμε σύντομα τα έργα αυτά πολύ οικεία και στο εξής να ταξιδεύουμε μαζί τους στο χώρο, στο χρόνο και στο όραμα.

Κατερίνα Τσούβαλη

ΗΜΕΡΙΔΑ

Από την πολιτική κίνηση Κόνιτσας του "Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου" και της Νομαρχ. Επιτροπής Ν. Ιωαννίνων, οργανώθηκε στις 20/8 ημερίδα "για την ανάπτυξη της επαρχίας Κόνιτσας" στην αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου.

Στην εκδήλωση παρευρέθηκε ο Μητροπολίτης, ο Νομάρχης, ο Δήμαρχος, Νομαρχιακοί Σύμβουλοι και αρκετοί Κονιτσιώτες.

Εισηγήσεις έγιναν στα παρακάτω θέματα:

1) **Υγεία-Πρόνοια-Κοινωνικές Υπηρεσίες.** Εισηγητής ο κ. Δημ. Βαντόλας, Ιατρός Παθολόγος, Δ/ντής Κ.Κόνιτσας

2. **Εναλλακτικές μορφές ενέργειας.** Εισηγητής ο κ. Μιχ. Ντίνος, Μηχανολόγος - Μηχανικός.

3. **Αρχιτεκτονική και οικιστική ανάπτυξη της Επαρχίας Κόνιτσας.** Εισηγητής ο κ. Ευάγγελος Δημητριάδης, καθηγητής Πολιτ. Πανεπιστ. Θεσ/νίκης.

4. **Προτάσεις και προβληματισμοί** για την αναβάθμιση των συνθηκών της Επαρχίας, Κόνιτσας.

Εισηγητής ο κ. Γιάννης Συμπερόπουλος, δικηγόρος.

5. **Ανάπτυξη των παραμεθωρίων περιοχών** προβλήματα και προοπτικές.

Εισηγητής ο κ. εκπρόσωπος των Σωματείων Περιφερειολόγων κ. Γεώργ. Γεωργίου.

6. **Προτάσεις για την ανάπτυξη της Επαρχίας**

Κόνιτσας. Εισηγητής ο κ. Κων. Ρήγας, επ. Καθηγητής Πανεπιστ. Ιωαννίνων.

7. **Διασυνοριακά Ευρωπαϊκά προγράμματα.**

Εισηγητής ο κ. Μιχ. Παπαγιαννάκης, ευρωβουλευτής του ΣΥΝ.

8. **Ο ρόλος της Νομαρχ. Αυτοδιοίκησης στην περιφερειακή ανάπτυξη.** Εισηγητής ο κ. Νικ. Γιαννούλης, πρώην Δήμαρχος Πρέβεζας-Νομαρχ. Σύμβουλος.

9. **Το θεσμικό πλαίσιο της τοπ. Αυτοδιοίκησης και ο ρόλος των συμβουλίων περιοχών.**

Εισηγητής ο κ. Τάσος Βασιλείου, Γραμματέας της ΤΕΔΚ. Ιωαννίνων.

10. **Το μέλλον των Κοινοτήτων της Επαρχίας Κόνιτσας.** Εισηγητής ο κ. Γιώργος Τσιλογιάννης Κοινοτ. Σύμβουλος Δροσοπηγής.

Παρεμβάσεις έκαναν, ο Αντιπρύτανης Πανεπιστ. Ιωαννίνων κ. Μασαλάς ο κ. Μακόπουλος της Νομαρχ. Επιτρ. Ιωαννίνων της Πολιτ. Άνοιξης.

Οι Νομαρχ. Σύμβουλοι κ. Ηλιάδης και η Παπαμιχαήλ, ο κ. Σακκάς εκ μέρους της ΔΕΗ, ο κ. Τσίπης, ο κ. Χρ. Φασούλης, πρόεδρος Κεφαλοχωρίου.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΚΟΥΔΑ

Πολλά λέγονται κατά καιρούς για το μεγάλο θηλαστικό των βουνών μας, τη φαιά αρκούδα, που έστω και σε μικρό αριθμό, ζει ακόμα στον τόπο μας.

Απο κατοίκους ορεινών χωριών εκφράζονται παράπονα για ζημιές σε ζώα, κήπους, δέντρα, μελίτσια και η στάση πολλών κατοίκων της υπαίθρου είναι εχθρική.

Από οικολόγους-φυσιολάτρες, γράφονται στον τύπο άρθρα για την προστασία της και από τα τηλεοπτικά μέσα προβάλλονται διάφορα ντοκυμαντέρ.

Η επίσημη Πολιτεία τι κάνει;

Ακούμε για κάποιο πρόγραμμα "Αρκτος" αλλά προς το παρόν δε βλέπουμε να γίνεται κάτι πρακτικό για τη λύση του προβλήματος.

Εμείς στο σύντομο αυτό σημείωμα, χωρίς να είμαστε σοφοί ειδήμονες (μπουχτίσαμε κι απ' αυτούς) και χωρίς να αντιδικούμε με κανέ-

ναν θα επισημάνουμε μερικά πρακτικά μέτρα και τα θέτουμε στην κρίση του Υπουργού Γεωργίας και των άλλων αρμοδίων. Πιστεύουμε ότι οι ζημιές μπορούν να περιοριστούν και το σπάνιο αυτό ζώο της πανίδας μας, να μην εξαφανιστεί, αρκεί να δώσουμε μεγάλη έμφαση στην πρόληψη, η οποία πάντα φέρνει καλύτερα αποτελέσματα από τη θεραπεία ενός κακού.

Παλιότερα η αρκούδα εύρισκε πιο εύκολα την τροφή της στα βουνά και τα λαγκάδια της χώρας μας. Πυκνά δάση χωρίς δρόμους περισσότερα άγρια και ήμερα ζώα, πολλά οπωροφόρα δέντρα στα ορεινά χωριά κ.λ.π.

Τώρα τα κοπάδια λιγόστεψαν, τα

χωριά ερήμωσαν, τα άγρια ζώα (φυσική τροφή της αρκούδας) τα ξεπατώνουν νόμιμοι και παράνομοι "κυνηγοί" με καρμπίνες και ασυρμάτους ως τις ψηλότερες κορφές και τα βαθύτερα φαράγγια αφού οι δασικοί δρόμοι είναι προσιτοί σε τζίπ και 4Χ4.

Το ζώο δεν μπορεί να κορέσει την πείνα του με μηρμύγκια και βατόμουρα, το φάσμα της πείνας το αναγκάζει να κατεβαίνει χαμηλότερα, σε χωριά και σε κάμπους. Τα τελευταία χρόνια κατέβηκε αρκούδα στα καλαμποχώραφα του κάμπου της Κόνιτσας και βρέθηκε δολοφονημένη κοντά στο Βοϊδομάτη.

Επομένως το πρόβλημα πρέπει να εντοπίσουμε στη σχέση του ζώου με την τροφή του. Εάν υπάρξει επάρκεια τροφής στα κρυσφύγετά του (στα βουνά και τα φαράγγια) δε θα 'χει καμιά διάθεση να κατεβεί πιο κάτω.

Για το σκοπό αυτόν προτείνουμε τα παρακάτω:

α) Να απαγορευτεί αυστηρά το κυνήγι στις περιοχές που ζει η αρκούδα και να εμπλουτίζονται αυτές οι περιοχές με διάφορα ζώα από εκτροφεία.

Τα Δασαρχεία - Οικολογικοί Σύλλογοι κ.α. να φροντίσουν για το φύτευμα στις υψηλές ζώνες διαφόρων δέντρων (αγριοκερασιές, φουντουκιές, κορομηλιές, ξυνομηλιές κ.α.) ώστε μακροπρόθεσμα να αυξηθεί το σιτερέσιον του αγριμιού.

Όσπου να αποδώσουν τα παραπάνω, το αρμόδιο Υπουργείο ας φροντίσει να σκορπίζει σε επίκαιρα σημεία είτε με αυτοκίνητα των Δασαρχείων είτε και με ελικόπτερα ακόμα, μερικούς τόνους από κρέατα, πατάτες φρούτα και άλλα τρόφιμα που σκεπάζονται σωρηδόν στις χωματερές, για να μη βρίσκεται

στην ανάγκη το ζώο να κάνει ζημιές στα κατοικίδια και τα κηπάρια των χωριών.

Τέλος να ληφθεί μέριμνα ώστε να αποζημιώνονται στο ακέραιο οι χωρικοί για κάθε απώλεια που θα υφίστανται σε κατοικίδια ζώα, γιατί με τα σημερινά μέτρα δεν ικανοποιούνται.

Μ' αυτά που αναφέραμε πιο πάνω, νομίζουμε ότι θα λυθεί ικανοποιητικά το πρόβλημα ύπαρξης της αρκούδας.

Από τη μια μεριά, έχοντας εξασφαλισμένη την τροφή της η αρκούδα, θα ελαχιστοποιηθούν οι καταστροφές και από την άλλη, ο κάθε πολίτης της υπαίθρου θα συνειδητοποιήσει ότι πρέπει να ζήσει αυτό το σπάνιο θηλαστικό των βουνών μας, αφού κι αυτός προστατεύεται και αποζημιώνεται από την Πολιτεία.

Σωτ. Τουφίδης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΡ. ΜΠΑΝΑΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
ΠΑΡ' ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ

Θέμιδος 2 - Α. όροφος - Τηλ. 22464
Οικ. Ιουστινιανού 127 - Τηλ. 33147
Δ Ρ Α Μ Α

ΠΟΥΛΥΝΑ Γ. ΜΠΑΝΑ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Θέμιδος 2 - Α. όροφος - Τηλ. 22464
Οικ. Ιουστινιανού 127 - Τηλ. 33147
Δ Ρ Α Μ Α

Παλιές ιστορίες από την Κόνιτσα και τη γειτονική Βόρειο Ηπειρο

Του Αναστ. Ευθυμίου

Γιός του περίφημου Σιλιχτάρ Πόντα του ευνοούμενου του Αλή Πασιά ήταν ο Σουλεϋμάν μπέης Πόντας. Δεν κατοικούσε όμως στην Πόντα, αλλά στο σαράϊ του στο Μελεσίι του Λεσκοβικίου και πέθανε το 1913 σε ηλικία 107 ετών.

Είχε δε έξι παιδιά αρσενικά: τον Φερήτ, τον Μπεσήμ και τον Νταούτ παντρεμένους και τους Ιλιάζ, Κιαζήμ και Μπαϊράμ ανύπαντρους.

Οι δύο νυφάδες του ήταν αδερφές του Κιαλήμ Τσάτσε Βαλοβίστα. Ήταν πράγμα συνηθισμένο στους μουσουλμάνους να παντρεύονται δυό αδέρφια δυό αδερφές.

Όταν ο καιρός ήταν καλός ο γέρο-μπέης καθόταν μπροστά στην τεράστια εξώθυρα του σαραγιού του επάνω σε μαλακά στρώματα και μαλακά μαξιλάρια, τυλιγμένος με τη ζεστή μπαρούτσα του και έχοντας δίπλα του την απαραίτητη μπουκάλα με το ρακί και το παγούρι για να κερνάει τους περαστικούς.

Οι νυφάδες του τον περιποιόνταν κι εκείνος άπλωνε και της χαιδολογούσε ενώ αυτές τον μάλωναν.

- Είμαι γέρος, μη φοβάστε, τους έλεγε. Τους διαβάτες τους προσκαλού-

σε και τους κερνούσε για να μαθαίνει τα νέα του κόσμου. Πολλές φορές τους κρατούσε και τους φιλοξενούσε να φάνε μαζί του.

Προ του φαγητού έπινε μιά οκά ρακή και από κρυφά - γιατί το απαγόρευε η θρησκεία του - και από λίγο κρασάκι το μεσημέρι και στο δείπνο του.

Μετά το μεσημεριανό φαγητό συνήθιζε να κοιμάται μιά - δυό ώρες και κατόπι ξανάπαιρνε τη θέση του στην εξώθυρα, όπου έπινε τον καφέ του και συνέχιζε τη ρακοκατάλυση.

ΤΖΕΜΑΛΗ ΒΡΕΨΙΚΑΣ

Πολύ μακρόβιος υπήρξε ο Τζεμαλή Βρέψικας από το χωριό Βρέψικο του Λεσκοβικίου που έζησε 127 χρόνια και μέχρι αυτή την ηλικία παρακολουθούσε τα εγγόνια, τα δισέγγονα και τους εργάτες που καλλιεργούσαν τα χωράφια του.

Στον καιρό του θερισμού μάζευε τα πεσμένα στάχυα και τάβαζε στις μυρμηγκοφωλιές για νάχουν τα μυρμήγκια τροφή για το χειμώνα, όπως έλεγε.

Όταν ήταν σε ηλικία 124 χρονών πέθανε ο γιός του ο Κάντρης που ήταν 94 χρονών και οι Χανούμισσες τον σιγοκλαίγανε και μοιριολογούσαν.

- Τι τον κλαίτε; τους λέει ο πατέρας του ο Τζεμαλής, σάμπως ήταν μικρός; τάχε τα χρονάκια του...

ΟΣΜΑΝ Η ΤΣΙΟΜΑΝ

ΣΕΡΑΝΗΣ

Κάποτε το Ελληνοχριστιανικό χωριό Τσιαρτσιόβα, ελεύθερο κεφαλοχώρι, κινδύνεψε να γίνει τσιφλίκι των ισχυρών μπέηδων αδελφών Τσιατσαίων που ήταν ιδιοκτήτες του χωριού Βαλοβίστα του Λεσκοβικίου. Ήταν κι αυτοί όπως όλοι οι μπέηδες της караμουρατιάς εξισλαμισμένοι χριστιανοί που είχαν αλλάξει την πίστη τους πιο νωρίς από την εποχή του Αλή Πασιά Τεπελενλή στον καιρό περίπου του Κούρτ Πασιά, για να αρπάξουν τα κτήματα των πρώην αδελφών των χριστιανών και να τους κάνουν σκλάβους και δουλοπάροικους.

Η ελληνοχριστιανική καταγωγή των Τσατσαίων είναι φανερή από το επώνυμό τους, Τσάτσος, ή Τσάτσας, ή Τσάτσες λέγεται στα Αρβανίτικα και στ' αρβανιτοβλάχικα ο Αναστάσιος.

Επεδίωξαν λοιπόν αυτοί οι Τσατσαίοι με επικεφαλής τον μεγαλύτερο αδερφό τους τον Κιαμήλ μπέη να αρπάξουν τον κάμπο και το μύλο της Τσιαρτσιόβας και οι δημογέροντες του χωριού κατέβηκαν κρυφά στον γνωστό για τη δικαιοσύνη και την ευθύτητα του χαρακτήρα του Οσμάν μπέη γνωστό επίσης προστάτη των χριστιανών και του εξέθεσαν τον κίνδυνο που διέτρεχαν να χάσουν τα χωράφια τους και τον κοινοτικό τους μύλο.

- Μη φοβάστε, τους λέει ο Οσμάν μπέης, θα τους κανονίσω εγώ τους Τσιατσαίους.

Έβαλε αμέσως το γραμματικό του και έγραψε γράμμα στους Τσιατσαίους που τους καλούσε να βγούν σε ορισμένη μέρα να κανονίσουν τη διαφορά τους με το χωριό.

Τόδωσε λοιπόν σ' ένα παλληκάρι του και το πρόσταξε. "Θα το δώσεις, του είπε, στους Τσιατσαίους και θα ζητήσεις απάντηση. Θα περιμένεις όμως έξω στην πόρτα: δεν θα μπείς μέσα να φιλοξενηθείς".

Όπως πρόσταξε ο Τσιομάν έτσι και έγινε. Ο Κιαμήλ Τσάτσος απάντησε ότι θα κατεβούν να κανονίσουν τη διαφορά.

Παράλληλα ο Οσμάν έγραψε στην Κολώνια και την ορισμένη μέρα του ήρθαν 120 παλληκάρια. Και όταν κατέβηκαν οι Τσιατσαίοι με τους δικούς των:

Ελάτε, τους λέει ο Οσμάν, αν σας βαστάει, να κάνετε τσιφλίκι το μύλο και τον κάμπο της Τσιαρτσιόβας. Όσο ζεί ο Τσιομάνης, ποτέ δεν θα γίνει τέτοιο πράμα, βγάλτε το από το νου σας". Και έφυγαν κατησχυμένοι.

Σε ανταπόδοση του καλού που τους έκανε, οι Τσιαρτσιοβίτες παραχωρούσαν μια μέρα τον κάθε μήνα το μύλο τους στον Οσμάν μπέη Σέρανη, για να αλέθει ελεύθερα και χωρίς ξάγι τα γεννηματά του.

Ήταν άτυχος όμως ο Οσμάν γιατί δεν είχε παιδιά. Σε ηλικία 65 χρονών απόχτησε μόνον ένα γιό, αλλά από μωρό το κατάλαβε πως δεν ήταν φυσιολογικό και ήθελε να το πετάξει από το παράθυρο.

"Θα με ντροπιάσει, έλεγε, θα γίνει μπουνταλάς". Και πραγματικά όταν μεγάλωσε έγινε πνευματικά καθυστερημένος και βλάκας.

Τον θυμόταν ο Γάκης ο Πρίντζας ο αφηγητής του μικρού αυτού ιστορικού.

Τοπωνυμίες Παλαιασελλίου

(Συνέχεια των προηγουμένων)

3ον

του **Ηλία Ε. Παπαζήση**

Μπ.αιάσα ή Μπ.αιάσ(ε)

Βρίσκεται προς Νότο του χωριού, δίπλα στον Αώο ποταμό και διαιρείται σε δύο τμήματα, Μεγάλη και Μικρή Μπ.αιάσα ανάλογα με την έκτασή τους

Κατά τη μακραίωνη παράδοση στην περιοχή αυτή υπήρχε οικισμός με το όνομα Μπ.αιάσα, είχε δυό συνοικίες τη μιά προς Παλαιοσέλλι, την άλλη προς Βρυσοχώρι κι ανάμεσά τους διέρρεε ο Αώος, ο οποίος στην αρχαιότητα ελέγετο "Αίας". Διελύθη, χάθηκε ο οικισμός εκείνος, παραμένουν όμως οι τοπωνυμίες που μαρτυρούν την ύπαρξή του και διαιωνίζουν το όνομά του. Είναι δε το όνομα "Μπ.αιάσα" λέξη σύνθετη, σχηματίσθηκε από το μονολεκτικό πρ. που θα πει επάνω, επί και Αίας, το αρχαίο ως είπαμε όνομα του Αώου, (πρ. Αίας) και ερμηνεύεται επάνω στον Αία (α-ώο), όπως και ακριβώς είναι. Διαμορφώθηκε δε το πρ - Αίας εις "Μπ. αιάσα" ως εξής:

Γλωσσικό ιδίωμα επικρατούσε στους κατοίκους (σε πολλούς και σήμερα), ώστε σε κάθε λέξη π'άρχιζε από Π, να θέτουν μπροστά το σύμφω-

νο Μ, κι έτσι το πρ-Αίας έγινε Μπραίας χάριν ευφωνίας απεμακρύνθη το ενδιάμεσο ρ, κι έμεινε Μπ.αιασ, με αποτέλεσμα να προστεθεί αργότερα στο τέλος ασυναίσθητα το α ή το ε κατά περίπτωση κι έγινε Μπ. αιάσα ή Μπ.αιάσ(ε). Σήμερα λέγεται και Βωβούσα, αλλ' η έννοια δεν αλλάζει γιατί όπως οι γεωγράφοι μνημονεύουν, ο αώος λέγεται και Βοϊούσα-Βωβούσα. Άρα Μπ.αιάσα(ε) - Βωβούσα είναι το ίδιο, ονόματα συγγενικά σχετικά με τον Αώο. Κάποτε η περιοχή αυτή, ήταν η καλύτερη της περιφέρειας του χωριού. Καρυδιές, συκιές, κερασιές, μηλιές ήταν το στολίδι της. Αλλά κι αμπέλια καλά και αποδοτικά είχε. Εκλεκτά τα αμπέλια του Ηλία Βασιλικά και Δημάκη στη μικρή Μπαιάσα, ως και του Βασιλείου Δημ. Τζίμα, Παπαζήση, Κουρτίνου, Κων. Χατζή στη Μεγάλη Βωβούσα. Τώρα μετεβλήθη σε πραγματική ζούγκλα, έλειψαν τα εργατικά χέρια. Τη δεκαετία 1950-1960, έγινε μια προσπάθεια να αξιοποιηθεί, αρδευτικό έργο να γίνει και πάνω από 300.000 δραχμές (σεβαστό ποσό τότε) εδαπανήθησαν, χωρίς όμως αποτέλεσμα,

γιατί το έργο άρχισε αμελέτητα και βεβιασμένα και το σπουδαιότερο, δεν υπήρχε η διάθεση για αξιοποίηση της περιοχής αυτής. Θεωρήθηκε μακρινή. Στο πλάτος η περιοχή αυτή ήταν εκτενέστερη, συρρικνώθηκε όμως από τις πλημμύρες του Αώου.

Η διαμόρφωση του εδάφους στην περιοχή ταύτη, είναι πολύ προσιτή και ο διερχόμενος πλάγια Αώος, άνετα απλώνεται χωρίς να λογαριάζει τις ζημιές που κάμνει, ξεμουδιάζει και με την απλωσιά του Πόρο εκτεταμένο δημιουργεί κυρίως προς τη μικρή Μπ.αιάσα. Κι όταν ο ποταμός, αιώνες ήταν αγεφύρωτος, ο Πόρος αυτός ήταν η κυρία δίοδος για επικοινωνία στους κατοίκους των επαρχιών Κονίσης - Ζαγορίου και επέκεινα αυτών. Ελέγετο ο Πόρος αυτός "Τσουρεάντζα" ή "Τουρεάντρε", λέξη λατινογενής και σύνθετη (tour-entre) που αναμφισβήτητα ερμηνεύεται (διάβα, πέρασμα) όπως και είναι. Τώρα η τοπωνυμία αυτή είναι μιά ανάμνηση, γιατί ο Αώος ανατολικότερα γεφυρώθηκε οριστικά.

Λά Π.Τ. Τρίε. (Πατατρία;)

Το όνομα, είναι μάλλον λέξη Τούρκικη (Πατέκι-Πατίκι), ερμηνεύεται "στο Μονοπάτι" κι' εξηγείται ως εξής. Στα παλαιότερα χρόνια ο κύριος βατός δρόμος προς Ντρεάνα, Σέλλιο και τις γύρω περιοχές, ήταν κάτω απ' τον Άγιο Αθανάσιο, ακριβώς στην ιδιοκτησία του κατοίκου του χωριού Χρήστου Τάχα (Τσίφου) και σήμερα του Χρήστου Ιωάννου Καρανίκα.

Εκεί υπήρχε κάθετη οδική διακλάδωση που οδηγούσε στις περιοχές που αναφέραμε και της οποίας ίχνη

της σώζονται ακόμα. Βατός δρόμος στη Π.Τ.Τρίε, δεν υπήρχε τότε, βρίσκονταν μόνο ένα απλό μονοπάτι, που χρησίμευε να επικοινωνούν συντομότερα με τη "Κεάτρα Νάλτα" και τον βατό δρόμο Μικρή Βωβούσα και Αώο, όπου ο συνήθης Πόρος.

Αργότερα το μονοπάτι αυτό έγινε ο κύριος βατός δρόμος στην περιοχή, κράτησε όμως το πρώτο όνομά του "στο Μονοπάτι" (Λα Π.Τ.Τρία). Βρίσκεται προς νότο του χωριού και βόρεια της τοπωνυμίας "Κικ-Γκόρου", το έδαφος κατωφερές και αμμώδες αλλ' ευήλιο και πολύ ευνοϊκό στην ανάπτυξη των αμπελιών που τόσο φημίζονταν για τα γλυκύτατα σταφύλια. Εκλεκτά ήταν τ' αμπέλια του Γ. Καραμπερόπουλου, Γεωργίου Ζώτου, Παπαζήση, Δημ. Γρέντζιου κ.α. στην περιοχή αυτή. Αλλά και η συνεχόμενη "Ντρεάνα" δεν υστερούσε σ' αμπέλια. Εκλεκτά τέτοια ήταν του Παύλου Ζησάκη, Παπαζήση, Ιωάννου Μίσιου (Γκαρέλιου) κλπ. Ήταν υπολογίσιμη περιοχή η Π.Τ.Τρίε, προ ετών όμως ο αγροτικός δρόμος που διανοίχθηκε βεβιασμένα, αμελέτητα και σατραπικά τη διαμέλισε, την παραμόρφωσε. Ευχόμεθα η χάραξη του κανονικού οδικού δικτύου, που επίκειται να γίνει, να βελτιώσει την κατάστασή της, οι δε εκάστοτε ιθύνοντες του χωριού να σέβονται τον ιδιοκτήτη, περιουσία του άλλου, όσο ασήμαντη κι αν είναι. Για τον ιδιοκτήτη είναι ο σύνδεσμος με τους προγόνους του στο χωριό του.

Λα Ντραγασίε. Βρίσκεται βόρεια της τοπωνυμίας "Π.Τ.Τρίε". Δεσπάζει όλων των νοτιοδυτικών περιοχών και ήταν το στέκι το κανονικό του κάθε α-

γροφύλακα που τούρκικα λέγονταν Δραγάτης.

Έτσι έμεινε το όνομα "Λα Ντραγασίε" δηλαδή στέκι των αγροφυλάκων. Εκεί στο δασώδη λόφο υπάρχει το εικόνισμα του Αγίου Χαραλάμπους και γι' αυτό η "Ντραγασίε" λέγεται και στον Άγιο Χαράλαμπο.

Χτίσθηκε το εικόνισμα αυτό περί τα μέσα του 19ου αιώνας, όταν στο Βρυσοχώρι ενέσκηψε η φοβερή ασθένεια πανώλης, πανούκλα, (πούσκλιά).

Η εμφάνιση της κακής αυτής αρρώστειας στο απέναντι Βρυσοχώρι, λαχτάρισε, τρόμαξε τους κατοίκους Παλαιοσελλίου, προσπάθειες κατέβαλαν να διακόψουν κάθε επαφή κάθε επικοινωνία με το χωριό αυτό. Πήραν

όλα τα προστατευτικά, απαγορευτικά μέτρα (καραντίνα), αλλά και το Χριστιανικό καθήκον δεν παρέλειψαν. Έχτισαν στη δεσπόζουσα αυτή τοποθεσία το εικόνισμα του Αγίου Χαραλάμπους που είναι ο φοβερός διώκτης της πανούκλας, τον έστησαν εκεί άγρυπνον φρουρόν να μη επιτρέψει την επέκταση της επάρατου αυτής αρρώστειας και ευτυχώς δεν μετεδόθει. Περιορίσθηκε μόνο στο Βουσοχώρι, όπου ταξιδιώτες απ' την Κωνσταντινούπολη, Θράκη την έφεραν.

Και καλά αμπέλια είχε η περιοχή αυτή, και εκτεταμένο αμπέλι είχε στη νότια πλευρά ο κάτοικος του χωριού Βασίλειος Ταπνάϊος ή Γκότσης.

(συνεχίζεται)

Π Ω Λ Ε Ι Τ Α Ι

Οικόπεδο, γωνιακό 1.300 τετρ. μέτρων με οικοδομή 380 τετρ. μέτρα. που στεγάζεται σήμερα το Αστυνομικό Τμήμα Κονίτσης, με μηνιαίο μίσθωμα 150.000 δρχ.

Οικοδομούνται συνολικά 1.040 τετρ. μέτρα σύν τα υπόγεια.

Πληροφορίες: 01 7517136 - 7525301

ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Μάϊος	Ιούνιος	Ιούλιος	Αύγουστος
Ελάχ. θερμ. 03,6	10,2	13,2	13,4
Μέγ. θερμ. 29,2	30,6	34,4	33,6
Σχετ. υγρ. 70%	62%	63%	65%
Ύψος βροχής 125mm	7mm	8mm	110,6mm

ΓΛΩΣΣΑΡΙ

Παράξενων λέξεων που λέγονται στο χωριό

Δροσοπηγή "Κάντσικο" Κόνιτσας

(συνέχεια από το προηγούμενο)

Θωμά Ζιώγα

τσιόρτσα η , και τσιουρίτσα - σπειρί πυώδες, βοθιήν, κοινώς βούζουνας ή καλόγερος - ετυμ. Σλ. CIREI (= βούζουνας), CORT (= διάβολος) - Τουρκ. CURUK (= εκχύμωση, μελάνιασμα).

τσιούγκος-α-ο , 1) (στα κερασφόρα ζώα) που έχει σπασμένα κέρατα, 2) ακρωτηριασμένος, "ζιουγκλός" (β.λ.) - ετυμ. Αρβ. CUNG-E (= ακρωτηριασμένος), Ρουμ. CIUNG (= κουλός, κολοβός).

τσιουκαλίζω , 1) κτυπώ ρυθμικά "τσιακ-τσιουκ" με το σφυρί, 2) κτυπώ τους όρχεις ζώου για ευνουχισμό - ετυμ. "τσιοκάνι" (β.λ.) > τσιουκαλίζω.

τσιούκας ο , ημίονος δυνατός, κοινώς πουτσαράς - ετυμ. "τσιόκος" (β.λ.).

τσιουκρίκι(ι) το , ανέμη, δηλ. εργαλείο γνέσης μαλλιών με δύο τροχίσκους - ετυμ. Ελλ. "δικρίκι" > τικρίκι > τσιουκρίκι > Τουρκ. CIKRIK και Αρβ. CIKRIK-U (= ανέμη, μαγγάνι, καρέλι).

τσιούλα η , 1) (στα αιγοπρόβατα) αυτό που έχει μικρά αυτιά - ετυμ. Ελλ. "τσιουλώνω" (β.λ.), 2) (μεταφ.) μύγα μολυσμένη που φτύνει και σκουλικιάζει το κρέας - ετυμ. νέο Ελλ. "τσούλα" (= πρόστυχη, πόρνη) Ιταλ. CIULLA.

τσιουλέγκα η , ξυλίκι, δηλ. ράβδος ξύλινη με την οποία παίζουν το ομώνυμο παιχνίδι - τσιουλιγκάρι (= το μικρό ραβδάκι) - ετυμ. Ελλ. "ξύλο" ξυλίκι τσυλίκι τσιουλιγκάρι τσιουλέγκα - Τουρκ. CELIK (= ραβδάκι, ξυλίκι) - σχετ. "σκλέντζα" (β.λ.).

τσιουλίζω , και τσιουλνώ - ραβδίζω τα κλαριά οπωροφόρου για να πέσουν (κυλίσουν κάτω) οι καρποί - ετυμ. Ελλ. "κυλώ" > κυλίζω > τσιουλτσιουλνώ > τσιόλισμα (= ράβδισμα των καρπών) - Αλλού λένε τσιουλέχρισμα το ξεσπύρισμα του καλαμποκιού.

τσιουλικένιος-ια-ιο , γερός, ασάλινος - ετυμ. Τουρκ. CELIK (= χάλυβας).

τσιουλώνω , 1) (επί ζώων) ανασηκώνω τα αυτιά δείγμα θυμού και απειλής - ετυμ. Ελλ. "στυλώνω" > τσυλώνω > τσιουλώνω - Αρβ. CURROJ, 2) κάνω πίσω, μαζεύομαι, ζαρώνω από φόβο - ετυμ. Ελλ. "κωλώνω" > τσιουλώνω.

τσιούμα η , μικρό σύνολο στριφογυρισμένου μαλλιού μέσα σε τολύπη ή "πετρίκι" (β.λ.) - ετυμ. Λατ. SUMMA (= σύνολο, κοινώς σούμα) > τσιούμα > Βλαχ. TSIUMA (= δεσμίδα μαλλιού).

τσιουμπίζω , στουμπίζω, πολτοποιώ, θριμματίζω κάτι χτυπώντας το - ετυμ. ηχοποίητη από τον ήχο "τσιουμ-τσιουμ" > τσιουμπίζω.

τσιουπάρκα η , οζώδες ρόπαλο, κορύνη - ετυμ. Τουρκ. COP (= ρόπαλο), ARKA (= ράχη, προστασία).

τσιουπλάκι(ι) το , πουλάρι ελεύθερο, ασαμάρωτο ή νεοκαβαλλικεμένο - ετυμ. "τσιούς" (β.λ.) και Ελλ. "πώλος" (= πουλάρι) > πωλάκι > πλακι. Εξ αυτών τσιουπλάκι (= πουλάρι για ίππευση) - ίσως και από το Τουρκ. CIPLAK (= γυμνό), με την έννοια του ασαμάρωτου.

τσιούπω η , κοπέλα, κορίτσι - ετυμ. Αρβ. CUPE-A (= κορίτσι).

τσιουράπι(ι) το , και τσιράπι - μάλλινη κάλτσα των χωρικών, "πατούνα" (β.λ.) - ετυμ. Τουρκ. CORAP (= κνημιά, κάλτσα).

τσιουρίζω , (επί πτηνών) κάνω "τσιου-τσιου" - ετυμ. ηχοποίητη λέξη.

τσιουρούκι(ι)κος-ια-ο , ελαττωματικός, λειψός, σαθρός - ετυμ. Τουρκ. CURUK (= σεσηπτός, σαθρός).

τσιούς το , μόνο στη φράση: "πάρε με τσιούς", δηλ. στην πλάτη - ετυμ. Σλ. CUSHNA (= ζαλώνομαι), CUSH (= καβάλλα).

τσιουτινιάζω , σπάνια τσιετινιάζω - αισθάνομαι ρίγος, ανατριχιάζω - ετυμ. Λατ. ACETUM (= ξύδι) > τσιτινάκο (= ξύδι, στη μαστόρικη διάλεκτο της Βούρμπιανης) > τσιετινιάζω (= ανατριχιάζω από ξινίλα).

τσιούτσια η είδος μωρουδιακού ή παιδικού σκούφου, γενικώς σκουφί - ετυμ. "τσούτσαλος" (β.λ.).

τσιούτσκα η , μικρή κόκκινη καυτερή πιπεριά, το καψερό το κωνικό - ετυμ. Σλ. CUSHKA (= λουβί πιπεριάς).

τσιίπι(ι) το , άκρη, ούγια, γωνία - ετυμ. Αρβ. CIP-I (= άκρη).

τσιπουρίσιος-ια-ιο , γρήγορος και σφιχτός, αφύς στις ενέργειες του - ετυμ. Ελλ. "τσιίπουρο" > τσιπουρίσιος (= αφύς σαν τσιίπουρο).

τσιίσι(ι) το , και τσιισί - 1) (επί μωρών) κρέας, βυζί 2) στη φράση: "βρήκεξω στο τσιίσι" σημαίνει γυμνός, κοινώς τσιίσιδος - ετυμ. αρχ. Ελλ. "τιθός" (= θηλή, ρώγα, βυζί) > τιθί > τσιισί > Σλ. CICKA, Αρβ. CICE-A (= βυζί) και Ιταλ. CIUCCIA (= μαστός).

τσι(ι)τώ , και σπάνια τζινώ - τρυπώ με μυτερό όργανο (πχ βελόνι, αγκάθι, κλπ), κεντρίζω, νύσσω, εμπήγω - ετυμ. νέο Ελλ. "τσιίτα" ή "τσιίτι" (= καρφί) > Ρουμ. CINTA (= ήλος).

σκάρι(ι) το , και τσουκάρι - κορυφή βραχώδης - ετυμ. Σλ. CUKAR (= λόφος, κατσαβραχο), Αρβ. CUKE-A (= κορυφή). τσουλούφι(ι) το , τούφα μαλλιών στην κόμμωση, θύσανος τριχών - ετυμ. Τουρκ. ZULFLUF (= βόστρυχος), με επιρροή του "λοφίο".

τσούμπλα η , και τσύμπλα - κορυφή, μύτη, ακωκή, προεξέχων οφθαλμός βλαστού - ετυμ. Λατ. SUBULA (= σούβλα) > τσούμπλα.

τσούρα η , και σπάνια πούτσα - πέος, φαλλός - ετυμ. Ελλ. "ουρώ" τσούρα - ίσως και από το Σλ. CURITI (= ρέω, βρυσάω) > Αρβ. CURRIL-I (= κρουνός), παράγωγα από τον ήχο "τσουρ" του ρέοντος ύδατος - Αρβ. CURR (= ανασηκώνω). Επίσης Ελλ. "πόσθη" (= ανδρικό μόριο) > πούτσα.

τσουρτσουλωτός-ή-ό , καμαρωτός, με το κεφάλι ψηλά - ετυμ. Λατ. TRULLA (= θόλος), τρούλος > τούρλα > τουρλωτός > τσουρλωτός.

τσούτσαλος-η-ο , μικρόσωμος, πολύ μικρός - ετυμ. Τουρκ. CUCE (= νάνος).

τ(υ)λιγάδι(ι) το , και κούκλα - κυκλίδι νήματος για στημόνι ή πλέξιμο μαζεμένο κυκλικά σε

τυγέλ(ι) το, και ντυγέλι - στρίφωμα, περίραμμα, με το οποίο περιτυλίσσεται η άκρη των υφασμάτων - ετυμ. Ελλ. "τυλίγω" (= περιβάλλω με κάτι) > τυλιγέλι > τυγέλι.

τυλώνω, μόνο στη φράση: "την τύλωσα", δηλ. έφαγα υπερβολικά και φούσκωσε η κοιλιά μου - ετυμ. Ελλ. "τύλη" (= εξόγκωμα) > τυλώνω (= παραγεμίζω μέχρι διογκώσεως).

τ(χ)οιώνω, και τετχοιώνω - ρήμα γενικής χρήσης που αντικαθιστά οποιοδήποτε άλλο ρήμα και δηλώνει αόριστα "κάνω κάτι" - ετυμ. Ελλ. από την αόριστη αντωνυμία "τέτοιος".

υπεργα τα, το σύνολο των εργαλείων για το όργωμα - ετυμ. Ελλ. λεξη.

φα(γ)ιρόμπ(ι) το, βίαιος δαρμός, το να σε δέρνουν με δενδρίσιο ξύλο - ετυμ. Ελλ. "τρώγω" > έφαγα > φαγί, και το Λατ. ROBUR (= ξύλο δρυός). Εξ αυτών φα(γ)ιρόμπι (= το να τρώς ξυλο με δρένια ράβδο).

φανέστρα η, 1) παραφωτίς, δηλ. μικρό παραθυράκι σε υψηλή θέση, 2) το άνω υαλοστάσιο των παραθύρων που ανοίγει περί οριζόντιο άξονα - ετυμ. Ελλ. "φαίνω" > Λατ. FENESTRA (= θυρίδα, οπή, φωστήρας).

φαράσ(ι) το, και φαρασάνι - ξύλινο δοχείο όπου τοποθετούσαν αλάτι - ετυμ. Τουρκ. FARAS.

φαρκλάρ(ι) το, και φαλκάρι - ανεξάρτητη ομάδα ποιμένων με αρχισέλιγκα, που αποτελούν κλάδο μεγαλύτερης φάρας - ετυμ. Αρβ. FARE-A (= σπόρος, είδος, γένος) > νέο Ελλ. "φάρα" (= γένος), και "κλαρί" (= κλάδος). Εξ αυτών φαρκλάρι > φαρκλάρι.

φαρμασώνος-ω-(ι)κο, πικρόχολος, πικρόλογος - ετυμ. Ελλ. > "φαρμακώνω" > φαρμακώνος > φαρμασώνος (= που σε ποτίζει φαρμάκι).

φασκιά η, υφασμάτινη λωρίδα με την οποία περιτυλίγουν τα βρέφη, "σπάργανο" (β.λ.) - φάσκισε (= μόλις γεννήσε μωρό) - ετυμ. Λατ. FASCIA (= ταινία υφασματος).

φέλιουρας ο, το δένδρο τιλία, κοινώς φλαμουριά (όχι το καραγάτσι ή φτελιά) - ετυμ. αρχ. Ελλ. "φιλύρα" > φιλούρα > φέλιουρας. φέλκα η, φέτα ψωμιού, ψώμος, δηλ. τεμάχιο άρτου - ετυμ. Λατ. OFFELLA (= κομμάτι ψωμιού) > φελί (= τεμάχιο πίττας) > φέλκα > Αρβ. FELLÍ.

φηληκούδ(ι) το, πελεκουδι, ροκανίδι - ετυμ. Ελλ. "πέλεκυς" (= τσεκούρι) > πελεκούδι > φηληκούδι. φιδοπόκαμσο το, λεβηρίδα, το σύμφαρ, δηλ. το δέρμα που αλλάζουν τα φίδια - ετυμ. Ελλ. "φίδι" + "υποκάμισο" - Αλλού το λένε "φιδορρούχι".

φίτσιος ο, 1) κάτι μικρό και στητό, 2) η όρθια πέτρα στη στέψη της καμινάδας - ετυμ. Ελλ. "εφέστιος" και "εφίστιος", 3) μικρό έξυπνο παιδί - ετυμ. Ιταλ. FANCIULLO (= παιδάκι).

φκάρα η, ξυλοσωλήνας, φυσοκάλαμο, σύριγγα που συνήθως γίνεται από "βούζιο" (β.λ.) - ετυμ. Ελλ. "θηκάρι" > θκάρι > φκάρι > φκάρα - σχετ. νέο Ελλ. "φουκάρι" (= θηκάρι).

φλάρος ο, μόνο στις φράσεις: "τον κακό σου το φλάρο" και "τον κακό σου τον καιρό και τον ανάποδο το φλάρο" - ετυμ. Βενετ. FRAR (= ιερέας) Ελλ. "φλάρος" (= παπάς, πνευματικός) > Σλ. FAR (= παπάς). φλοκάτα η, μάλλινο παλτό γυναικείας φορεσιάς - ετυμ. Λατ. FLOCCUS (= γνάφαλο, δηλ. χνούδι υφασματος).

φλώρος-α-ο, κάτασπρος - ετυμ. νέο Ελλ. "φλώρος" (= ξανθοκίτρινος) - ίσως και απ'το Λατ. FLOS-FLOREM (= άνθος, λευκά άνθη).

φόκια τα, τα φύλλα που καλύπτουν το σπάδικα [ρόκα (β.λ.)] του καλαμποκιού - ξεφοκίζω (= ξεφλουδίζω καλαμπόκι) - ετυμ. Λατ. FOLIUM > Ιταλ. FOGLIA (= φύλλο φυτού) > φόκια - Αρβ. SHFOQ ή SHKOQ (= ξεφλουδίζω καλαμπόκι).

φόσνο το, νήπιο, μωρό - ετυμ. Αρβ. FOSHNIJE-FOSHNIJA (= βρέφος, νήπιο, γέννητο, βυζανιάρικο, μωρό, παιδί).

φότσια η, φορητό μαχαίρι, εγχειρίδιο, τσακί - ετυμ. Λατ. FUSCINA (= τρίαίνα) > Ιταλ. FIOCINA (= καμάκι) > φότσια.

φουκαλίζω, και φουκαλνώ - σκουπίζω - φουκάλη (= σάρωθρο, πρόχειρη σκούπα) - ετυμ. Ελλ. "φροκαλίζω" < Ελλ. "φιλοκαλίζω".

φουλτάκ(ι) το, φλύκταινα, πυώδες εξάνθημα - ετυμ. Ελλ. "φλύω" (= αναβρύω) και Λατ. FLUO (= ρέω) > αρχ. Ελλ. "φλυκτίς" > (υποκορ.) > φλυκτάκι φουλτάκι, με αναγραμμ. και τροπή του Υ σε ΟΥ - Αρβ. FULLTAKE-A (= φλύκταινα). Αλλού λένε φουντανέλλα (= πυορροούσα φλύκταινα) < Λατ. FONTANA (= βρυσαία, κρηναία - πηγή, νάμα).

φουντούλ(η)ς ο, αψύς, ευέξαπτος - ετυμ. Ελλ. "φουντώνω". φούρκα η, δίχαλο - ετυμ. Λατ. FURCA (= δίκρανο, υποστάτης).

φουρκή η, το πλήρες άνοιγμα, σα διχάλα, του αντίχειρα και του δείκτη δακτύλου του χεριού, που είναι και πρόχειρη μονάδα μέτρησης - ετυμ. "φούρκα" (β.λ.).

φούρλα η, περιστροφή χορευτή γυρω από τον ευατό του, γυροβολία, στροβίλισμα - ετυμ. ηχοποίητη απ'το "σβούρ" ή "σφούρ", εξού νέο Ελλ. "σβούρα" και Βλαχ. SFURLA (= στρόβος) - σβουρίζω (= περιστρέφω, κτυπώ κάτι για να περιστραφεί). φουρλαϊδας ο, αυτός που εύκολα αλλάζει γνώμη, ελαφρόμυαλος - ετυμ. Ελλ. "φούρλα" (β.λ.).

φουρλέτσ(ικ)ος ο, ειδική ξύλινη ράβδος με την οποία περιδινείται το γάλα εντός κάδου [ντρομπουλίτσα (β.λ.)] για να βγει το βούτυρο - ετυμ. νέο Ελλ. "φούρλα" (β.λ.) > φουρλέτσ(ικ)ος (= στροβιλιστήρι). Αλλού λέγεται "ντόμπολος" σχετιζόμενος με την "ντρομπουλίτσα" (β.λ.).

φούσμα το, δυνατή ή ορμητική προσπάθεια, ρύμη, φορά, κάνω "φου" και βάζω δύναμη - ετυμ. Ελλ. "φυσώ" (= κάνω φου). φραγκόμ(η)λα τα, πράσινες ντομάτες τουρσί - ετυμ. Ελλ. "φράγκικα μήλα".

φράξος ο, το δένδρο φράξινος ο όρνος, η αρχ. Ελλ. "μελίη", κοινώς μελιός ή μέλεγος - ετυμ. Λατ. FRAXINUS (= μελίη). φρατσακαλίζω, δέρνω με ευλυγιστη ράβδο ή "βίτσα" (β.λ.) - ετυμ. ηχοποίητη λέξη από το "φρατς-φρατς".

χαβαλές ο, 1) πρόσθετο βάρος, επιφόρτιση υλική και οικονομική, 2) (μεταφ.) ενοχλητικός άνθρωπος - ετυμ. Τουρκ. HAVALE (= επιφόρτιση, ένταλμα πληρωμής, μεταβίβαση χρέους).

χαβάν(ι) το, 1) άνθρωπος εύπιστος, απονήρευτος, που πιστεύει ευκολα ότι του λένε - ετυμ. Ελλ. "χάπτω" > χάβω > χαβάνι, 2) μεταλλικό γουδί - ετυμ. Τουρκ. HAVAN (= ιγδίο).

χαβάς ο, περιβάλλον, ατμόσφαιρα, αέρας, διάθεση - ετυμ. Τουρκ. HAVA (= αέρας) - φράση:

"αυτός το χαβά του", χαιμαλί το, (επί μωρών και ζώων) περίαπτο, δηλ. φυλαχτό για τη βασκανία - ετυμ. Τουρκ. HAMAILI (= στρατιωτικός τελαμών, φυλαχτό νηπίων).

χαϊρ(ι) το, προκοπή, ωφέλεια - σαν ευχή λένε: χαϊρλίτ'κα (= να προκόψουν), χαϊρ' να σ'γίν' (= χάρισμά σου) - ετυμ. Τουρκ. HAYIR (= ωφέλεια, αγαθοεργία).

χάκ(ι) το, μερίδιο - ετυμ. Τουρκ. HAK (= μερίδιο, αμοιβή, δικαίωμα).

χαλαμαντάρ(ι), μόνο στη φράση: "χαλαμαντάρ' οι πόρτες" ή "χαλαμαντάρ' το στόμα" - (επίρρ.) ορθάνοικτα, διαπλάτα - ετυμ. Ελλ. "χαλάω" > χάλασμα > χαλα(σ)ματάρι > χαλαμαντάρι (= ορθάνοικτο ερειπωμένο οίκημα). Ομοίως στο Κεράσοβο λένε "βιργιάνι" (= ορθάνοικτα) < Τουρκ. VIRAN (= ερείπιο κτίσμα, ξέφραγο οικόπεδο με ερειπωμένο ανοικτό κτίσμα).

χαλές ο, απόπατος, αναγκαίο - ετυμ. Τουρκ. HALE (= αποχωρητήριο).

χαλεύω, ζητώ, γυρεύω - ετυμ. αρχ. Ελλ. "χαλή" (= παλάμη, χηλη) > χαλεύω (= απλώνω την παλάμη και ζητώ).

χάμ(ι)κος-ια-ο, χαλαρός, μανός, σομφός - ετυμ. Τουρκ. HAMLIK (= χαλαρότης).

χαμπέρ(ι) το, 1) είδηση, πληροφορία, νέο - ετυμ. Τουρκ. HABER (= νέα), 2) (μεταφ.) γεννητικά όργανα.

χαντούμ(η)ς ο, ευνούχος, σπάδων - ετυμ. Τουρκ. HADIM (= υπηρέτης).

χάπατο το, χαζός, βλάκας, ευκολόπιστος - ετυμ. Ελλ. "χάπτω" > παλ. Σλ. HARATI (= δαγκώνω) > χάφτας > χάπατο.

χάρτζια τα, τα πανάκριβα υλικά για τη διακόσμηση των γυναικείων φορεσιών - ετυμ. Τουρκ. HARC (= δαπάνη, έξοδα).

χαρχάλλ(ι) το, 1) το λειρί των ορνιθοειδών, 2) γυναικείο αιδού, από όπου χαρχάλα (= γυναίκα πλαδαρή, χονδρή, πόρνη) - ετυμ. Ελλ. "κάρα" (= κεφαλή), και "κάλλαιον" (= λειρί). Εξ αυτών καρ(α)κάλλι > Λατ. CARACALLA > χαρχάλλι. χατιλώνω, αστρεχώνω, δηλ. κλείνω το τριγωνικό κενό μεταξύ στέψης τοίχου και στέγης - χατίλι (= αστρέχωμα) - ετυμ. Τουρκ. KATILISH (= προσθήκη ορόφου).

χαχάμ(η)ς ο, αιθεροβάμων, ο συμπεριφερόμενος παράδοξα σαν να ευρίσκεται εκτός τόπου και χρόνου - ετυμ. Τουρκ. HAHAMI (= Ραββίνος, κυρίως Ισπανών Εβραίων).

χάχας ο, όποιος καγχάζει ή γελάει αναίτια, χαύνος - ετυμ. ηχοποίητη από τον ήχο "χα-χα" του γέλιου.

χαψιούνα η, φράουλα, αγριοφράουλα - ετυμ. Ελλ. "κάπτω" > χάπτω > έχαψα > χαψιούνα Βλαχ. KIPSIUNI, επειδή χάπτονται με βουλιμία - σχετ. "μπλανούσκα" (β.λ.).

χειρόβολο το, η άμαλλα, το δεματικό, δηλ. μια χεριά υψηλά στάχια βρίζας κατάλληλα για δέσιμο - ετυμ. Ελλ. "χείρ" και "βάλλω" > χειρόβολο - Αλλού το λένε σλάμκες < Σλ. SLAMKA (= άχυρο). χλαπακιάζω, καταβροχθίζω, λαφύσσω - ετυμ. απ'τον ήχο "(χ)λαπ-(χ)λαπ" της λάφυξης, απ'όπου και το αρχ. Ελλ. "λάπτω".

χλεμπονιάρ(ι)κος-η-ο, άσιτος, πεινασμένος, κιτρινιάρης - ετυμ. Ελλ. "χλεμπόνα" (= παραγινόμενο πεπόνι) - Σλ. HLEB (= ψωμί).

χλιάρας ο, άνθρωπος άχρηστος ικανός μόνο για φαγί - ετυμ. Ελλ. "κοχλιάριον" (= κουτάλι) > χλιάρι > χλιάρας.

χλιμάρα η, δυστυχία, βάσανα, πίκρα - ετυμ. Ελλ. "θλίβομαι" > χλίβομαι > χλιμάρα (= θλίψη).

χλιόρμος-η-ο, (λέγεται σαν κατάρα) έρημο - ετυμ. Ελλ. "χιλιέρημο" > χλιόρμο - Αλλού λέγεται μυριόρμος.

χλιούρ(ι) το, λαβή - ετυμ. Ελλ. "χερούλι" > χλιούρι, κατά παραφθορά. χνέρ(ι) το, ατύχημα, απρόσμενο κακό - ετυμ. Τουρκ. HUN (= αίμα) > HUNHAR (= αιμοδιψής).

χνούμ(η) η, ό,τι παρασέρνει ο άνεμος κατά το λίκνισμα δημητριακών (όπως τα χνούδια) - ετυμ. Ελλ. "χνους" > χνούδι > χνούμη. Ανάλογα με το φυτό λέγουν σιταρμιά, κριθαρμιά, βριζαμιά, "ρουβαμιά" (β.λ.), κλπ - Αλλού λέγεται χλούμη.

χόβ(ι) το, 1) τμήματα χωραφιού που δουλεύονται αυτοτελώς το ένα κατόπιν του άλλου, 2) φορά, δηλ. γύρος επαναλαμβανόμενης διαδικασίας (πχ εργασίας, παιχνιδιού, κλπ) - ετυμ. η Ελλ. λέξη "φορά" (= ορμή, ορμητική κίνηση, επανάληψη) ειπωμένη από το Αρβ. HOV-I (= ορμή).

χολέβια τα, λεπτόπλεκτες κάλτσες των φουστανελλοφόρων - ετυμ. Ελλ. "κολεός" (= θήκη) Λατ. COLEUS > κολέβια > χολέβια.

χου(γ)ιάζω, (επί ζώων) φωνάζω για να κινηθούν, προγγίζω - ετυμ. Τουρκ. HUY (= θόρυβος, ταραχή).

χουζούρ(ι) το, ήρεμη καλοπέραση, Εξγνοιαστική και άνετη ζωή, σκνηρία - το αντίθετο μπριχουζούρι (= ταραχή, ανησυχία) - ετυμ. Τουρκ. HUZUR (= ησυχία, άνεση) και BİHUZUR (= ανησυχία).

χουί το, συνήθεια, έξη (με την κακή έννοια) - χουίαγμένος (= βασκαμένος) - ετυμ. Τουρκ. HUY (= ήθος, χαρακτήρ, έξη).

χούν(η) η, φαραγγί, το μεταξύ δύο βουνών πέρασμα, κοινώς φούρκα - ετυμ. Ελλ. "χοάνη" > χουνί > χούνη.

χουσμέτ(ι) το, σπιτική δουλειά, υπηρεσία - χουσμεκιάρης (= υπηρέτης) - ετυμ. Τουρκ. HESMET. χουχαλνώ, 1) φυσώ τα χέρια για να ζεσταθούν, 2) κοχλάζω στο βράσιμο - ετυμ. ηχοποίητη λέξη από το "χου-χου".

χράσπα η, ρωγμή, σχισμή, - ετυμ. λατ. GREPO (= κροτώ, κτυπώ, μεταφορικώς σπάζω) > Βλαχ. KRAPATU (= σπασμένος) - σχετ. νέο Ελλ. κρεπάρω (= σκάζω).

ψαρής ο, (επί ζώων) που έχει πολύ ή λευκό τρίχωμα - ετυμ. νέο Ελλ. "ψάρι" και αρχ. Ελλ. "ψαρ" (= το πουλί ψαρώνι, από την απόχρωσή του) - σχετ. "σίβος" (β.λ.).

ψ(η)τόβλιακος-η-ο, 1) λιχουδής, 2) λειψός, λιγοστός (σαν το μεζεδάκι) - ψ(η)τοβλιακιά (= λιχουδιά, ως μεζές και ως αίσθημα) - ετυμ. Ελλ. "ψητό" + "βούλιακος" (β.λ.) > ψητοβούλιακος > ψτόβλιακος (= ο ορεγόμενος ψητό), που παλιά ήταν, ελλείπει γλυκών, η κύρια λιχουδιά.

ψύλλ(οι) οι, παρατσουκλι των κατοίκων του γειτονικού βλαχόφωνου χωριού Φούρκα, επειδή οι βλάχοι θεωρούνταν παλιά ύποπτοι και κουτοπόνηροι - ετυμ. Ελλ. "ψύλλος" (= γνωστό παρασιτικό ζώο) > ψυλλιάζομαι (= υποπτεύομαι, πονηρεύομαι), απ'όπου και η έννοια του πονηρού.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ

ΠΟΙΗΣΗ

Βασίλη Λαμνάτου

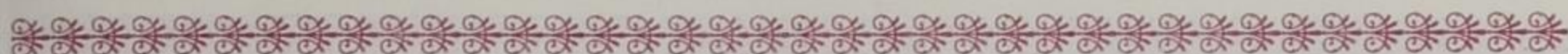
ΑΜΕΤΡΗΤΑ άρθρα, ποιήματα και μελέτες γράφτηκαν, ακόμα Συνέδρια πραγματοποιήθηκαν, γύρω από την Ιερή Μορφή και το Έργο του Κοσμά Αιτωλού. Χρειάστηκε χρόνος για να καταλάβουν την αξία του οι άνθρωποι. Το σεμνό στυλοβάτη του Γένους μας και της Εκκλησίας, που τιμούσαν απ' τον καιρό του Αλή Πασά για Άγιο. Το Πατριαρχείο Κων. Πόλεως το 1961 ύστερα από εκατόν ογδόντα δύο χρόνια, απ' τον τραγικό θάνατό του, τον ανακήρυξε Άγιο. Ένα φαινόμενο, που όμοιό του δεν γνωρίσαμε ίσαμε σήμερα αφού έζησε κοντά στο λαό, εκπλήρωσε το χρέος του, στο ακέραιο και η λαϊκή ψυχή τον είχε πιστέψει και όταν ακόμα ζούσε.

ΣΤΗΝ ΕΠΤΟΝΟΥΛΑ του Ελισάβετ είναι αφιερωμένο το καινούργιο έργο του Βασίλη Λαμνάτου με τίτλο "ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ", με την ευχή του παππού "να την προστατεύει".

ΜΕΣΑ απ' το βιβλίο ακολουθούμε ευλαβικά, την πορεία του Αγίου, με τον εμπνευσμένο λόγο του ποιητή, δοκιμιογράφου, λαογράφου και ιστορικού συγγραφέα. Η εικοσάχρονη πορεία του εικονίζεται με εννιακόσιους σαράντα επτά, πλούσιους δεκαπεντασύλλαβους στίχους του ($947 = 9 + 4 + 7 = 20$) τα χρόνια, μέχρι τη θείκη διαδρομή του, στη Βορ. Ήπειρο (Καλικόντασι), που πραγματοποίησε ο Απόστολος της Ρωμιοσύνης και ο Μοχθητής της Εθνοθρησκευτικής αγωγής των νέων που στις 24 Αυγούστου 1779, απαγχονίστηκε, με άνωθεν εντολή. Το ΠΟΙΗΤΙΚΟ έργο "Κοσμάς Αιτωλός" του Βασίλη Λαμνάτου έχει αμεσότητα, διάθεση, να εκφράσει απόψεις για τη ζωή, το θρησκευτικό συναίσθημα, την πίστη, τεχνική και τον ψυχισμό. Είναι μια μαρτυρία αντλημένη από το βίο του Πατροκοσμά και τις αρχές του, ώστε να αναχθεί σε μια έξαρση προς το ελληνικό ιδεώδες, όπως τούτο κληροδοτήθηκε από το πνεύμα της Ορθοδοξίας. Με αφηγηματικές εικόνες αναδιπλώνει τους ιερούς βηματισμούς του Οσίου Κοσμά στην πολυκύμαντη ζωή του.

ΣΤΟΥΣ ΠΡΩΤΟΥΣ σαράντα στίχους κάνει αναφορά ο ποιητής Βασίλης Λαμνάτος στην Αιτωλία. Εμβαθύνει με στίχο αδρό τη γεωγραφική θέση της πε-

ριοχής. Κι ύστερα:

“Μες στην καρδιά τ’ Απόκουρο και μες στο Μεγαδέντρο, γεννιέτ’ ο Κώστας ο μικρός τ’ Ανυφαντή ο γιόκας. Γεννιέται μες στην αγαλιά του σκλαβωμού και κλαίει, την μαύρη μοίρα την κακιά, του τρομαγμένου τόπου!

Κι όπως γυρίζ’ ανάγυρα τ’ αθώο του το βλέμμα, παντού σιγή απλώνεται, παντού βαριά φοβέρα...”

ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ τη μαρτυρική πορεία με την ταύτιση σε τέλεια ενότητα, Ελληνισμός και Χριστιανισμός, φανερώθηκαν οι “Διδαχές” του, γι’ αυτές ακριβώς που μόχθησε ν’ αφήσει, με την έκφρασή τους στη διαχρονική διάρκεια, παίρνουν άλλη διάσταση. Μόνος, τραβούσε με το ραβδί του, ο Άγιος Κοσμάς Αιτωλός (1714 - 1779), σε ζοφερούς και θανάσιμους για το Γένος μας καιρούς...

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ Βασίλης Λαμνάτος γίνεται αναδρομάρης με τρόπο ζωντανό στη Σοφία και το μεγαλείο του Πατροκοσμά, για να μορφωθούν οι νέοι, με γλώσσα σωστή και ρέουσα κελαρυστής πηγής. Πρέπει το έργο να προσεχθεί ιδιαίτερα και ν’ ανθολογηθεί. Είναι σπουδή και διδακτήριο σάλπισμα για την εθνική αφύπνιση του λαού και με το έντονο ανθρώπινο στοιχείο, να ξυπνήσει τον πατριωτικό ενθουσιασμό και το εθνικό φρόνημα. Η απλότητα του λυρικού μηνύματος με τον ποιητικό λόγο, είναι διάχυτα στη νοηματική πίστη και αγάπη, που μετασχηματίζεται στην υμνητική ομορφιά και την πνευματική ανησυχία και το κατάντημα του κόσμου που είναι χωρίς ενατενίσεις στο θείο.

Η ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ του Αγίου Κοσμά με ανατομία και κίνηση, τίθεται σε σωστότερη βάση, μακριά από το εύρος της αλαζονίας και αμάθειας που χαρακτηρίζεται η σύγχρονη πραγματικότητα, εστιάζεται στο έργο του Β. Λαμνάτου.

ΑΛΗΘΕΙΑ, πότε θα βρεθεί εκείνος, απ’ αυτούς που διαβάζουν τα έργα των Δημιουργών, για ν’ αξιοποιήσει τα εκλεκτά, ώστε, με την τοποθέτησή τους στ’ Αναγνωστικά του Σχολείου, να γίνουν κτήμα της νεότητας και κατ’ επέκταση του κόσμου; Έτσι θα δικαιωθεί η τέχνη, ο περίτεχνος λόγος, τα θέματα, ο εκλεκτός Δημιουργός...

ΤΟ ΕΡΓΟ “ΚΟΣΜΑΣ ΑΙΤΩΛΟΣ” του Βασίλη Λαμνάτου προσφέρει την αμεσότητα της επικοινωνίας, με τον Άγιο των Γραμμάτων μας και την έξοχη διδασκαλική προσωπικότητα, να ξεδιψάσει με ποίηση αληθινή και μάθηση. Πρέπει να τον μιμηθούν στην ικανότητα του με το βαθύ στοχασμό που έχει ευεργετική επίδραση πολλοί. Ίδωμεν...

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ του βιβλίου είναι έργο του γλύπτη Κώστα Βαρσάμη, που θα στηθεί, έξω από τον Ι.Ν. Αγίου Γεωργίου Ριζάρη στην Αθήνα. Το βιβλίο βγήκε απ’ τις εκδόσεις “ΜΑΥΡΙΔΗ”.

ΛΕΥΤΕΡΗΣ Β. ΤΖΟΚΑΣ

Δύο Γυναίκες Γλύπτριες στο Συμπόσιο Γλυπτικής της Κόνιτσας

Παρουσιάζει η Κατερίνα Τσούβαλη

Με ιδιαίτερη χαρά και θαυμασμό είδαμε στο Συμπόσιο Γλυπτικής της Κόνιτσας να παίρνουν μέρος και δύο καταξιωμένες γυναίκες καλλιτέχνιδες, με πολύπλευρο ταλέντο και δράση, η Νίτσα Συνίκη - Παπακώστα και η Ευδοκία Παπαγεωργίου.

Ηπειρώτισσες στην καταγωγή και με την αντοχή της ηπειρώτισσας γυναίκας, τις βλέπαμε να εργάζονται σκληρά, δίπλα στους άντρες συναδέλφους τους, ένα υλικό εξ ίσου σκληρό, που δύσκολα παραδίδεται και φορμάρεται όπως είναι η πέτρα.

Θεωρήσαμε ευτυχία και σημαντική ευκαιρία για μας να τις γνωρίσουμε και να συνομιλήσουμε μαζί τους.

Έτσι ένα βραδάκι του Αυγούστου και ενώ το Συμπόσιο βρισκοταν σε εξέλιξη, μια ομάδα από το Σύλλογο Γυναικών Κόνιτσας κατηφορήσαμε ως το στέκι τους και τις συναντήσαμε.

Πρόθυμα και με φυσική σεμνότητα οι δύο καλλιτέχνιδες μας δέχτηκαν. Πρώτα η Νίτσα Συνίκη - Παπακώστα, η οποία είναι Κονιτσιώτισσα, κατά το ήμισυ, κόρη της Ειρήνης Μάλιακα και εγγονή του Αποστόλη Μάλιακα.

Οι μνήμες και οι δεσμοί με την Κόνιτσα είναι πολλοί, εφόσον όλα τα καλοκαίρια ως τα 13 της χρόνια τα περνούσε στη μικρή μας πόλη.

Γεννήθηκε, ζει και εργάζεται στα Γιάννενα, τα οποία αποτελούν την αφετηρία της έμπνευσης της, όπως και ολόκληρη η Ήπειρος. Δάσκαλός της στη γλυπτική για αρκετά χρόνια ήταν ο μεγάλος ηπειρώτης γλύπτης Παύλος Βρέλλης.

Ξεκίνησε με τη ζωγραφική, θυμάται τον εαυτό της να ζωγραφίζει από πολύ μικρή. Μεγαλώνοντας ξεκινά ένα οδοιπορικό προσκήνυμα "ψηλά σ' απόκρημνα βουνά στα άγρια φαράγγια, ραϊδιά και σιάδια, σ' αυτό τον ανόργωτο και τραχύ όγκο της Ηπείρου", όπως αναφέρει ο Παύλος Βρέλλης.

Ο θαυμασμός του δασκάλου για τη μαθήτριά του φαίνεται στο πιο κάτω απόσπασμα από τον πρόλογο του βιβλίου της Νίτσας Συνίκη Παπακώστα, Ήπειρος - Εκκλησίες και Μοναστήρια, που εκδόθηκε το 1983 από τις εκδόσεις ΔΩΔΩΝΗ "Σχεδιάζοντας μικρές και μεγάλες μνήμες, με τη λεπτότητα της γραμμής, που δίδεται με την τεχνική της σινικής μελάνης και της πέννας σ' ένα λευκό χαρτί, καταφέρει να αποτυπώνει απευθείας το θέμα στον ίδιο χώρο, με όλους τους κανόνες της προοπτικής, δίχως να χάνει τίποτα από την ευαισθησία και από την ομορφιά που έχει μπροστά της. Τα ρυθμολογικά στοιχεία αποδίδονται πιστά, με μεγάλη επιδεξιότητα και καλλιτεχνική ευσυνειδησία. Στις λεπτομέρειες φαίνεται καθαρά η διεισδυτική της ικανότητα να ξεχωρίζει από το σύνολο του έργου και να μας δίνει την ίδια ομορφιά στο μέρος. Το στήσιμο του έργου, το παιχνίδισμα της γραμμής και η τεχνι-

κή, μας θυμίζει σχέδια έτοιμα για χάραγμα. Από τις κόγχες, τους τρούλους, τα χαγιάτια, μέχρι τα μικρά κογχάρια, που δένονται αρμονικά με το καθαρό σε γραμμή και μορφοτοπία μας μεταφέρει στις ρίζες τις Βυζαντινές που μπολιάζονται, εδώ σε τούτο τον τόπο, και πετρώνονται με το μεράκι των Ηπειρωτών μαστόρων, που σέβονται την πέτρα, το ξύλο και την Παράδοση”.

“Τα Παλιά Γιάννενα” είναι ένα ακόμη βιβλίο με σχέδια της Νίτσας Συνίκη - Παπακώστα, που εκδόθηκε απ’ τις εκδόσεις ΜΕΛΙΣΣΑ.

Η αγάπη της για τα χτίσματα των παλιών Ηπειρωτών Μαστόρων, εξακολουθεί να οδηγεί το πενάκι της και σύντομα θα εκδοθεί και τρίτη συλλογή σχεδίων της με τα μοναστήρια της Μόλιστας, της Ζέρμας, του Στομίου και άλλα

μνημεία. Μια καταγραφή που θα λειτουργήσει ως αντίδοτο στην αδιαφορία, την εγκατάλειψη ή τις κακότεχνες επεμβάσεις στα σπάνια αυτά δείγματα της τοπικής αρχιτεκτονικής.

Περισσότερο όμως ασχολείται με την γλυπτική.

Σμιλεύει την πέτρα, η οποία είναι το κατ’ εξοχήν υλικό που την εμπνέει και την προκαλεί.

“Μου αρέσει πολύ η πέτρα, μας λέει, τη δαμάζω. Η σχέση του δημιουργού με το υλικό του είναι ερωτική. Με εμπνέει το είδος της πέτρας, το χρώμα, ο όγκος της. Παρατηρώ τις πέτρες που έχω συγκεντρώσει στο εργαστήριό μου, μπορεί και για χρόνια. Και κάποια στιγμή έρχεται η έμπνευση. Δουλεύω παράλληλα πηλό, ξύλο, τσιμέντο, σίδηρο, αλλά η πέτρα είναι το καλύτερο υλικό για μένα. Την υποτάσσω, και την κάνω ό,τι θέλω εγώ. Με μαγεύει ο ήχος της πέτρας”.

Ζητήσαμε από τη γλύπτρια να μας μιλήσει για το συγκεκριμένο γλυπτό που φιλοτέχνησε, στα πλαίσια του συμποσίου και που θα παραμείνει στην Κόνιτσα.

Μας είπε: “Το έργο είναι ερωτικό. Δύο φόρμες που αγκαλιάζονται. Με ενέπνευσε ο χωρισμός του μάστορα από τη γυναίκα του. Είναι δουλεμένο με το βελόνι, όπως δούλευαν οι παλιοί μαστόροι. Είναι δύο ελεύθερες φόρμες. Στην τέχνη όταν

Η Νίτσα Συνίκη-Παπακώστα και το γλυπτό της που στήθηκε στα “Πλατανάκια”

θέλεις να εκφράσεις μια έννοια συνήθως δε γίνεται ρεαλιστικά. Η αγάπη είναι μια έννοια. Θέλω να την αποδώσω μέσα από αυτές τις φόρμες”.

Ρωτήσαμε αν βρίσκει η γυναίκα χρόνο ελεύθερο μέσα στις τόσες οικογενειακές της υποχρεώσεις να ασχοληθεί με την τέχνη.

“Γεννιόμαστε, μας είπε, με το επάγγελμα της νοικοκυράς και έχουμε ενοχές ό-ταν το παραμελούμε. Έτσι τρέχουμε να τα προλάβουμε όλα. Όμως πρέπει να γίνει ένας αναπόφευκτος συμβιβασμός. Τις πιο πολλές φορές η τέχνη συντελείται εις βάρος της οικογένειας ή αντίστροφα εις βάρος της τέχνης. Όμως η γυναίκα που ασχολείται με την τέχνη δε γνωρίζει την πλήξη των άλλων γυναικών.

Εμείς κάνουμε αυτό που μας αρέσει. Δε μας βαραίνει η μοναξιά, την επιζητού-με”.

Η Νίτσα Συνίκη Παπακώστα εκτός από τις εκδόσεις των σχεδίων της έχει κάνει αρκετές ατομικές εκθέσεις ζωγραφικής και γλυπτικής και έχει λάβει μέρος επίσης στις ομαδικές. Είναι μέλος του καλλιτεχνικού επιμελητηρίου Ελλάδος.

Με τη Γλύπτρια Ευδοκία Παπαγεωργίου

Κατάκοπη από την εξοντωτική δουλειά των ημερών του συμποσίου και μετά από μια εξόρμηση στον παραδοσιακό οικισμό Γανναδιό της Κόνιτσας, συναντήσαμε τη γλύπτρια Ευδοκία Παπαγεωργίου, μια γλυκιά και ζεστή παρουσία.

Μια ασπιρίνη μετέθεσε τον πονοκέφαλο για αργότερα και η καλλιτέχνιδά μας μίλησε για τη ζωή και το έργο της:

“Γεννήθηκα στα όμορφα Γιάννενα. Αποφοίτησα από το Γυμνάσιο Θηλέων και σε ηλικία είκοσι χρόνων, με πολλά όνειρα έφυγα για Αθήνα.

Όπως ήταν φυσικό για την εποχή της δεκαετίας του '60, οι γονείς μου αντέδρασαν στην ιδέα της εγκατάστασής μου στη μακρινή πρωτεύουσα με τους τόσους κινδύνους, όπου προσετίθετο και η οικονομική στενότητα. Και όμως με επιμονή και αποφασιστικότητα κάθε εμπόδιο στο δρόμο μου παραμέρισε.

Πρώτος μου δάσκαλος σχεδίου στα γυμνασιακά χρόνια ήταν ο ζωγράφος Γιώργος Καψάκος, καθηγητής τότε καλλιτεχνικών στην Παιδαγωγική Ακαδημία Ιωαννίνων. Ένας δάσκαλος με φιλότιμο και ήθος. Αρκετοί είναι οι μαθητές του, σημερινοί καλλιτέχνες, που ανατρέχουν σε μνήμες στο χώρο του Ωδείου, που φιλοξέ-νούσε το τμήμα σχεδίου και ζωγραφικής.

Παράλληλα την εποχή εκείνη στο Ωδείο έκαμα ακορντεόν το οποίο δυστυχώς εγκατέλειψα. Αισθάνομαι μεγάλο το κενό από την έλλειψη ιδιαίτερης μουσικής παιδείας· πολύ θα ήθελα να παίζω ένα μουσικό όργανο και να τραγουδώ, να εκφράζομαι με νότες.

Μετά την αποφοίτησή μου από το Γυμνάσιο εργάστηκα στη Νομαρχία Ιωαννίνων για μια χρονιά. Οι οικονομίες μου και μια μικρή κληρονομιά από τη γιαγιά μου και η θέλησή μου, μου άνοιξαν το δρόμο για την Αθήνα.

Δάσκαλοί μου εκεί στο φροντιστήριο, ήταν οι ζωγράφοι Πάνος Σαραφιανός και Βρασίδης Βλαχόπουλος. Τους οφείλω πολλά. Αποφοίτησα από την Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών τη σημαδιακή χρονιά του '73, έντονα γεγονότα, εξέγερση του Πολυτεχνείου....

Δασκάλους είχα τον ζωγράφο Ν. Νικολάου, τους γλύπτες Γ. Παππά, Δ. Καλαμάρα, τον χαράκτη Γ. Παπαδάκη, την ψηφιδογράφο Βοΐλα, τον ζωγράφο και ψηφιδογράφο Γ. Κολέψα.

Ταξίδεψα αρκετά στο εξωτερικό και έκαμα ελεύθερες σπουδές στη Ν. Υόρκη.

Εργάστηκα κατά καιρούς στο Κέντρο Συντήρησης Αρχαιοτήτων και μετέπειτα διορίστηκα στη Μέση Εκπαίδευση, όπου και παρέμεινα για 16 χρόνια. Αποκόμισα πολλές εμπειρίες από τον εκπαιδευτικό χώρο, θετικές και αρνητικές. Έχω να αναπολώ σχέσεις, το παρέδωσε με τους μαθητές.

Είναι όμως πολύ απογοητευτικό συνεχώς να παραγκωνίζεται - μέχρι σε ορισμένα σχολεία και να αγνοείται - το μάθημα των καλλιτεχνικών από το εκπαιδευτικό μας πρόγραμμα, όταν στη Γερμανία, όπου για πέντε χρόνια εργάστηκα με απόσπαση σε ελληνικά σχολεία, οι ώρες εβδομαδιαίως είναι περισσότερες από τα μαθηματικά, γλώσσα κλπ. Είναι αλήθεια ότι κυριαρχεί σε μεγάλο βαθμό άγνοια για τη φύση, τις δυνατότητες, τις εφαρμογές του μαθήματος, ακόμη και από εκπαιδευτικούς.

Δεν είναι λίγοι εκείνοι που συγχέουν τα Καλλιτεχνικά με τα Οικοκυρικά. Ακούγεται αστείο και όμως το βίωσα κατ' επανάληψη, όπως και το γεγονός ότι ορισμένοι φιλόλογοι παραλείπουν στην Ιστορία τα Κεφάλαια περί Τέχνης.

Ο ρόλος του καθηγητή των καλλιτεχνικών είναι πολύ δύσκολος, διότι γενικά είναι αφημένος στο φιλότιμό του.

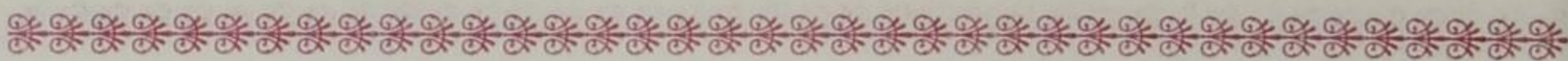
Δεν του παρέχεται ο ανάλογος εργαστηριακός χώρος, τα εποπτικά μέσα, ώστε να λειτουργήσει και να υπηρετήσει το χρέος του, την αποστολή του.

Τα χρόνια της εκπαίδευσης είναι για μένα μια τρυφερή ανάμνηση. Ζεστές αληθινές σχέσεις, μια ανοιχτή επικοινωνία δασκάλου και μαθητή! Έδωσα και πήρα. Είμαι τυχερή!

Με την απόσπασή μου σε ελληνικά σχολεία του Μονάχου είχα την ευκαιρία να φοιτήσω στην εκεί αντίστοιχη Ακαδημία Καλών Τεχνών, στην οποία παρακολούθη-

Η γλύπτρια Ευδοκία Παπαγεωργίου δίπλα στο έργο της, στην είσοδο του Δημαρχείου Κόνιτσας.

σα για τέσσερα χρόνια το εργαστήριο της υαλογράφησης και ψηφιδωτών.

Η απασχόλησή μου στην εκπαίδευση δεν με εμπόδισε από το να εργάζομαι προσωπικά στο εργαστήριό μου. Σήμερα βέβαια δίνω περισσότερο χρόνο μια και είμαι συνταξιούχος. Ζωγραφίζω κάνω γλυπτική, ψηφιδωτό και βιτρώ.

Μετείχα σε πολλές ομαδικές εκθέσεις στο Μόναχο, στην Ελλάδα, στη Γαλλία. Ατομικές στο Ναύπλιο, στα Γιάννενα, στην Κέρκυρα. Εδώ και δύο περίπου χρόνια ζω και εργάζομαι στα Γιάννενα.

Η Ευδοκία Παπαγεωργίου μίλησε στη συντροφιά του Συλλόγου Γυναικών Κόνιτσας και για το γλυπτό της που θα στηθεί στην Κόνιτσα, όπως και τα έργα των άλλων 10 γλυπτών που μετείχαν στο Συμπόσιο Γλυπτικής. "Το διάστημα των 15 ημερών που μας δόθηκε για να εργαστούμε είναι πολύ λίγο. Η κατάσταση δυσκόλεψε από το γεγονός ότι οι πέτρες ήταν ιδιαίτερα σκληρές.

Η δική μου μου επεφύλασσε και μία έκπληξη. Στη διάρκεια της δουλειάς μου προέκυψαν κομμοί δηλ. σχισμές με χώμα. Η πέτρα αυτή φθείρεται με τη βροχή και το πάγο. Έτσι θα στηθεί σε στεγασμένο χώρο του Δημαρχείου. Με πειράζει που δε θα είναι έξω, δε θα φωτίζεται από φυσικό φως.

Δουλεύοντας λοιπόν, αναγκάστηκα να προσαρμοστώ στο συγκεκριμένο πρόβλημα. Είναι κι αυτά μέσα στο παιχνίδι. Την αφορμή για το έργο μου την έδωσε η πέτρα που την ψηλάφισα και η Κόνιτσα που την περπάτησα.

Θέλησα να δώσω στο όγκο μου την εντύπωση που μου έδωσε ο δρόμος προς τα Πλατανάκια. Εντύπωση από τις στροφές, τα ανοίγματα, τα κοψίματα του δρόμου. Ως χώρος η Κόνιτσα είναι καταπληκτική. Ένα δυναμικό τοπίο όλο καμπύλες. Η πέτρα μου επέτρεψε να δώσω μια αναλογία προς το τοπίο, να δώσω τη στιβαρότητα του χώρου, την εναλλαγή μέσα σε μια ενότητα.

Η δουλειά της πέτρας είναι σκληρή και η κούραση μεγάλη. Τώρα ξυπνήσαμε μέσα μας όλες τις δυνάμεις. Μόλις τελειώσουμε θα καταρρεύσουμε.

Ρωτήσαμε πώς αντιμετωπίζει η γυναίκα καλλιτέχνης της οικογενειακές υποχρεώσεις και φροντίδες, που εξοικονομεί χρόνο για την τέχνη.

"Εδώ χρειάζεται ο δυναμισμός της γυναίκας, μας είπε. Όχι συναισθηματισμούς και ελαστικότητα προς τους οικείους. Αν φορτιζόμαστε με περισσότερα οι άλλοι κοιτούν πώς να βουλευτούν. Το έργο μας είναι σκληρό και πρέπει να είσαι σκληρός για να μπορέσεις να το υπηρετήσεις. Βέβαια έχεις ενοχές προς το δικό σου άτομο ή την οικογένεια. Θέλεις να είσαι συνεπής και δεν ξέρεις πώς θα το καταφέρεις. Είναι θέμα ιδιοσυγκρασίας και δυναμισμού της γυναίκας.

Κατά κανόνα όμως, τελικά, το ένα λειτουργεί σε βάρος του άλλου. Φταίει ο τρόπος που χειραφετήθηκε η γυναίκα, η οποία έχει επωμισθεί τα της παραδοσιακής γυναίκας (νοικοκυριό, παιδιά...) και την εργασία της. Προσπαθεί σε όλα να τα βγάλει πέρα. Οι περισσότεροι άνδρες δεν αναλαμβάνουν μέρος των εργασιών του σπιτιού, δεν το θεωρούν δική τους υποχρέωση.

Η δική μου γενιά είναι φορτισμένη διπλά: Από τα θέλω και τα πρέπει. Ο άνδρας, αντίθετα, αν είναι ελεύθερος από τα θέλω του, τότε θα κάνει τα πρέπει. Ίσως οι επόμενες γενιές να καταφέρουν αυτό που δεν καταφέραμε εμείς".

Γ. Ι. ΒΕΛΛΑΣ: ΕΛΛΑΔΑ - ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ, Βορόνεζ, σελ. 130

Τελευταία στη Ρωσία στην πόλη ΒΟΡΟΝΕΖ είδε το φως η τρίτη συλλογή ποιημάτων του Γιώργου Βελλά από τη Δροσοπηγή (Κάντσικο) Κόνιτσας με τίτλο: Ελλάδα αγάπη μου.

Ο Γ. Βελλάς είναι περισσότερο γνωστός στη Ρωσία στους κύκλους των ιστορικών του Αρχαίου κόσμου, διδάκτορας ιστορικών και φιλολογικών επιστημών, ο οποίος έχει δουλέψει 30 χρόνια στο Κρατικό Πανεπιστήμιο της ίδιας πόλης. Μέσα στα χρόνια εργασίας του στο πανεπιστήμιο, αρχίζοντας ακόμα από τα φοιτητικά του χρόνια, έχει δημοσιεύσει πάνω από 130 επιστημονικές εργασίες ιστορικού φιλολογικού, και γλωσσολογικού χαρακτήρα οι οποίες δυστυχώς χάθηκαν στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο το 1990, όταν ο κ. Γ. Βελλάς υπόβαλε αίτηση υποψηφιότητας σε μια λεύθερη θέση με γνωστικό αντικείμενο: Αρχαία Ελληνική Ιστορία, γιατί ήτανε άνεργος και δεν είχε τη δυνατότητα να κάνει τις φωτοτυπίες όλων αυτών των εργασιών, όπως επίσης και τη διατριβή του για τον Γ. Κορδάτο και τη διπλωματική εργασία του. Οι Ελληνισμοί στη ρωσική γλώσσα. Η θεματολογία της συλλογής του Γ. Βελλά έχει πολύπλοκη και πολυδιάστατη μορφή της ποιητικής σύνθεσής της. Η αξία των υποθέσεων αντλείται από την προσωπική εμπειρία του ποιητή, την πολύχρονη και μακρόχρονη ξενιτειά, όπως και ο ίδιος στη σύντομη αυτοβιογραφία του διηγείται περνώντας από τους δρόμους και τα μονοπάτια της ΑΛΒΑΝΙΑΣ, ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ και της ΡΩΣΙΑΣ, όπως και χιλιάδες άλλα παιδιά τα οποία σώθηκαν με το "Παιδοσώσιμο" το 1948, που και σήμερα στους περισσότερους κύκλους της επίσημης Πολιτείας θεωρείται "Παιδομάζωμα".

Σε μια από τις κριτικές έρευνες του Ρώσου φιλόλογου και δημοσιογράφου Α. Πρέσμαν, η οποία δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα "ΚΟΥΡΙΕΡ" στη ρωσική γλώσσα, τονίζεται:

"...Ένα από τα βασικότερα θέματα της συλλογής του Γ. Βελλά είναι η απεριόριστη αγάπη του προς την Πατρίδα, την Ελλάδα του Περικλή, της Ηλέκτρας, του Μπελογιάννη και τόσων άλλων ηρώων, που για τον ποιητή θα μείνει, όπως τονίζει ο ίδιος.

"Η μνήμη μας φυλακτό
αστέρι που οδεύει ασταμάτητα
μα δεν απολησμονά
τον κόρφο σου το μητρικό
Πατρίδα..."

(Η ΜΝΗΜΗ ΜΑΣ)

Να κι ακόμα ένα παράδειγμα πάνω στο ίδιο θέμα:

"Στη συνέφιά και στη λιακάδα
Ο νους κι η σκέψη μου μαζί σου
Σε ΣΕΝΑ γαλανή ΕΛΛΑΔΑ
Αίμα και δάκρυ της ψυχής σου..."

(ΕΛΛΑΔΑ ΜΟΥ)

Φιλοτεχνώντας κανείς το λογοτεχνικό πορτραίτο του ποιητή τονίζει ο Α. Πρέσμαν, πολύ γρήγορα αντιλαμβάνεται πως το έργο του είναι πέρα για πέρα ανθρωποκεντρικό, είναι θα λέγαμε παράφορα ερωτευμένος με τον άνθρωπο και την αξιοπρέπεια του, τη σεμνότητά του ως υπέρτατο αγαθό της ζωής.

Αυτό ιδιαίτερα μπορεί να το αντιληφθεί κανείς διαβάζοντας τα ποιήματά του, αφιερωμένα στο Β.Ι. Λένιν, στον Γ. Ρίτσο. Να μερικά αποσπάσματα:

"... Θα δώριζα στον Άνθρωπο
ένα κόκκινο ηλιακαμένο
φθινοπωριάτικο πλατανόφυλλο
με το αγαπητό χρώμα
του ΧΧ αιώνα

θα δώριζα στον 'Ανθρωπο

από τις νύχτες

της Πατρίδας μου,

το λιγνό, γαλάζιο ίσκιο

του φεγγαριού της

που ακούμπησε τα χνουδωτά

φτερά του

στους ώμους της πρώτης αγάπης μου,

την αγάπη μου θα δώριζα

στον ΑΝΘΡΩΠΟ,

Μόνον ο άνθρωπος

νάμεινε ΑΝΘΡΩΠΟΣ..."

(ΚΟΚΚΙΝΟ ΠΛΑΤΑΝΟΦΥΛΛΟ)

Κι ακόμα ένα μικρό απόσπασμα από το
ποίημα του αφιερωμένο στο Γ. Ρίτσο

"Αγαπώ τον 'Ανθρωπο

που ξυπόλητος

πατεί στ' αγκάθια ανεβαίνοντας στο

Γολγοθά

για σένα Πατρίδα

Αγαπώ τον 'Ανθρωπο!..."

Όπου ο στοχασμός του ποιητή διακα-
τέχεται από μία λατρεία κι ένα αστείρευτο
υπερβολικό θαυμασμό για τον άρτιο άν-
θρωπο, πάνω στον πλανήτη μας.

Ένα μεγάλο μέρος της συλλογής, υπο-
γραμμίζει ο Πρέσμαν, αγκαλιάζει ο κοι-
νωνικός λυρισμός, αν όχι το μεγαλύτερο
μέρος της ενασχόλησης του, τόσο μορφο-
λογικό όσο και καθοριστικό μέρος, ανα-
ζητώντας στις πάμπολλες περιπτώσεις τον
άνθρωπο-ήρωα, όπως π.χ. το Νικηφορίδη,
Μπελογιάννη, Μαλτέζο.

Ζήτω το ΚΚΕ!

Ν' ακούσουν οι νικημένοι

Κι έπεσε μπρούμυτα νεκρός.

Η φωνή του αντιλάλησε

στο Μεσολόγγι

Την πήραν τα φαράγγια

του Ζαλόγγου

Κι έγινε όρκος

στον Υμηττό,

στην Καισαριανή

Στη Λέρο, τον Αη-Στράτη,

Η ΕΛΛΑΔΑ ΖΕΙ

(Χ. Μαλτέζος)

Ο Γ. Βελλάς στη συλλογή του, σινηθίζει να
εμπλουτίζει τις ποιητικές του συνθέσεις και σκέ-

ψεις με επιδέξιες διασκευές από μαρτυ-
ρίες πολιτισμών, ιδιαίτερα της Αρχαίας
Ελληνικής Κουλτούρας (Περικλής) και
με πρόσωπα θρησκευτικού χριστιανικού
χαρακτήρα (Χριστός, Παναγιά):

Ευπόλητος και νηστικός

Κατακουρελιασμένος

Χριστέ μου ήρθα δω πάνω

Γιατί είσαι κουρασμένος

Αφησέ με απ' τον πόνο σου

Κάτι και γω να πάρω...

(ΧΡΙΣΤΟΥΛΗ ΜΟΥ...)

Αναφέρεται σε μυθικές φυσιογνωμίες
παραθέτοντας περιπτώσεις ονομάτων,
προσωπικοτήτων χωρίς φυσικά να παρα-
γνωρίζει το βίο τους, όπου ο ποιητής κα-
ταδείχνει μέσω της δικής του φωνής με
επισημότητα της ελεύθερης σκέψης ενι-
σχύοντας την ποίησή του με διδάγματα απ'
αυτά:

Ορφείας θάθελε να γίνει.

Με λύρα, ντέφι και βιολί,

Πέννα, χαρτί και καλαμάρι,

Πάντα κι ολούθε να λαλεί...

Αιτήσια νάναι η ματιά του,

Νάχει φτερά χιλιδονιού

Θάθελε νάφτανε κοντά σου

θεά μου, εσένα να φιλεί

Ν' ακούσεις τ' όνειρο του πόθου

Στη γλώσσα σου να σου μιλεί...

(ΚΡΥΦΟΣ ΠΟΘΟΣ)

Ο ποιητής, όπως και πολλά άλλα ελλη-
νόπουλα μάθανε τη μητρική τους γλώσσα
σε ξένα σχολεία, χωρίς γονείς και μητρική
αγάπη κι όμως θεοποιεί τη μάνα Πατρίδα
κι ελπίζει, ο λόγος του νάναι νοητός στον
τόπο του..."

Ο Γ. Βελλάς ιδεολογικά είναι καταταγ-
μένος και στηρίζει τη φιλοσοφία του που
κατά τη γνώμη του Α. Πρέσμαν, είναι ο
κανονικός λυρισμός ο οποίος καλλιεργεί
την ανθρώπινη σκέψη, το ψάξιμο της αν-
θρώπινης ψυχής, κλιμακώνει τη συγκίνη-
ση εναλλάσσοντας τους τόνους και τις
αποχρώσεις, δημιουργώντας μ' αυτόν τον
τρόπο τη δική του κοσμογονία, που επιση-
μαίνει τα εναύσματα της διαλεκτικής πο-
ρείας. Ο άνθρωπος στέκεται ενώπιος ενω-

πίω με μοίρα του την ψυχική ανάσταση και αποκάλυψη ενός βαθύτατα συναισθηματικού εσωτερικού κόσμου. Γι' αυτό η ποίηση του Γ. Βελλά προβάλλει ειλικρινά την εσωτερική φωνή, τη σκέψη και αρμονία του λόγου σε μεταφράσεις γνωστών ποιητών στη Ρωσία, όπως π.χ. είναι οι:

Λ. ΚΟΣΚΟΦ, Ο ΣΕΒΤΣΕΝΚΟ, Ε. ΝΟΒΙΤΣΙΧΙΝ, Λ. ΜΟΣΚΒΙΝΑ και πολλοί άλλοι. Να δύο ποιήματα που θεωρούνται τα καλύτερα στη συλλογή:

"Χτυπά η καμπάνα οργισμένη,
στη μνήμη μου αδιάκοπα βοές
βραχνιάρα μισοτσακισμένη,
κλαίει, πονάει και θρηνεί...

Οι πεινασμένοι κι οι νεκροί μας
πάψαν τον ήχο της ν' ακούν!

Πεθαίνουν φίλοι κοντινοί μας
κι άλλοι το χάρο καρτερούν...

η μάνα μας χτυπά τα στήθια,
σα λαβωμένη περπατεί.

Ρημάξαν τα χωριά, τα σπίτια,
μήτε μπουκιά ξερό ψωμί...

Χτυπά η καμπάνα λυπημένα
και η καρδιά μου αδημονεί

αναπωλώ τα περασμένα

η μνήμη μου δεν λησμονεί!

(Χτυπά η καμπάνα - 1941)

Και το δεύτερο είναι:

Της ανεμοθύελλας η παγωμένη πνοή
το δρόμο έχασε κι απ' τα μεσάνυχτα
ως το πρωϊ

στην αυλή μας ασταμάτητα

τριφογυρίζει

πονεμένα αγκομαχά κι όλο κάτι
ψιθυρίζει...

Διάφανο το βήμα της

στο χιόνι απαλά πατά

Και κάποτε κλαίει με λυγμούς,

την πόρτα μου χτυπά

Δε βάσταξε στους αναστεναγμούς

η πονεμένη μου καρδιά.

Διάπλατα την πορτ' ανοίγω

Και στου σπιτιού μου

τη ζεστή γωνιά

Κάθησ' η ανεμοθύελλα ξενητεμένη

Λευκή και μισοπαγωμένη...

(ΑΝΕΜΟΘΥΕΛΛΑ)

Ένα μεγάλο μέρος της συλλογής "Ελλάδα αγάπη μου" είναι αφιερωμένο στους ήρωες της Εθνικής Αντίστασης. Ιδιαίτερα μπορεί να το αισθανθεί ο αναγνώστης του βιβλίου, διαβάζοντας τα ποιήματα: "Πές μου θυμάσαι;..." αφιερωμένο στον ΕΛΑΣΙΤΗ και συμπατριώτη του Κ. Μακρή που σκοτώθηκε για τη Λευτεριά της Κόνιτσας, "Βουβός τοίχος", "Διακόσιες 'Ανοιξες" αφιερωμένο στους εκτελεσμένους της Καισαριανής (Βλ. περ. Εθνική Αντίσταση" τευχ. 84, σ. 77).

Καλή μου νύχτα έλα εδω στο φτωχικό
κατώφλι,

να σε ρωτήσω για πουλί που διάβηκε
και χάθη

και μ' άφηκε έρημο δεντρί να κλαίω, να
μαραζώνω.

Πες μου θυμάσαι τον Κωστή, το γιόκα
μου κυρά μου

οπούχε μάτια λαμπερά, αυγερινούς και
πούλια

κι όπου πετούσε σαν αητός και χάνο-
νταν σα λάφι

και σούραγε λεβέντικα στ' αντάρτικα
λημέρια;

Ο χάρος μου τον άρπαξε με το σπαθί
στο χέρι,

σα μάχονταν στο ξάγνατο τη λευτεριά
να φέρει...

Μπαμπέσικα τον βάρεσε στη λιόφωνη
καρδιά του...

Και γκρέμισε τον πλάτανο, μ' απόμειν'
η λιαλιά του, απόμειν' η παλληκαριά και

η λεβεντοσύνη

κληρονομιά και φυλαχτό να τάχει η
ρωμοσύνη

- Για τούτο κι όπου διάβηκε φυτρώνου-
νε λουλούδια

μοσχοβολιές απλώνονται και γνέθο-
νται τραγούδια".

Η λυρική ποιητική ιδιοσυστασία αποκαλύπτει την ευαισθησία του ποιητή με πολλές επιλογές φράσεων και συνθέσεων για τα τραγικά χρόνια της Κατοχής την πείνα που πέρασε ο ίδιος ο ποιητής το 1941 και το 1946, ιδιαίτερα στα ποιήματά του.

(Χτυπά η καμπάνα)

"Ένα πουλάκι χάθηκε
... μια αξέχαστη αυγούλα
απ' τη δόλια τη μανούλα
- Κοιμήσου αγοράκι μου
λουλούδι μαραμένο
Σε πήρ' ο χάρος άγουρο
και 'γω σε περιμένω..."

Έπαιξε η φωνούλα σου
η δροσερή, πουλάκι
ήσουν μικρό και σ' άρπαξε
το μαύρο το γεράκι..."

Άλλο ας μην μαραίνονται
Λουλούδια τρυφερά,
να μην πεθαίνουν άλλα πια
παιδάκια νηστικά..."

(NANI, NANI)

Ο ποιητής δικαιολογημένα εκφράζει τη βασανιστική ιστορία της ζωής του, διατυπώνοντας τ' απεριόριστα αισθήματά του για τους γονείς που δεν έχει χορτάσει, τη στοργική, τρυφερή αγάπη και τη λατρεία τους, γιατί πήρε τους δρόμους της ξενιτειάς τα μακρινά τα ξένα από μικρό παιδί, που στην ποίησή του κάποτε, κάποτε εκφράζονται σαν δραματική κραυγή αγωνίας και πόνου, στα ποιήματα: "Στον οικοδόμο", "Η μάνα", "Μοιρολόγι της μάνας", "Στον πατέρα μου" και πολλά άλλα:

"Ευλαβικά ακούμπησα
το ψαρί μου το κεφάλι
σαν τα παιδικά μου χρόνια
στην ποδιά σου
να το δροσίσουνε μάνα
οι βρύσες των χειλιών σου
και σφίχτηκα σαν το πουλί
στην αγκαλιά σου..."

Γονατιστός άδειασα
της μνήμης μου το σταμνί
και στις ζάρες
τ' αγνού σου προσώπου
στα χίλια δυό ρυάκια
της ζωής
κυλήσανε τα βάσανα
Ροζιάρικα μ' έσφιξαν
τα χέρια σου
της δουλειάς του κόπου.
Το δάκρυ σου, μάνα

σαν ανοιξιάτικη δροσιά
σαν το ζεστό ψωμί
του κήπου μας το δυόσμο
ευλαβικά θυμίζουν τη ζωή
και τη χαρά
γλυκό ανάγγεσμα
μες στο σεισμό του κόσμου..."

(Η ΜΑΝΑ)

Παρ' όλο που η ποίηση του Γ. Βελλά είναι κοινωνικο-λυρική σ' αυτή τη συλλογή, δεν αποτελεί εξαίρεση κι ο βαθύπωνος λυρισμός της ερωτικής ποίησης. Η αγάπη κατά τη γνώμη του Α. Πρέσμαν, επηρεάζεται απ' τις καλύτερες παραδόσεις της ελληνικής ρουμανικής και ρώσικης ποίησης. Ιδιαίτερα αυτό μπορεί να παρατηρήσει κανείς σε πολλά ποιήματα.

"Η αγάπη μας
μόνο δυο σταγόνες νερό
στη ρίζα του λουλουδιού
Εσύ κι γω.

Κι αυτό χαμογελά κι ανθίζει
Η αγάπη μας,
μόνο δύο σταγόνες νερό
στου ρυακιού το μουρμουρητό
Εσυ και γω.

Η βουνοπλαγιά μοσχομυρίζει
Η αγάπη μας
μόνο δύο σταγόνες νερό
στο γάργαρο ποτάμι.

Εσύ και γω
Κι ο κάμπος μοσχοβολά τριφύλλι
Η αγάπη μας,
μόνο δύο σταγόνες νερό
από τη θάλασσα και τον ωκεανό
Εσύ και γω

Πρώτη και στερνή μου φίλη..."

Θα θέλαμε να πιστέψουμε, ο βαθυστόχαστος λυρισμός του Γ. Βελλά, υπογραμμίζει τελικά ο Α. Πρέσμαν, να βρει βαθιές ρίζες στα πατριικά του χώματα με την επιστροφή του στην τόσο πολυπόθητη και πολυτραγουδισμένη Πατρίδα του, κι αυτό μπορεί να το διακρίνει κανείς κι από τον τίτλο της συλλογής του.

Μετάφραση από τα Ρωσικά

ΤΕΛΛΗΣ Γ.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΣΤΟ ΠΑΛΑΙΟΣΕΛΛΙ

Με θρησκευτική κατάνυξη και ιδιαίτερη λαμπρότητα, χοροστατούντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη κ.κ. Ανδρέου Τρεμπέλα, εορτάσθη στο Παλαιοσέλλι η μνήμη της Οσιομάρτυρος Παρασκευής, στην οποία Αγία είναι αφιερωμένος ο περικαλής κεντρικός Ναός. Συλλειτουργοί του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη ήταν ο Ιερέας της ενορίας Παναγιώτης Πριμηκύρης ο Πατήρ Κοσμάς Σιώζος ο διάκονος Ιωήλ καθώς και ο εκ Παλαιοσελλίου καταγόμενος Αγιορίτης ιερομόναχος Παύλος Ζησάκης ο οποίος για ένα χρονικό διάστημα ήταν Ηγούμενος της Μονής Μεγίστης Λαύρας. Σε εμπνευσμένο κήρυγμα ο Σεβασμιώτατος αναφέρθηκε στο βίο της Αγίας Παρασκευής και τόνισε με έμφαση, πως στην εποχή μας την άκρως υλιστική, η ανθρωπότητα χρειάζεται άτομα με βαθιά πίστη στο Θεό, και πως ο κάθε ένας από εμάς πρέπει να φέρει μέσα του τα αισθήματα της θυσίας και της αυταπάρνησης όπως και η Αγία Παρασκευή, για να μπορέσει να σπάσει τα δεσμά της εγωπάθειας και έτσι να οδηγηθεί στην ταπείνωση και την σωτηρία του.

Στον ιερέα της ενορίας Παλαιοσελλίου Παναγιώτη Πριμηκύρη κατά το τυπικό της Εκκλησίας του απενεμήθηκαν για την πεντηκονταετή και πλέον διακονία τα οφίκια του Οικονόμου και του Πρωτοπρεσβυτέρου. Ο παπά-Παναγιώτης έλαβε το χρίσμα του ιερέα σε δύσκολες εποχές, μέσα στην κατοχή

το έτος 1943 και έκτοτε μέχρι και σήμερα είναι ένας ακούραστος υπηρέτης της Εκκλησίας του Χριστού. Νυχθημερόν εφρόντισε για τις πνευματικές ανάγκες των ενοριτών του και με την ποικιλόμορφη συμπαράσταση των πιστών έδειξε ιδιαίτερη μέριμνα για τον Ναό της Αγίας Παρασκευής καθώς και για τα ξωκλήσια και τον επίσης κεντρικό ναό του Αγίου Νικολάου.

Πριν την απόλυση έγινε λιτάνευση της Ιεράς Εικόνας και των Ιερών Λειψάνων της Αγίας Παρασκευής.

Μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας, στο προαύλιο του Ναού, ο Σεβασμιώτατος εχαιρέτησε τους πιστούς έναν προς ένα, στον καθένα είχε να πει και ένα καλό λόγο. Σε σεμνή τελετή ο πρόεδρος της Κοινότητας Γεώργιος Τζίμας διερμηνεύοντας τα αισθήματα αγάπης και σεβασμού των Παλαιοσελλιτών προς το πρόσωπο του Σεβασμιωτάτου του προσέφερε το λεύκωμα "Θησαυροί της Μονής Πάτμου" και τον προσεφώνησε ως υπεράξιο διάδοχο του μακαριστού Μητροπολίτη Σεβαστιανού.

Η προσέλευση των Παλαιοσελλιτών στην μνήμη της Αγίας ήταν αθρόα, τόσο από Κόνιτσα όσο και από τα Ιωάννινα. Επίσης αισθητή ήταν η παρουσία και άλλων Κονιτσιωτών όπως και κατοίκων του Ελευθέρου και Πάδων. Την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων εξεπροσώπησε ο νομαρχιακός σύμβουλος κ. Μιχάλης Παντούλας το δε Δήμο Κόνιτσας η δημοτική σύμβουλος και πρόεδρος του πνευματικού κέντρου κ. Άννα Ρεμπέλη.

Η. Ανδρέου

Γάμος στο Πεκλάρι

Κυριακή 23 Ιουλίου

Στο Πεκλάρι έλαμψε η χαρά ύστερα από 5 χρόνια που είχε να γένει γάμος στο χωριό μας. Νιόνυμφα Μάνθος Ζώτος από το Πεκλάρι και η Σουλτάνα Παπανικολάου από τα Άρματα.

Την Κυριακή το πρωί άρχισε η μεγάλη χαρά, όλοι με τα δώρα τους, κερνώντας το γλυκό και το ρακί, μεζέδες και πάει λέγοντας. Στις 10 η ώρα, με την παλιά παράδοση το μπαριάκι. Μπροστά ο γαμπρός με το μπρίκι και όλοι κοντά για τη βρύση, να πάρει νερό να τον ξυρίσει ο βλάμης ξεκινώντας με το τραγούδι: αυτού που πας αγγελικό κορμί, που πας καμαρωμένο.

-Πάω στη βρύση για νερό να πιώ, και να γεμίσω. Επιστροφή στη συνέχεια στο σπίτι. Έξω στην αυλή όπου έγινε το ξύρισμα και το ντύσιμο με το τραγούδι: "Το αργυρό το παλικάρι, αργυρό ξυράφι βάζει, αργυρή κόρη θα πάρει". Και αφού τελειώσανε όλα αυτά, όλοι περιμέναμε την ώρα του μυστηρίου τραγουδώντας και πίνοντας με ευχές για τους νιόνυμφους, λέγοντας ακόμη τα παλιά τραγούδια από τους καλεσμένους προς το νοικοκύρη: "Χίλιον καλόν τον βρήκαμε τούτον το νοικοκύρη, με τα καλά του φαγητά με τα καλά του λόγια, να του ζήσουν τα παιδιά του, να είναι ευτυχισμένα". Ο νοικοκύρης στους καλεσμένους απαντά με ένα τραγούδι και αυτός: "Φίλοι μου καλώς ορίσατε φίλοι μου αγαπημένοι για φάτε πιέστε φίλοι μου, χαρείτε να χαρούμε: να μας ζήσουν τα παιδιά και στα παιδιά σας να χαρείτε". Στις 12 ξεκινάμε τραγουδώντας για την πλατεία που μας περίμενε το λεωφορείο του Θανάση Βουρδούκα και πολλά Ι.Χ. για να πάμε στα Άρματα, περίπου 100 άτομα, να πάρουμε τη νύφη με το μπαριάκι, τη στολισμένη πλόσκα με κρασί.

Αυτός που παίρνει την πλόσκα λέγεται "Σκαριάτης" και όταν φτάσαμε κοντά στο χωριό, πάει και ανταμώνει με τον άλλον "Σκαριάτη" της νύφης αντάλλαξαν τις πλόσκες, γυρίζει και ξεκινά όλο το ψίκι. Έτσι, με το έθιμο αυτό φτάσαμε στα Άρματα όπου μας υποδέχτηκαν τραγουδώντας το τραγούδι "Ξύπνα περδικομάτα μου κι ήρθα στη γειτονιά σου". "Κι αν ήρθες καλός όρισες εγώ άντρα δεν σε παίρνω". Αρχίζουν τα κεράσματα και οι ευχές. Παίρνουμε τη νύφη τραγουδώντας "αφήνω γειά μανούλα μου σ' όλους τους δικούς μας". Χαιρετούμε όλους τους συμπεθέρους. Η νύφη πηγαίνει μπροστά και όλο το ψίκι από κοντά. Όταν φτάσαμε στο Πεκλάρι, έλαμψε ο τόπος μας περιμένανε πάνω από 300 άτομα, φωτογραφίες βιντεοκάμερες και στο τέλος άρχισε το ρίζι να πέφτει βροχή. Τελιώνοντας χαιρετάμε το ζευγάρι και τους γονείς και ξεκινάμε όλοι για το σπίτι του γαμπρού, για το πατροπαράδοτο έθιμο, να πετάξει η νύφη την κουλούρα στην πόρτα του σπιτιού όπου την περίμενε η πεθερά με το μέλι και ένα ποτήρι κρασί που το αφήνει κάτω και το κλωτσά η νύφη με το δεξί της πόδι και μπαίνει μέσα.

Μετά άρχισε το κέρασμα: ο γαμπρός με το ρακί και η νύφη με τα γλυκά. Όλοι τους εύχονται και στη συνέχεια μπαίνουν στο λεωφορείο και στα Ι.Χ. Στο κέντρο "Πανόραμα" στην Κόνιτσα έγιναν όλα τα σχετικά, κόπηκαν οι τούρτες, πλούσιο τραπέζι, χορός και ευχές, τέλος καλό, όλα καλά.

Εγώ ο μπάρμπα Βαγγέλης τους εύχομαι ολόψυχα κάθε ευτυχία, αγάπη και ομόνοια με καλούς απογόνους.

Βαγγέλης Βουρδούκας

Η Ακαδημία των Αθηνών

Το ευεργετίν είναι ίδιον των Ηπειρωτών” Είναι αλήθεια και πασίγνωστο ότι, η φτωχομάνα, αλλά Ευεργετομάνα Ήπειρός μας, ανέδειξε πολλούς και μεγάλους Εθνικούς Ευεργέτες. Ένας απ’ αυτούς είναι και ο Σίνας Σίμηνας, γιός του ευεργέτη Γεωργίου Σίνα. Ο Σ.Σ. έχτισε με έξοδά του την Ακαδημία Αθηνών, από το έτος 1859-1885 και στόιχισε 3.360.000 δραχμές. Είναι ένα περικαλλές κτίριο και εκατέρωθεν με αγάλματα της Αθηνάς και του Απόλλωνα. Για τιμή του δε ονομάστηκε: “Ακαδημία Σιναία”.

Σ’ αυτό το κτίριο στεγάζεται η Ακαδημία των Αθηνών, που αποτελεί το Ανώτατο Πνευματικό Ίδρυμα της χώρας μας. Είναι το Σύμβολο της Αθανασίας και το εξαιρετικό φωτεινό παράδειγμα για μίμηση.

Ίδρυση: Πριν 70 χρόνια περίπου, στις 18 Μαρτίου 1926. Τότε Πρόεδρος της Δημοκρατίας ήταν ο Θεόδωρος Πάγκαλος. Η δε λειτουργία της άρχισε μετά 3 χρόνια, το 1929. Τον καιρό εκείνο Υπουργός Παιδείας ο Δημήτριος Αιγινήτης, πρώτος Πρόεδρος της, Δ/ντής Αστεροσκοπείου και καθηγητής Παν/μίου Αθηνών. Αυτός υπήρξε ο εμπνευστής και δημιουργός αυτού του θεσμού, που καθιερώθηκε με προεδρικό Διάταγμα.

Μέλος της Ακαδημίας μπορεί να γραφεί οποιοσδήποτε Έλληνας, που

διακρίθηκε με το ήθος του, τα γράμματά του και τις τέχνες του.

Τα τακτικά μέλη είναι ισόβια και ανέρχονται σε 60. Η λειτουργία της διαιρείται σε 3 τάξεις: Των Θετικών Επιστημών, των Γραμμάτων και Καλών Τεχνών και των Ηθικών και Πολιτικών Επιστημών. Σε κάθε τάξη αναλογούν 20 μέλη.

Ποτέ όμως δεν έφτασαν τους 60 οι Ακαδημαϊκοί. Αιτία; Ίσως η ελαχίστη αποζημίωσή τους (40 χιλ. δρχ. το μήνα). Πιθανόν σήμερα να έγινε αναπροσαρμογή. Τέτοια Ίδρύματα υπάρχουν σ’ όλες τις χώρες του κόσμου.

Σκοπός: Η βράβευση ηθικών πράξεων (αλτρουϊσμός, ανθρωπιά, αυτοθυσία και ευποιΐα) και πνευματικών και καλλιτεχνικών έργων. Βραβεύονται όχι μόνον μεμονωμένα άτομα αλλά και ομάδες (διάφορα σωματεία), με βραβεία (συνήθως χρηματικά ποσά), μετάλλια (χρυσά ή αργυρά ή χάλκινα), επαίνους και εύφημες μνείες.

Η καλλιέργεια και προαγωγή αυτών των πράξεων και έργων. Η δημιουργία σπόρων της ευγενούς άμιλλας, για πολλαπλασιασμό των βραβευμάτων.

Παράλληλα με την επιστήμη προαγάγει και τη γλώσσα μας, την Εθνική μας Οικονομία (γεωργοκτηνοτροφία, φύση, περιβάλλον). Περιφρουρεί την Ιστορία μας, τα ήθη και τα έθιμά μας (αντέτια) και τις παραδόσεις της Πατρίδας μας. Είναι ο θεματοφύλακας όλων αυτών.

Αλληλογραφεί με άλλα πνευματικά ιδρύματα (Ακαδημίες, Αδελφότητες, Συλλόγους), όλων των ξένων χωρών, για ανταλλαγή απόψεων, σκέψεων κρίσεων και για απονομή βραβείων σε Έλληνες, που διακρίθηκαν για μια αξιόπαινη πράξη ή δράση στους διαφόρους τομείς του πνεύματος και της τέχνης.

Η καθιερωμένη πανηγυρική συνδρίαση, γίνεται στη μεγάλη αίθουσα των τελετών, ενώπιον εκπροσώπων του θρησκευτικού, πολιτικού, στρατιωτικού και πνευματικού κόσμου, καθώς και των τιμωμένων (βραβευμένων) προσώπων, κάθε χρόνο στο τέλος του έτους, όπου γίνεται η απονομή των βραβείων.

Η Επιτροπή βραβεύσεως, εξετάζει, μελετάει, κρίνει, αξιολογεί και γνωμοδοτεί, κατά βάθος και πλάτος τα θέματα και τέ-

λος αποφασίζει. Τελειώνοντας, ολοκληρώνω το θέμα μου με τα σοφά λόγια του αρχαίου λυρικού ποιητή, Βακχυλίδη:

"Η Αρετή, όταν επαινείται, αυξάνεται σαν το δέντρο".

Χ.Γ.Ε.

Πηγές: 1 Επίτομο ορθογραφικό και εγκυκλοπαιδικό λεξικό "Ηλίου", τόμος Α, σελ. 185 και εξ.

2. Εφημερίδα Γιαντισών: "Ηχώ του κάμπου Γιαντισών", 3 Μαρτίου 1979. Επικαιρότητες και στοχασμοί "Η Ακαδημία των Αθηνών"

"ΙΡΙΣ"

3. Σημειώσεις μου από παρακολουθήσεις σχετικών διαλέξεων.

ΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ

ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ

ROOMS FOR RENT

(500 μ. από την είσοδο στην πόλη)

Με θέρμανση, μπάνιο κλπ.

ΘΩΜΑΣ ΝΙΤΣΑΣ

Τηλ. 22065

Σολόχοπια

Βοζαντινής & Λαϊκής Τέχνης

Γιάννης Σινάνης

Επταχώρι

Τηλ. 0468 - 61360 & 61374

ΓΕΩΡΓΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ-ΤΣΙΒΙΛΗ

Δικηγόρος

Παρνασσού 32-36

163 45 ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ- ΑΘΗΝΑ

Τα Μαλάματα οι Γέροι

του Θεόδωρου Γκούτου

- Για, ξυπνήσαμε και σήμερα χαράματα, ήπιαμε τον καφέ μας, πήραμε τα χάπια μας, τσιμπήσαμε το πρωινό μας. Χρήματα έχουμε από τον Ο.Γ.Α., ψευτοζούμε, όρεξη δεν έχουμε και ο γιατρός μας επιβάλλει δίαιτα.

- Για, βγήκαμε, την καθημερινή μας βόλτα στην πλατεία, κουβεντιάσαμε 4-5 συνταξιούχοι, τα ίδια και τα ίδια. Όλοι θέλουν να μιλάνε για τον εαυτό τους ή ψάχνουν να βρουν κάποιον αξιόλογο για παρέα. Και ο χρόνος πάει χαράμι.

- Γιά, γυρίσαμε σπίτι μας, αναπολήσαμε τα περασμένα, τόσο θολά πια. Εκπληρώσαμε τον προορισμό μας δαιωνίζοντας τη ζωή με την οικογένεια που κάναμε, έστω μεταθέτοντας τις ευθύνες της συχνά στους άλλους. Άντε και καλή ψυχή.

- Για, ανοίξαμε την τηλεόραση και ακούσαμε την παθιασμένη τραγουδίστρια και την πολιτικολογία της Αθήνας. Ό,τι πιο πολύ μας ενδιαφέρει είναι το δελτίο καιρού γιατί η κακοκαιρία επιδρά στους ρευματισμούς μας.

- Για ,όλα τα προβλήματά μας λυμένα, το κουράγιο μας λείπει και το γέλιο των παιδιών στο έρημο πια χωριό. Φορτωμένοι έναν κόσμο ξεπερασμένο σέρνουμε τα πόδια μας στα χορταριασμένα καλντερίμια με στραγγισμένη σκέψη.

Γιατί θεέ μου μας καταδίκασες έτσι άσπλαχνα;

Μια ακόμη μέρα σχεδόν άγραφη, ίδια σε καρμπόν με την χθεσινή.

Ζούμε από συνήθεια και καθήκον.

- Παππού, και για χαρά των ξενιτεμένων χωριανών σου.

15 Αύγουστος

Το καλοκαίρι δεν επιδέχεται αμφισβήτηση φεύγει εξάλλου τόσο γρήγορα αφήνοντας πάντα μια γεύση πικρίας.

Παναγιά Στεριανή· στολισμένη γεράνια κι αγιόκλημα.

Ποτέ δεν άκουσα τόση ευτυχία όσο στο γαλήνιο βλέμμα σου.

Ποιό είναι το χρώμα του καλοκαιριού;

Υποθέτω το μπλέ ή χρυσαφί ή κάτι ανάμεσα σ' έντονο κόκκινο.

Παναγιά θαλασσινή.

*Φυγαδεύω τις σκέψεις μου σε γαλάζιες προκυμαίες,
μέμφομαι γιατί υπήρξα ανούσια.*

*Αυτοεπαίρομαι στο αντίκρυσμα της μορφής σου
λέω να ρίξω την άγκυρα της ελπίδας.*

*Τ' Αυγουσιάτικο φεγγάρι καθηλώνει το βλέμμα
Ποιά γνώση δεν περικλείει την άγνοια;
Ποιά λέξη δεν κουβαλάει την σιωπή,*

Παναγία δεομένη.

*Δεν επιδέχομαι συζητήσεις εφήμερες
όπως δεν επιδέχεται το μοναχικό ξωκλήσι
ανάμεσα στις εκκωφαντικές συναυλίες των τζιτζικιών
Παναγιά με τα χίλια ονόματα....*

Αντωνία Α. Κολιού

Οι Επιτυχόντες του Γενικού Λυκείου Κόνιτσας (1995)

1. Βλάχου Χάϊδω του Βασιλείου, Πάντειο Παν/μιο Θεσ/νίκης
2. Γκούντα Βασιλική του Κων/νου, Οικονομικών Επιστ. Θεσ/νίκης
3. Δημητρίου Κων/νος του Αλέξανδρου, Φυτικής Παραγωγής ΤΕΙ Άρτας
4. Καραμουράτης Παναγ. του Ανδρέα, Αστυφυλάκων
5. Καρανίκα Σταυρούλα του Γεωργίου, Νομική Αθήνας
6. Κοκοβές Νικόλαος του Κων/νου, Πολ. Έργων υποδομής Τ.Ε.Ι. Πάτρας
7. Νικολόπουλος Αντώνιος του Γεωργίου, Λογιστικής Τ.Ε.Ι. Θεσ/νίκης
8. Ντάφλης Γεώργιος του Ιωάννη, Πολιτικών Μηχανικών Ξάνθης
9. Παπαγεωργίου Ουρανία του Χαράλαμπου, Παιδαγωγικό Νηπ/γων Ιωαννίνων.
10. Τάσιος Λουκάς του Θωμά, Οικονομ. Επιστημών Θεσ/νίκης.
11. Τάσιος Στέργιος του Αντωνίου, Οικονομ. Επιστημών Κρήτης
12. Τάσιου Χρυσούλα του Αντωνίου, Αγγλικής Θεσ/νίκης.
13. Φαρμάκης Πέτρος του Δημητρίου, Ευελπίδων.

Οι Επιτυχόντες του Τεχνικού Λυκείου Κόνιτσας

1. Αμπάζ Φετιγιέ του Σελήμ, Ηλεκτρολογίας Τ.Ε.Ι. Κοζάνης.
2. Βάσιου Ελένη του Σπυρίδωνα, Ανθοκ. και Αρχιτεκτον. Τοπίου Τ.Ε.Ι. Άρτας.
3. Γεωργιάδη Χριστίνα του Ανδρέα, Ανθοκ. και Αρχιτεκτον. Τοπίου Τ.Ε.Ι. Άρτας
4. Σδούκου Ευανθία του Χρήστου, Δασοπονίας Τ.Ε.Ι. Καρπενησίου
5. Στυλιάρης Βασίλειος του Χρήστου, Ηλεκτρολογίας Τ.Ε.Ι. Χαλκίδας
6. Τζιάλλα Μαργαρίτα του Γεωργίου, Ανθοκομίας Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου
7. Τσιαλιαμάνη Θεώνη του Νικολάου, Φυτ. Παραγ. Τ.Ε.Ι. Άρτας.

Επιτυχόντες καταγόμενοι από Κόνιτσα και φοιτήσαντες σε Σχολεία των Ιωαννίνων

1. Κουκέσης Ηλίας, του Βασιλείου Πολιτικών Μηχανικών Θεσ/νίκης.
2. Παπαμιχαήλ Μαρία του Θωμά, Ιστορίας-Αρχαιολογίας Ιωαννίνων.
3. Σταυρίδης Αθανάσιος του Ιωάννη, Ιατρική Ιωαννίνων.

Πήραι δύο

“Ανθρώπων έκαστος δύο πήρας φέρει, την μεν έμπροσθεν, την δε όπισθεν, γέμει δε κακών εκάτερα· αλλ’ η μεν έμπροσθεν πλήρης εστίν αλλοτρίων, η δε όπισθεν των αυτού του φέροντος. Και διά τούτο οι άνθρωποι τα μεν εξ αυτών κακά ούχ ορώσιν, τα δε αλλότρια πάνυ ακριβώς θεώνται”.

Είναι ένα κομμάτι από την ελληνική Χρηστομάθεια, το οποίο, σε μετάφραση, λέει τα εξής:

Κάθε άνθρωπος φέρει κρεμασμένα με λωρί δύο σακκίδια (ταγάρια) ένα εμπρός και ένα πίσω, γεμάτα δε ξεχωριστά, με κακά· αλλά αυτό που είναι μπροστά, είναι γεμάτο με κακά, που ανήκουν σε άλλους· αυτό δε που είναι πίσω, ανήκει στον ίδιο που το φέρει. Για αυτό οι άνθρωποι, τα δικά τους κακά δεν τα βλέπουν, των άλλων όμως, με πολλήν ακρίβειαν τα παρατηρούν.

Όσοι χρόνοι και καιροί, όσες εποχές κι αν περάσουν το κύρος η χρηστομάθεια, δεν το χάνει ποτέ. Πολύ περισσότερο, από κάθε άλλη εποχή, σήμερα έχει την πλήρη εφαρμογή. Η μεγάλη πλειοψηφία των ανθρώπων σήμερα, δεν κάνει τίποτε άλλο, παρά με το να ασχολείται, τι κάνουν οι άλλοι, και ουδέποτε, με το τι κάνουν οι ίδιοι. Και βλέπουμε το σημερινό κατόντημα εις όλες τις πτυχές του.

Κακότητα, αθλιότητα και κατωτερότητα παντού. Να ρίξουμε ένα βλέμμα στα ύπατα αξιώματα, και να συγκρίνουμε και τον τελευταίο ξωμάχο, θα παρα-

τηρήσουμε, ότι δεν υπάρχει διαφορά εις την κακοήθεια.

Θα τολμήσει ίσως κανείς να μου πει: Πολλήν απαίχθειαν δείχνεις, με τις άχαρες αυτές συγκρίσεις!

Στο ιδεατό και στο Υπερβατικό με τη φιλοσοφική σκέψη, πρέπει να υπάρχει συμφωνία. Στο Ιδεαλιστικό υπάρχει διαφοροποίηση, στη σκέψη πάντα (ιδεών θεωρία).

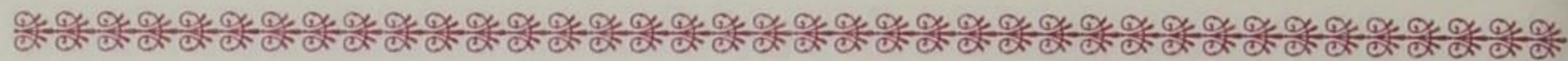
Στις μέρες μας, ελάχιστοι λένε καλημέρα. Προσπαθούν να σε προσπεράσουν με αδιάφορο τρόπο και βλέμμα.

Τα βλέπουμε αυτά καθημερινά στη ζωή μας. Και το τολμώ να το πω εδώ, ότι και η χριστιανική αγάπη έχει προ πολλού απομακρυνθεί από τον άνθρωπο, εκτός, ελαχιστοτάτων εξαιρέσεων. Είναι η εποχή που “είπεν άφρων εν τη καρδία αυτού, ουκ έστι Θεός”.

Τούτος ο άφρων, είναι ο άθεος, ο ακοινωνήτος, εκείνος που δεν έχει τίποτε μέσα του. Ο άδειος, ο κενός, ο φρούδος. Για αυτόν δεν πρέπει καν να γίνεται λόγος.

Γιατί όμως ο άνθρωπος, ασχολείται με τα θέματα των άλλων και ποτέ με τα δικά του; Δύσκολο πράγμα αυτό. Αφού φέρει την ροπήν προς το κακόν εντός του, προπτωτικά, και αφού ο πονηρός, αυτά του σφυρίζει καθημερινά στο αυτί του!! Πώς να απαλλαγεί; Να καταβάλει προσπάθεια. Ο κάθε άνθρωπος έχει τις δικές του αντιλήψεις, έχει σχηματίσει τη δική του βιοθεωρία.

Είναι αρκετά σπάνιο να συναντήσουμε ανθρώπους, με τις ίδιες ακριβώς

ιδέες. Είναι φυσικό όταν δύο τέτοιοι άνθρωποι αποφασίσουν να σχηματίσουν οικογένεια, ή ένα είδος συνεταιρισμού, από τις πρώτες κιόλας μέρες, θα βρεθούν αντιμέτωποι. Ο καθένας προσπαθεί με πείσμα να υποστηρίξει τις απόψεις του, δημιουργώντας μιά ένταση στις σχέσεις των, που σταθερά οδηγεί σε διαπληκτισμούς.

Πολλοί πιστεύουν πως η διαλλακτικότητα είναι εκδήλωση ανθρώπων, που δεν έχουν εγωϊσμό.

Και αυτό μέχρι ένα σημείο είναι σωστό, γιατί δηλώνει την έλλειψη του τυφλού αρρωστημένου εγωϊσμού, που όταν κυριαρχήσει στον άνθρωπο, τον κάνει πειθήνιο όργανό του. Του προξενεί δυσκολίες, ατυχίες, και στο τέλος τον καταστρέφει.

Ο σύγχρονος άνθρωπος δεν πιστεύει ούτε εις την απιστίαν του, την εποχήν του την αισθάνεται ως κάτι ξένον προς τον εαυτόν του. Και ερωτάται, άραγε όλες οι προηγούμενες εποχές, είχαν αυτήν την ανησυχίαν και αστάθειαν που διέπει τον σύγχρονον άνθρωπον; Όχι, διότι ο αρχαίος έλλην. π.χ. πιστεύων κατά τελευταίον λόγον, εις την παντοδυναμίαν του ωραίου και του μέτρου, έλυε δι' αυτόν όλα τα προβλήματα της ψυχής τους. Ο άνθρωπος του Μεσαίωνα, ηδύνατο να θυσιάζει στο βωμό της πίστεως, όλους τους πειρασμούς της σάρκας του και να υπερνικά τις ανησυχίες της.

Μεταβάλλεται ο άνθρωπος; Από την άποψη αυτή το μέσο άτομο, ημπορούμε να πούμε, έχει ωστόσο να σημειώσει κάποια μεταβολή, όχι όμως προς την κατεύθυνση της βελτίωσης ή της ανόδου. Έχει επηρεασθεί απλώς από τον τεχνικό πολιτισμό στην ψυχική του διάθεση, αντίκρυ σε ανώτερες δυσκο-

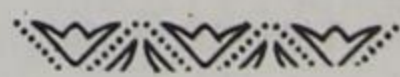
λονόητες δυνάμεις. Κάποτε μάλιστα παρά τα επιφαινόμενα, εξουσιάζεται περισσότερο από ορμέμφυτα και ενστικτώδεις ροπές, που συχνά παίρνουν μηδενιστική και αναρχική ή καταλυτική και αντιζωτική μορφή.

Ίσως κανείς εδω στο τέλος διερωτηθεί, μα τι σχέση έχουν όλα τα πιο πάνω που αναπτύχθησαν με τον τίτλο του θέματος; Η ελληνική Παιδεία είναι μια μορφοποιός δύναμη και μπορεί αληθινά, όλα τα ολέθρια ελαττώματα της φυλής μας, τα οποία δεν είναι αθεράπευτα να τα διορθώσουμε.

Αν ο κάθε έλληνας κάνει μια αυτοκριτική και εντοπίσει τα άσχημα του χαρακτήρα του, θα μπορέσει να διορθωθεί. Και έτσι θα διορθωθεί όλο το σύστημα. Σ' αυτή την προσπάθεια θα σταθεί βοηθός η σωστή αγωγή και η συστηματική διαπαιδαγώγηση.

Και έτσι με τη λάμψη των αρετών του το ελληνικό Έθνος θα συνεχίσει την ανοδική πορεία, που άρχισε από τα πρώτα χρόνια της ύπαρξής του.

Αχιλλέας Κολιός

Ενοικιάζεται στην Κόνιτσα επιπλωμένο δωάρι σε παραδοσιακό σπίτι με το βράδυ ή το μήνα.

Τηλ. 0655 - 23071

Ο Κίνδυνος του Καλοκαιριού

Όπως γνωρίζουμε όλοι κάθε χρόνο σε όλη την χώρα καίγονται από πυρκαγιές χιλιάδες στρέμματα δάση και άλλες θαμνώδεις εκτάσεις, που δημιουργούνται είτε απο εμπρησμό ή από αμέλεια και η πανέμορφη Ελλάδα μας που φημίζεται παντού, φτωχαίνει και χάνει την ομορφιά της.

Γιαυτό τώρα σ' αυτήν την περίοδο θα πρέπει όλοι να είμαστε πολύ προσεκτικοί και όταν πηγαίνουμε κάπου ή για εκδρομή ή για εργασία και στην διαδρομή αντιληφθούμε κάποια φωτιά θα πρέπει να τρέξουμε αμέσως σ' αυτό το σημείο και να δούμε εάν το μέρος πατιέται και η φωτιά είναι μικρή να την σβήσουμε, διαφορετικά θα πρέπει να επικοινωνήσουμε σε ένα από τα πλησιέστερα χωριά με το Δασαρχείο. Όταν πηγαίνουμε εκδρομή στην ύπαιθρο και μας χρειαστεί να ανάψουμε φωτιά αφού τελειώσουμε την δουλειά μας θα πρέπει να δείξουμε μεγάλη επιμέλεια ως προς το σβήσιμο, ώστε να μην διατρέχουμε κανέναν κίνδυνο. Ας μην ξεχνάμε ότι και η παραμικρή αμέλεια μπορεί να μας οδηγήσει σε μεγάλη καταστροφή. Πρέπει να γνωρίζουμε όλοι, πως καίγοντας ένα δένδρο είναι σαν να αφαιρούμε ένα κομμάτι από τον πνεύμονα. Και τώρα θα ήθελα να παρακαλέσω τους αγαπητούς συμπολίτες και τους συμπατριώτες της επαρχίας μας επειδή έχουμε το προνόμιο να ζούμε στον καταπράσινο αυτόν θησαυρό που μας χάρισε η φύση, στολίζει τα βουνά μας και σκορπά αδιάκοπα το δροσερό αεράκι και το πολύτιμο οξυγόνο. Ας σκεφθούμε λίγο, πόσοι συνάνθρωποί μας που ζούνε σε διάφορα μέρη διαμαρτύρονται καθημερινά γιατί δεν έχουν λίγο πράσινο.

Το θέμα αυτό νομίζω πως είναι ένα από τα πιο σημαντικά για αυτό θα πρέπει να είμαστε όλοι άγρυπνοι για την προστασία του δάσους.

Είμαι βέβαιος πως όλοι θα δείξουν κατανόηση και οι συμπολίτες της Κόνιτσας και οι αγαπητοί επαρχιώτες γιατί και το ζουν και το αγαπούν το πράσινο.

Εζνεπίδης Λουκάς

ΜΑΡΙΚΑΠΗ-ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΑΤΣΗ

ΜΑΙΕΥΤΗΡ - ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΟΣ - ΟΓΚΟΛΟΓΟΣ
ΔΡ. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΘΕΙΣΑ ΣΤΗΝ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΟΛΠΟΣΚΟΠΗΣΗ
ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ
* THE BIRMINGHAM AND MIDLAND HOSPITAL FOR WOMEN *
BIRMINGHAM ΑΓΓΛΙΑ
ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟΥ *ΛΗΤΩ*

ΠΩΛΕΙΤΑΙ στην Κόνιτσα (δίπλα από το Αστ. Τμήμα διώροφο - λιθόχτιστο σπίτι με οικόπεδο.

Πληροφορίες:

Τηλ. 0651-21002

ΔΕΧΕΤΑΙ: ΔΕΥΤΕΡΑ - ΤΕΤΑΡΤΗ - ΠΕΜΠΤΗ 6-8 Μ.Μ. ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΡΑΝΤΕΒΟΥ

ΙΑΤΡΕΙΟ
ΤΕΡΠΑΝΔΡΟΥ 2 & ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ
ΓΚ 151 26 ΠΕΡΙΟΧΗ Ν. ΛΕΣΒΟΣ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ
ΤΗΛ. 8031 526

Δ Ε Ν Ξ Ε Χ Ν Ω

Πναγιώτη Φ. Νάτση
Αξ/κού Δικ/κού ε.α.

Ο κάθε άνθρωπος γεννιέται κάπου. Εκεί ακριβώς που θ' ανοίξει τα μάτια του για πρώτη φορά, εκεί που θα μπουσουλίσει, που θα κάνει τα πρώτα του βήματα, που θα αρθρώσει τις πρώτες λέξεις και θα νιώσει τη στοργή των γονιών του και αργότερα των φίλων του, εκεί που θα μάθει τα πρώτα του γράμματα εκεί λοιπόν είναι ο δικός του τόπος, η δική του ιδιαίτερη πατρίδα, που με το πέρασμα του χρόνου, όπου και αν βρίσκεται θα πρέπει να είναι δεμένη με πολύ αγάπη μέσα στην ψυχή του.

Όσο και αν βρίσκομαι τέσσερα χρόνια στην ξενιτιά, μακριά από την αγαπημένη ιδιαίτερη πατρίδα μου, πάντα την έχω μέσα στην καρδιά μου. Με περηφάνεια απαντώ ότι κατάγομαι από την ηρωϊκή και όμορφη περιοχή της ΚΟΝΙΤΣΑΣ και αναπολώ τις όμορφες παιδικές στιγμές που έζησα σαν μαθητής του Γυμνασίου.

Ευρισκόμενος μακριά, με το μόνο μέσον που μου δίνεται η ευκαιρία να επικοινωνήσω με όλους τους πατριώτες και φίλους μου είναι το αγαπημένο μου περιοδικό η "ΚΟΝΙΤΣΑ" που ήδη έκλεισε δέκα χρόνια συνέπειας, ενημέρωσης και αποστολής. Για να ακούγεται όμως η φωνή της ΚΟΝΙΤΣΑΣ τόσο μακριά θα πρέπει όλοι μας να συμπαρασταθούμε στη Συντακτική Επιτροπή και

ξέρουμε πως.

Επί έξι χρόνια υπήρξα αρθρογράφος στο περιοδικό και ενημέρωνα τους φίλους του χωριού μου (Λαγκάδα) για όλες τις εκδηλώσεις και τα κοινωνικά γεγονότα.

Δια μέσου του περιοδικού θα ήθελα να παρακαλέσω κάποιον από το Σύλλογο ή την Κοινότητα να ενημερώνουν το περιοδικό, ούτως ώστε οι διασκορπισμένοι ανα την Ελλάδα και το εξωτερικό Λαγκαδιώτες να μαθαίνουν τα νέα τους.

Με την παρούσα αλληλογραφία μου με το περιοδικό θα ήθελα εγώ και η οικογένειά μου να συγχαρούμε κατά πρώτον την ανηψιά μας Δήμητρα Χ. Αδάμου που πήρε το πτυχίο της στο Πανεπιστήμιο της ΠΑΝΤΕΙΟΥ Σχολής Αθηνών και να της ευχηθούμε ολόψυχα καλή σταδιοδρομία και κατά δεύτερον να συγχαρούμε την αδελφή μου Νάτση Φ. Ελένη (Ανθυπασπιστή ΠΖ) η οποία την 3/8/95 επελέγη από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας να τοποθετηθεί σε υπηρεσία του ΝΑΤΟ στη Νάπολη της Ιταλίας ως προγραμματίστρια. Πιστεύουμε ότι είναι μεγάλη τιμή για το μικρό χωριό μας και της ευχόμαστε καλή επιτυχία στο έργο της και σύντομο επαναπατρισμό.

Από τα βάθη της καρδιά μου σας ευχαριστώ θερμά για την φιλοξενία.

Παν. Φ. Νάτσης

Προς την Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού «ΚΟΝΙΤΣΑ»

Αγαπητοί φίλοι

Με υποχρεώνετε, να απαντήσω, μέσω των στηλών του περιοδικού μας, στον άκομπο αλλά και αντιδεοντολογικό σχολιασμό σας.

Καίτοι, δεν πρέπει, να έχετε γνώμη, επί των ενυπογράφων κειμένων, εν τούτοις, επιχειρείτε λογοκρισία ελαφρού τύπου-πρόσφατη καινοτομία της Σ.Ε. στην προσπάθειά σας, να διαφανεί η όποια αντίθεσή σας.

Στις τυχόν ευαισθησίες σας, θάπρεπε να απαντήσετε με αυτοκριτική, οπότε θα διαπιστώνατε, ότι σκανδαλωδώς, ελεύθερα και ασχολίαστα, καταχρώμενοι της απουσίας κριτικής έγγραφης σκέψης, διοχετεύετε μονόπλευρες ακραίες θέσεις και επιλογές, ώστε η "Κόνιτσα" να μην είναι "άχρωμη" πια, όπως θάπρεπε να την διατηρείτε επομένως:

1) Με λύπη μου ανέγνωσα κατακρεουργημένο το κείμενό μου, προπάντων επειδή απευθυνόταν, υπό τύπον ανοιχτής επιστολής, προς τον θρησκευτικό ηγέτη του τόπου μας και τούτο δεν οφείλεται, νομίζω, στον "δαίμονα του τυπογραφείου". Παραλείψεις προτάσεων, παραποίηση ουσιαστικών, απαράδεκτα ορθογραφικά, αναγραμματισμοί και βαρβαρισμοί, υποβιβάζουν και ενίοτε μηδενίζουν την νοηματική υπόσταση του κειμένου. Διερωτώμαι, δεν έγινε έλεγχος στην διαδικασία εκτύπωσης και γιατί μόνο στο συγκεκριμένο κείμενο συνέβη αυτό. Δέκα πέντε λάθη, σε δύο σελίδες, δεν νομίζω, ότι μπορείτε, να καυχάσθε, για συνέπεια, στο αναγνωστικό σας κοινό.

2) Δεν είναι αρχαϊζουσα η γλώσσα

του κειμένου. Άλλα είναι τα στοιχεία, που χαρακτηρίζουν την αρχαϊζουσα. Είναι πάντως η γλώσσα, που έδινε την δυνατότητα στους μαθητές, να γνωρίζουν την έννοια των λέξεων "αρωγή" και "ευδοκίμηση"...

3) Σχετικά με την απορία σας, απαντώ, ότι θέσατε λάθος διάγνωση. Πόθεν αντλείτε τα στοιχεία, που σαν οδήγησαν στα ερωτηματικά σας; Εξ άλλου οι προσδιορισμοί των επιθέτων προσδιορίζουν αφ' εαυτών και την έννοια του προσδιοριστέου!!!

Φιλικά Βασ. Κουκέσης

Σημείωση Σύνταξης

Στο προηγούμενο τεύχος και στα δημοσιεύματα των κ.κ. Επ. Παπαχρήστου και Β. Κουκέση, "ΔΕΚΑ ΜΕΡΕΣ ΣΤΟ ΚΑΙΡΟ" και "ΘΑΡΣΕΙΝ ΧΡΗ...", έγιναν αρκετά τυπογραφικά λάθη λόγω απειρίας της νέας υπαλλήλου του τυπογραφείου στα σύγχρονα μηχανήματα της νέας τεχνολογίας.

Ζητούμε συγγνώμη από τους φίλους αρθρογράφους του περιοδικού και ελπίζουμε να μην επαναληφθούν στο μέλλον τέτοια λάθη...

Όσο για τα γραφόμενα πιο πάνω από τον κ. Κουκέση, απαντούμε ότι η "Κόνιτσα" θα είναι πάντα δημοκρατική και ελεύθερο βήμα όλων των αναγνωστών.

Αλλά η απορία μας για το πού απευθύνονται οι λέξεις "ριψάσπιδες" και "γραικύλοι" παραμένει και μετά την ομιχλώδη απάντηση της τελευταίας παραγράφου.

Σ.Ε.

Η Καλόβρυση τίμησε τους νεκρούς της

Για έκτη συνεχή χρονιά οι κάτοικοι του συν/σμού Καλόβρυσης, τέλεσαν μνημόσυνο προς τιμή των αλησμόνητων χωριανών και συγχωριανών τους που έπεσαν από τα κατοχικά, φασιστικά, χιτλερικά πολυβόλα και από τη μαύρη χρονική περίοδο του εμφυλίου πολέμου, παρουσία του ιερέα της ενορίας, του προέδρου της κοινότητας, συγγενών των θυμάτων και αρκετών κατοίκων από τα γύρω χωριά, έτσι απέριπτα, ταπεινά, χωρίς τυμπανοκρουσίες μέσα σε μια πραγματικά συγκινητική ατμόσφαιρα.

Μετά την επιμνημόσυνη δέηση, ο συν/χος δάσκαλος του χωριού σε σύντομη ομιλία του τόνισε:

Τιμούμε αγαπητοί μου παραβρισκόμενοι σήμερα τη μεγάλη θυσία όλων αυτών -15 στον αριθμό νέοι άνθρωποι που έδωσαν ό,τι πολυτιμότερο είχαν, τη ζωή τους πάνω στον ανθό της νιότης, αφήνοντας πίσω σαν παρακαταθήκη στις οικογένειές τους, στους χωριανούς τους, ολοφώτεινο το παράδειγμα που μας λέει, πως οι Έλληνες ξέρουν να ζουν τον τίμιο αγώνα για την επιβίωση, αλλά ξέρουν και να πεθαίνουν όταν κινδυνεύουν τα ιδανικά τους.

Επίσης τόνισε, ότι αισθανόμαστε υπερήφανοι γι αυτούς και σεμνά, σεμνά κλίνουμε το γόνυ μας και καταθέτουμε

από τους κήπους μας λίγα αγνά αρωματικά λουλούδια, για να τιμήσουμε για μια ακόμη φορά την ηρωική τους πράξη και παράλληλα να τους υποσχεθούμε, ότι δεν τους λησμονούμε όσο κι αν τα χρόνια περνούν, όσο κι αν οι αιώνες θα διαβαίνουν.

Το φωτεινό τους παράδειγμα θα μας φωτίζει και θα μας υπενθυμίζει πάντα το καθήκον που δεν είναι άλλο από το να γίνουμε και εμείς μάρτυρες και καλύτεροί τους, όταν οι καιροί το απαιτήσουν, πιστοί στο δρόμο που μας χάραξατε εσείς ηρωικά παλικάρια της Καλόβρυσης και της Μελισσόπετρας.

Είπε ακόμη, ότι σήμερα δεν πρέπει λόγια λυπητερά, δάκρυα και μοιρολόγια για τους αδικοχαμένους χωριανούς και συγχωριανούς μας Μελισσοπετρινούς, μόνο πρέπει να αισθανόμαστε υπερήφανοι για ό,τι εκείνοι έπραξαν και να ευχηθούμε από τα μύχια της καρδιάς μας, ποτέ η ανθρωπότητα να μη γνωρίσει τέτοιες μαύρες καταστάσεις - που δυστυχώς τις γνωρίζει καθημερινά.'

Και καταλήγοντας ξανατόνισε: Μακάρι οι μεγάλοι της γης που πάντα αυτοί είναι οι αίτιοι αυτών των δυσάρεστων καταστάσεων, να στρέψουν την προσοχή τους, όχι στα εγκληματικά και πολυδάπανα οπλοστάσια που δημιούργησαν Χιροσίμες, Βιετνάμ, Κορέες και τώρα Βοσνίες και Σεράγιεβα, αλλά στην

αποκατάσταση της Ειρήνης, στα καλά έργα που οδηγούν σίγουρα στην ευημερία των λαών, στο ανέβασμα του πολιτισμού και της προόδου.

Αιωνία ας είναι η μνήμη αυτών

Στη συνέχεια ακολούθησε κατάθεση στεφανιών - λουλουδιών, κρατήθηκε ένα λεπτό σιγή, ψάλαμε τον εθνικό ύμνο και έγινε στο Σχολικό χώρο η καθιερωμένη δεξίωση από μέρους της "κοινότητας" και των συγγενών των θυμάτων.

Στο προσκλητήριο των νεκρών που έγινε διαβάστηκαν τα ονόματα των.

1. Σπυρίδων Τσινώλης ετών 30
2. Σπυρίδων Κουρούτης ετών 50
3. Βασιλική Λιάπη ετών 54
4. Γεώργιος Κολόκας ετών 19
5. Φώτιος Σουφλέρης ετών 19
6. Θωμάς Ρέβας ετών 19
7. Σπυρίδων Παππάς ετών 15
8. Στέφανος Πορφύρης ετών 17
9. Χαράλαμπος Λάμπρου ετών 14
10. Πολυξένη Σουβλέρη ετών 18
11. Αντώνιος Νίκου ετών 28
12. Παύλος Νίκου ετών 18
13. Λεωνίδας Ευαγγέλου ετών 45
14. Δημ. Λάμπρου ετών 23
15. Αθανάσιος Ζήσης ετών 24

Αυτός είναι ο απολογισμός και το τίμημα της κοινότητας μας, δεκαπέντε νέοι άνθρωποι γεμάτοι σφρίγος και ζωτάνια χάθηκαν παράκαιρα από τη μανία του Πολέμου.

Βασίλ. Νίκου

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ

ΝΙΚΟΣ ΠΟΡΦΥΡΗΣ

Ταξίδεψε νωρίς για την αιωνιότητα ο μοναδικός γόνος του Αντώνη Νίκου από την Καλόβρυση Κόνιτσας, μόλις στα πενήντα του χρόνια.

Έφυγες Νίκο μας και μας βύθισες όλους στο πένθος και στη συμφορά. Απαρηγόρητοι είναι η εκλεκτή και αφοσιωμένη γυναίκα, μέχρι την τελευταία στιγμή σου, οι δυο λεβέντες γιοί σου Κώστας και Αντώνης που σου συμπαραστάθηκαν μέχρι τη στερνή σου πνοή. Η τραγική μάνα σου κλαίει και οδύρεται και κανείς δε βρίσκει λόγια παρατηγοριάς για να την παρηγορήσει. Όμως τι να πεις για τους θείους και θείες εξαδέρφια αδέρφια του πατέρα σου και της μάνας σου; με τι να παρηγορηθούν τώρα; ευτυχώς που μας άφησες πίσω δυο παλικάρια για να παρηγοριόμαστε, είναι η μοναδική μυρωδιά που μας παρηγορεί, ο θεός ας τους χαρίσει χρόνια πολλά.

Δεν θα σε ξεχάσουμε Νίκο μας ποτέ. Τι να σου ξεχάσουμε; Τα βάσανα τις ταλαιπωρίες για να μεγαλώσεις, το σκληρό αγώνα που έκανες για να επιβιώσεις και να κάνεις αυτά που έκανες; Την αγάπη σου και την αφοσίωση προς την καλή σου Νόη και τα καλά σου παιδιά; Το γλυκό και πλατύ χαμόγελο που σκορπούσες σε συγγενείς, φίλους και γειτόνους;

Θα μείνεις αξέχαστος για πάντα απ' όλους μας Νίκο. Ότι ήσουν καλός και έντιμος προς όλους, τούτο φάνηκε από την πάνδημη συμμετοχή του κόσμου και της εκκλησίας που σε πρόπεμψαν στην αιωνιότητα. Ο θεός, πιστεύουμε απόλυτα εμείς, ότι θα αναπαύσει την ψυχή σου και θα την κατατάξει εκεί που οι δίκαιοι αναπαύονται.

Ελαφρύ ας είναι το κονιτσιώτικο χώμα που σε σκέπασε Νίκο.

Αιωνία ας είναι η μνήμη σου για πάντα.

Βασίλ. Νίκου

Στο Κώστα του Ευαγγελίδη

*Ξενιτεμένο μου πουλί και παραπονεμένο
όταν κινώ για ν' άρθω χιόνια και βροχές
όταν γυρίζω πίσω όλο ξαστεριές.*

Δυστυχώς το πιο πάνω δημοτικό τραγούδι, είχε πιστή εφαρμογή στη ζωή του αξέχαστου Κώστα Ευαγγελίδη.

Ξενιτεύθηκε στην μακρινή Αμερική για ένα καλύτερο αύριο.

Μαζί με την ικανότατη και αξιοπρεπέστατη γυναίκα του Χρυσανθούλα, προσπαθήσανε, παρ' όλες τις αντίξοες συνθήκες σε μιά άγνωστη χώρα, να δώσουν στα παιδιά τους Ελληνοπρεπή αγωγή. Η ικανοποίησή τους ήταν πολύ μεγάλη όταν είδαν τα παιδιά τους να τελειώνουν με υποτροφία τα εκεί Πανεπιστήμια της Αμερικής.

Όμως οι αγωνίες το άγχος και ο διαφορετικός τρόπος εργασίας και ζωής, κλόνισαν πολλαπλώς την υγεία του αγαπημένου μας Κώστα.

Πολλές φορές θέλησε να έρθει στην γενέτειρά του, κοντά στους συγγενείς και φίλους του, χωρίς να τα καταφέρει λόγω υγείας. Για το λόγο αυτό, τα πικρά ποτήρια, για το χαμό του αδελφού του, ανεψιού και πεθερικών τα ήπια στην ξενιτιά.

Φέτος όμως το Πάσχα το απεφάσισε και ήρθε μαζί με την σύντροφο της ζωής του. Προσκύνησε τους τάφους των προσφιλών του προσώπων. Είδε όλους τους συγγενείς και φίλους. Γέλασε και έκλαψε

μαζί τους. Δεν άφησε άνθρωπο που να μην τον συναντήσει, αλλά και γνωστά μέρη που να μην τα επισκεφθεί. Λες και προαισθανόταν το τέλος του.

Οι μέρες περάσανε και έφυγε και πάλι στην Αμερική. Σε διάστημα ολίγων ημερών, δυστυχώς έφυγε για πάντα από κοντά μας τυλίγοντας όλους μας στο πένθος, κυρίως τα παιδιά του και τη γυναίκα του την οποία υπεραγαπούσε.

Αγαπημένε μας αδελφέ, κουνιάδε, θείε, παππού μα πιο πολύ καλέ μας φίλε, αυτού στην μακρινή και αφιλόξενη Αμερική που άφησες την τελευταία σου πνοή, σου ευχόμαστε από τα βάθη της ψυχής μας, να είναι ελαφρύ το χώμα που σκεπάζει, η δε ψυχή σου ας αναπαυθεί μαζί με τα αγαπημένα σου πρόσωπα που τόσο αγάπησες, αλλά και που τόσο στερήθηκες.

Και σεις Χρυσανθούλα, Βάσω, Άγγελε και Στάθη, κάθε φορά που πάτε για το καντήλι, ανάψτε και για μας ένα κερί. Και μέσα στο σιγανό μοιρολόγι σας και του βουβό το κλάμα σας, πείτε του με όλη τη δύναμη της ψυχής σας, πως δεν τον ξεχνούμε ποτέ. Για μας θα είναι για πάντα, ο αγέρωχος, ο λεβέντης και ο κεφάλτος Κώστας.

Η μνήμη του ας είναι αιώνια.

Ε.Ε.

οι φίλοι της ελληνικής ΑΡΚΟΥΔΑΣ

Τ.Θ. 30736 • ΑΘΗΝΑ 10033

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Αθήνα 10/9/1995

ΝΕΟ S.O.S. ΓΙΑ ΤΗ ΒΑΛΙΑ-ΚΑΛΝΤΑ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ Κάρολος Παπούλιας υπέρ της καταστροφής της!

Οι "Φίλοι της Ελληνικής ΑΡΚΟΥΔΑΣ" που αγωνίζονται εδώ και 13 χρόνια να σώσουν τον Εθνικό Δρυμό της Βάλια-Κάλντα, από την αρπακτική διάθεση της Δ.Ε.Η. να κατασκευάσει υδροηλεκτρικό φράγμα, πρώτα στον πυρήνα του Ε.Δ. και τώρα στην περιφερειακή του ζώνη, κοντά στη Βοβούσα:

καταγγέλουν τον Υπουργό Εξωτερικών κ^ο Κάρολο Παπούλια, ότι προκειμένου να εξυπηρετήσει τα συμφέροντα συγκεκριμένων μεγαλο-εργολάβων κατασκευαστών, προωθεί την καταστροφή του σημαντικότερου Εθνικού Δρυμού της χώρας μας.

Ο αμοραλισμός και η κυνικότητα του εν λόγω Υπουργού είναι τέτοια, που δεν διστάζει να δηλώσει, μέσω του πολιτικού του γραφείου, στη εφημερίδα "ΗΠΕΙΡΟΣ" του Ν. Ιωαννίνων, ότι "οι μεμψιμοιρίες και η άγονη κριτική... δεν καλυτερεύουν τη ζωή του τόπου μας" και ότι "το ΥΠΕ Βοβούσας κ' Πηγών Αώου αποτελούν σημαντική συμβολή στην αναπτυξιακή διαδικασία του Ν. Ιωαννίνων..."

Γι' αυτό και ζητάμε την συμπαράσταση κάθε σκεπτόμενου πολίτη και ανθρώπου, για την αποτροπή κατασκευής του φράγματος.

Στείλτε τώρα επιστολές διαμαρτυρίας στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, στον ίδιο τον κο

Κάρολο Παπούλια
Υπουργείο Εξωτερικών
Σταδίου 27 & Δραγατσανίου 2,
10183 Αθήνα

και στη

Δ.Ε.Η.
Χαλκοκονδύλη 30,
10432 Αθήνα

και βοηθήστε τον αγώνα μας που είναι και αγώνας σύσσωμου του ξεχασμένου λαού της Βοβούσας, με επικεφαλής το κοινοτικό του συμβούλιο, κ' ο οποίος θα κορυφωθεί με διαδήλωση έξω από τη Νομαρχία Ιωαννίνων, ανήμερα την 28^η Οκτωβρίου, για να βροντοφωνάξουμε όλοι μαζί:

"Κάτω τα χέρια από τη Βάλια Κάλντα!"

Υ.Γ. Πούλμαν θα αναχωρήσουν στις 27/10 από την Αθήνα και άλλες πόλεις για τα Γιάννενα.

Πληροφορίες στο τηλ. 3243782 και 3452225

Νέα από τις γειτονικές μας επαρχίες

Με πρωτοβουλία του φίλου Σωκράτη Οικονόμου και άλλων μελών του Πολιτιστ. Συλλόγου Γεροπλατάνου, κυκλοφόρησε το πρώτο φύλλο της εφημερίδας "ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ".

Η εφημερίδα θα ασχολείται με τα προβλήματα του χωριού, την ιστορία, τη λαογραφία κ.λπ. Τέτοιες προσπάθειες είναι χρήσιμες και πρέπει να υποστηρίζονται απ' όλους. Ευχόμαστε στους συντάκτες της νέας Εφημερίδας, καλή δύναμη και μακροημέρευση.

Στις 12/8 ο Πρόεδρος Δολιανών κ. Κ. Μήλιος και το Κοινोट. Συμβούλιο οργάνωσαν γιορταστική βραδυά για να τιμήσουν δυο ανθρώπους που πρόσφεραν κατά καιρούς τις υπηρεσίες τους στο χωριό τους: 1) Τον κ. Πέτρο

Οικονόμου που σαν φαρμακοποιός σε δύσκολους καιρούς υπήρξε με την προθυμία και ανιδιοτέλειά του, ο καλός άγγελος των κατοίκων. και 2) τον κ. Παντούλα, νυν αναπληρωτή Νομάρχη Ιωαννίνων, που ως Λυκειάρχης στα Δολιανά κατέβαλε μεγάλες προσπάθειες για τη δημιουργία του Μουσικού Γυμνασίου στην κωμόπολη.

Ήταν μια ζεστή και συγκινησιακά φορτισμένη βραδιά που θα τη θυμούνται για χρόνια οι Δολιανίτες.

Το παράδειγμα των εμπνευστών και οργανωτών αυτής της εκδήλωσης, ας το ακολουθήσουν κι άλλοι Δήμοι, Κοινότητες, φορείς κ.λπ. γιατί είναι προτιμότερο να αναγνωρίζουμε την προσφορά κάποιων και να τους αμείβουμε, εν ζωή, με λίγα καλά λόγια, παρά να τους κάνουμε προτομές όταν πεθαίνουν.

Τέτοιες πρωτοβουλίες επιβραβεύονται από την Κοινή Γνώμη και επιδαψλεύουν μεγάλες τιμές στους ίδιους τους εμπνευστές.

Στις 13/8 έγινε στο Ελαφότοπο Ζαγορίου το πανζαγορισιακό συνέδριο με τη συνεργασία της Ένωσης Ζαγορισίων Αθήνας και του Κοινोट. Συμβουλίου Ελαφοτόπου.

Από τους ομιλητές επισημάνθηκαν τα προβλήματα του Ζαγορίου, έγιναν προτάσεις από τους Συνέδρους και οι παρευρισκόμενοι εκπρόσωποι της πολιτείας και Κοινοτάρχες δοκίμασαν τις παραδοσιακές ζαγορίσιες πίτες και άκουσαν ατόφια δημοτικά τραγούδια.

(Στον Ελαφότοπο λειτουργεί Λαογραφικό Μουσείο με πλούσιο υλικό που συγκεντρώθηκε από τον ακούραστο καλλιτέχνη Μιχ. Οικονομίδη).

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΑΝΝΑΔΙΩΤΩΝ
"ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΤΑΞΙΑΡΧΑΙ"
ΑΘΗΝΑ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ο Σύλλογος Γανναδιωτών "ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΤΑΞΙΑΡΧΑΙ", εκυκλοφόρησε βιντεοκασέτα με πολλά χαρακτηριστικά σημεία του πανέμορφου ΓΑΝΝΑΔΙΟΥ (εκκλησίες, πλατείες, παραδοσιακά κτίρια, δρόμοι, διαδικασία απόσταξης του τσίπουρου κ.λ.π).

Την βιντεοκασέτα αυτή, διάρκειας 1/2 ώρας περίπου, εμπλουτισμένη με δημοτική μουσική και κείμενα για τη

ζωή και τις ασχολίες των κατοίκων του Γανναδιού, που τα αφηγείται γνωστή ηθοποιός, τη διαθέτει ο Σύλλογος στο ποσόν των δρχ. έξι χιλιάδων (6.000).

Τα έσοδά της θα διατεθούν για την ανακατασκευή ενός Παραδοσιακού κτιρίου, του "ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΥ", του οποίου η στέγη αποξηλώθηκε ολοσχερώς από μία πρωτοφανή ανεμοθύελλα.

Για τον εφοδιασμό της παρακαλούμε να απευθύνεσθε στον Πρόεδρο του Συλλόγου κ. Γ. Δερμιτζάκη, οδός Αναβρύτων, αριθμός 38-151 24 Μαρούσι, τηλ. 5242985 και 8025763.

Από το Σύλλογο Γανναδιωτών

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Το Πνευματικό Κέντρο Δήμου Κόνιτσας ευχαριστεί θερμά τους Κονιτσιώτες που ετίμησαν με την παρουσία τους το Α' επιστημονικό Συμπόσιο που διοργάνωσε στις 12,13 και 14 Μαΐου με τίτλο "Η Επαρχία Κόνιτσας στον χώρο και το Χρόνο". Ιδιαίτέρως ευχαριστεί τις κυρίες που έφτιαξαν τα παραδοσιακά γλυκά "Σκέρμπουρέκ" και τους εθελοντές που βοήθησαν και εξυπηρέτησαν τους καλεσμένους ομιλητές. Παρακαλεί δε τους κατοίκους της πόλης μας να ενισχύουν πάντοτε με την παρουσία τους τις διάφορες εκδηλώσεις που διοργανώνει με σκοπό την διατήρηση και ανάδειξη της πνευματικής και πολιτιστικής κληρονομιάς μας.

Η Πρόεδρος του Π.Κ.Δ.Κ.
Άνα Ρεμπέλη

ΔΩΡΕΑ

από τον κ. Αναστάσιο Ευθυμίου.

Ο κ. Αναστάσιος Ευθυμίου δώρισε στον δήμο Κόνιτσας τη συλλογή των εφημερίδων του από το 1985 έως το 1993. Στις εφημερίδες αυτές περιέχονται όλα τα άρθρα που είχε γράψει ο ίδιος στο διάστημα αυτό. Είναι ιστορικού, λαογραφικού, λογοτεχνικού κ.λ.π. περιεχομένου και αφορούν την Κόνιτσα και την επαρχία της. Σ' όλους μας είναι γνωστή η συγγραφική δραστηριότητα του κ. Ευθυμίου. Ο Δήμος Κόνιτσας τον ευχαριστεί θερμά και υπόσχεται οι εφημερίδες αυτές να δεθούν σε βιβλία κατ' έτος, για την εύκολη ανάγνωσή τους. Τον δε κ. Ευθυμίου με πρώτη ευκαιρία θα χιμήσει δεόντως.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Έγιναν κι εφέτος στη Φούρκα οι εκδηλώσεις στις 20 Ιουλίου, με αναπαράσταση, λόγους και χορούς. Παραβρέθηκαν οι Αρχές του Νομού, Κοινοτάρχες και λαός για να τιμήσουν αυτούς που έπεσαν στο πεδίο της μάχης και τις γυναίκες που συμπαραστάθηκαν σ' εκείνους τους αγώνες του Έθνους μας.

* Ο Ιούλιος είναι και μήνας πανηγυριών. Προφ. Ηλίας και Αγ. Παρασκευή είχαν την τιμητική τους στα χωριά που πανηγυρίζουν.

* Τον Αύγουστο γίνονται τα περισσότερα πανηγύρια και διάφορες εκδηλώσεις από Κοινότητες και Συλλόγους. Είναι και οι μήνες των αδειών οπότε τα χωριά μας έχουν αρκετό κόσμο. Ανάμεσα στα πολιτιστικά των χωριών είχαμε και παράσταση στον Πύργο Στράτσιανης πριν από το πανηγύρι με το έργο του Καπετανάκη "ο Γενικός Γραμματέας" που παρουσίασε το ΔΗΠΕΘΕ Ιωαννίνων.

* Το Δεκαπενταύγουστο, γιορτή της Παναγίας, είναι το ξεφάντωμα των πανηγυριών, αλλά εφέτος ο καιρός τα κρύωσε με την ποτιστική βροχή που έπεσε ανήμερα.

Στην Κόνιτσα γιορτάστηκε και η "Ημέρα των Ενόπλων Δυνάμεων", με δοξολογία, κατάθεση στεφανιών και δεξίωση στη Λέσχη Αξιωματικών.

* Στις 16/8 άρχισε το Συμπόσιο Γλυπτικής στην Κόνιτσα με τη συμμετοχή των καλλιτεχνών: Βασιλείου Βασίλη, Γερολυμάτου Διονύση, Κυρίτση Νικολάου, Λαζαράκη Χρήστου, Λάμπρου Χρήστου, Παπαγεωργίου Ευδοκίας, Παπαγιάννη Θεοδώρου, Παππά Χρήστου, Σινίκη - Παπακώστα Νίτσα, Χουλιανά Γιώργου.

* Σπουδαία αρχαιολογικά ευρήματα ανακαλύφθηκαν κι εφέτος στις ανασκαφές που συνεχίστηκαν στο λόφο του Λιτοβουνίου.

* Σύμφωνα με πληροφορίες από το Δασαρχείο Κόνιτσας, μέχρι τέλους Αυγούστου, ευτυχώς δεν είχαμε καμιά πυρκαγιά στην περιοχή μας.

* Με μεγάλη συμμετοχή κλήρου και Λαού, γιορτάστηκε η μνήμη του Αγ. Κοσμά στην Κόνιτσα. Το απόγευμα της 23ης Αυγούστου εψάλλη Μέγας Εσπερινός στο Ναό του Αγίου Κοσμά με την συμμετοχή των Μητροπολιτών κ.κ. Τίτου (Παραμυθιάς) και Μαξίμου (Σερρών). Μετά έγινε η καθιερωμένη λιτανεία από το Ναό ως την κεντρική Πλατεία της πόλης.

Το πρωί της 24ης τελέστηκε η λειτουργία και στις 11 π.μ. μίλησε ο καθηγητής της Θεολ. Σχολής Θεσ/νίκης κ. Θεοδ. Ζήσης με θέμα: "Κληρονομιά Σεβαστιανού".

* Στις αρχαιρεσίες του Συλλόγου Γυναικών εκλέχτηκαν στο Δ.Σ. οι: Άννα Θεοδώρου Πρόεδρος, Κατερίνα Τσούβαλη Αντιπρόεδρος, Χρυσάνθη Τουφίδη Γραμματέας, Δήμητρα Γιοξάρη Ταμίας, Νικολέττα Κολόκα Μέλος.

* Μετά από επίσκεψη αρμοδίων στη γέφυρα Μέρτζιανης διαφαίνονται στον ορίζοντα ελπίδες για το άνοιγμα των συνόρων με την κατασκευή της γέφυρας, τελωνείου κ.λ.π.

* Στα πλαίσια των "πολιτιστικών" του Καλοκαιριού το Πνευματικό Κέντρο διοργάνωσε λαϊκό γλέντι στην Κεντ. Πλατεία της Κόνιτσας και θεατρική βραδιά στο Γυμνάσιο της πόλης με το ΔΗ.ΠΕ.Θ.Ι που παρουσίασε το έργο του Καπετανάκη "ο Γενικός Γραμματεύς".

* Ο φετεινός Αύγουστος ήταν βροχερός και δροσερός, μας γλίτωσε από τις καλοκαιριάτικες ζέστες, αλλά ζημίωσε και πολλούς με τις συχνές βροχές του.

Εγκαίνια

Στις 13-8-95 έγιναν στο Παλαιοσέλλι τα εγκαίνια του Πολιτιστικού Κέντρου του Εκπολιτιστικού - Ορειβατικού και εξωραϊστικού Συλλόγου Παλαιοσελλίου "Η Αγία Παρασκευή".

Θερμά συγχαρητήρια στον κ. Πρόεδρο και τα μέλη του συλλόγου γιατί κατόρθωσαν μέσα σε δύο χρόνια όχι μόνο ν' αρχίσουν, αλλά και να τελειώσουν το κτίριο του πολιτιστικού κέντρου.

Ιδιαίτερα συγχαρητήρια ταιριάζουν στην κ. Ροδάνθη Βαλερά - Κουνάβα γιατί στο χρονικό αυτό διάστημα έκανε υπεράνθρωπες προσπάθειες να ευρεθούν τα χρήματα, να επιβλέπει το έργο και να το εγκαινιάσει τόσο σύντομα.

Εύχομαι ολόψυχα να είναι πάντα όλοι καλά, και να εργάζονται με αγάπη και ζήλο για το καλό του χωριού.

Άννα Ρεμπέλη

Ο Γεώργιος Ι. Λυμπερόπουλος εξελέγη παμψηφεί στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας για την έδρα Οργάνωσης και Προγραμματισμού Παραγωγής.

- Στις 26-6-1995 έγιναν από τον Δήμαρχο τ' αποκαλυπτήρια της πινακίδας που φέρει τ' όνομα "Οδός Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσης ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΥ". Η τελετή έγινε μπροστά στο παλαιό Δημαρχείο και παρευρέθηκαν ο Σεβασμιώ-

τατος Μητροπολίτης κ. Ανδρέας Τρεμπέλας οι Αρχές και πολύς κόσμος. Η τελετή ήταν συγκινητική και κυριάρχησε το σύνθημα ο ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ ζει στις καρδιές μας.

- Στη συνέχεια το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου φιλοξένησε την παιδική χορωδία του Περάματος Ιωαννίνων που διευθύνει ο συμπατριώτης μας κ. Χρήστος Οικονόμου. Η δρά-

ση του οποίου στη μουσική είναι πολυποίκιλη και αξιόλογη. Το π. Κ.Δ.Κ. τον ευχαριστεί θερμά.

- Στις 7-7-1995 ήρθαν στην πόλη μας φοιτητές του προγράμματος προσφοράς Νέων του Κόσμου και ασχολούνται αφιλοκερδώς με τον καθαρισμό και ανάδειξη παραδοσιακών κτιρίων της πόλης μας. Την εποπτεία του προγράμματος έχει η καθηγήτρια Πανεπιστημίου κ. Ελένη Γαζή.

- Στις 12-7-95 έγινε στο Κέντρο Υγείας εθελοντική αιμοδοσία για την Τράπεζα αίματος Δήμου Κόνιτσας "Χρυσούλα Χαλούλου". Ο Δήμος ευχαριστεί τους εθελοντές αιμοδότες και ευ-

ελπιστεί σε κάθε αιμοληψία να υπάρχουν περισσότεροι αιμοδότες γιατί η Τράπεζα αίματος του Δήμου αποδείχθη πολύτιμη σε πολλές περιπτώσεις ανάγκης αίματος συμπολιτών μας. Οφείλουν οι κάτοικοι της πόλης μας να είναι ευαίσθητοι σε τέτοια ζητήματα και περισσότερο εκείνοι που ευεργετήθηκαν.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις:

Ο Φεδερικ. Λεμπώ και η Ρούλα Μπούρη στην Αθήνα απόχτησαν κοριτσάκι στις 8/7.

* Στις 30/7 απόχτησαν στην Κόνιτσα κοριτσάκι ο Νίκος και η Ρένα Κυρίση.

* Ο Γιάννης και η Αλίκη Κορτσινόγλου απόχτησαν στις 31/7 κοριτσάκι στην Κόνιτσα.

* Στις 4/8 ο Γιώργος και η Βασιλική Καλλιντέρη απόχτησαν κοριτσάκι (το όγδοο τέκνο) στην Κόνιτσα.

* Στην Κόνιτσα ο Χρήστος και η Δέσποινα Βαζούκη απόχτησαν στις 9/8 αγοράκι.

* Ο Χρήστος και η Αθανασία Νίκου από την Καλόβρυση απόχτησαν κοριτσάκι στις 18/8.

Βαπτίσεις:

Ο Δημήτρης και η Αθηνά Οικονόμου στα Γιάννινα βάπτισαν τις κορούλες τους στις 9/7. Ονόματα: Έλενα - Λευκοθέα.

* Στις 30/7 βάπτισαν στη Θεσ/νίκη το αγοράκι τους, ο Φώτης και η Δέσποινα Τζώτζη. Όνομα: Ιωάννης.

* Στην Κόνιτσα βάπτισαν την κορούλα τους ο Βασίλης και η Αρετή Κώτσικου.

Όνομα: Βασιλική. Ανάδοχος ήταν η Αναστασία και η Ελένη Κιάφα.

* Στις 30/7 βάπτισαν στην Κόνιτσα το κοριτσάκι τους ο Ιωάννης και η Κατερίνα

Πήλια. Όνομα Αγγελική.

* Ο Κων/νος και η Βαρβάρα Ράγγα βάπτισαν στην Κόνιτσα το αγοράκι τους στις 30/7. Όνομα: Σπυρίδων.

* Στην Αυστραλία, ο Γιάννης και η Χρυσή Λέκκα, απόχτησαν στις 12/6/95 αγοράκι (το τρίτο παιδί) και το ονόμασαν Γρηγόρη.

Γάμοι:

* Στις 24/6 έγιναν οι γάμοι του Κων/νου Χρήστου και της Τζένης Απ. Ρισάνη.

* Την 1/7 έγιναν στο Περιστέρι Αθηνών οι γάμοι του Μιχάλη Σιώρου και της Λαμπρινής Σταμάτη. Στην τελετή παραβρέθηκε και ο αδελφός του Χαράλαμπος, Γραμματέας της Πανεπειρωτικής Ένωσης Μεμβούρνης.

* Στην Αγριά Βόλου παντρεύτηκαν την 1/7 ο Νίκος Αδάμου και η Ξανθή Νίκου.

* Στις 29/7 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Χρήστου Σέρρα και της Καίτης Κολώκα από την Ηλιόραχη.

* Στην Κόνιτσα έγιναν στις 29/7 οι γάμοι του Νίκου Ζησιάδη και της Σεβαστής Γαϊτανίδη.

* Την ίδια μέρα στην Κόνιτσα παντρεύτηκαν ο Ευάγγελος Λάμπρου και η Ελευθερία Μπάρμπα.

* Στις 19/8 στην Κόνιτσα έγιναν οι γάμοι του Γιώργου Κατή και της Αρετής Τσώχου.

* Στη Μελισσόπετρα έγιναν στις 19/8 οι γάμοι του Νίκου Λώτου και της Sigron Harrer.

* Στο Γεροπλάτανο παντρεύτηκαν στις 20/8 ο Αποστόλης Σπ. Λιάπης και η Αμαλία Τηλ. Μάντζιου. Ο γάμος έγινε με τα παλιά έθιμα και τρικούβετο γλέντι στην πλατεία του χωριού μέχρι το πρωί της άλλης μέρας.

* Στη Θεσ/νίκη έγιναν στις 26/8 οι γάμοι του Νίκου Καμπούρη και της

Βαρβάρας Τσινασλάν.

Θάνατοι:

Στις 13/4 πέθανε στη Λάρισα ο Κων/νος Βατάλης, ετών 85.

* Στις Πάδες πέθανε στις 16/5 η Πολυξένη Σγούρου, ετών 96.

* Στις 6/7 πέθανε στην Κόνιτσα η Ευανθία Τσιγκούλη, ετών 87.

* Στις 9/7 στην Κόνιτσα πέθανε η Μαρία Μπούνα, 88 ετών.

* Στην Κόνιτσα πέθανε στις 31/7 η Παρασκευή Κιτσάτη, 80 ετών.

* Στις 13/8 πέθανε στην Κόνιτσα η Πανάγιω Νικολοπούλου, ετών 91 και η Σοφία Καρακώστα, ετών 71.

* Στην Αγ. Παρασκευή πέθανε στις 8/8 ο Λάζαρος Κωνσταντινίδης, ετών 80.

* Στην Κλειδωνιά πέθανε στις 15/8 ο Βασίλης Σίββας, ετών 75.

* Στην Κόνιτσα ο Σωτήρης Φαρμάκης 78 ετών στις 21/8.

* Ο Νικόλαος Πορφυρίου 51 ετών στις 27/8.

Στις 21-8-95 πέθανε στον Άγιο Νικάνορα Κόνιτσας ο Ανδρέας Τσιλίφης, σε ηλικία 55 ετών.

Η καρδιά του ίσως να μην άντεξε το χαμό της χαροκαμένης μητέρας του Λεωνόρας Τσιλίφη που πέθανε τρεις μέρες γρηγορότερα στις 18-8-95, σε ηλικία 82 ετών.

Το τραγικό αυτό γεγονός συγκλόνησε όλους τους συγγενείς και χωριανούς, αλλά και όσους γνώριζαν από κοντά τους δύο αυτούς ανθρώπους.

Ας δώσει ο θεός υγεία και κουράγιο στη γυναίκα του, τα παιδιά του, και τ' αδέρφια του και τους συγγενείς του. Ας είναι ελαφρύ το χώμα της γενέτειράς τους που σκεπάζει τους εξαίρετους αυτούς ανθρώπους.

Αιωνία τους η μνήμη.

Προσφορές

* Ο Δημήτριος, η Αλεξάνδρα, ο Αρίστιππος και ο Θοδωράκης Ζδράβου, στη μνήμη του αγαπημένου αδερφού και θείου τους **Θωμά Σπανού**, εννέα μήνες από το θάνατό του, προσφέρουν στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" το ποσό των 5.000 δρχ.

* Στη μνήμη του συζύγου της **Χαριλάου**, η κ. Λίνα Πατέρα προσφέρει στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" το ποσό των 5.000 δρχ.

Η κ. Ελένη Ζώη, στη μνήμη του κουμπάρου της **Νίκου Πνευματικού**, προσφέρει το ποσό των 5.000 δρχ. στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ".

Η κ. Νίκη Μεσσή, στη μνήμη των γονέων της **Νικολάου και Αλεξάνδρας Ζαραβέλη** από το Αγρίνιο, προσφέρει στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" το ποσό των 3.000 δρχ.

Στη μνήμη του **Μιχάλη Παπαγιάννη** από το Μαυροβούνι, η σύζυγος Σταυρούλα και η κόρη τους Μαρία, προσφέρουν στο περιοδικό "Κόνιτσα" 5.000 και στο χωριό τους 40.000 δρχ.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Χωράφι 11 στρεμμάτων στον Κάμπο της Κόνιτσας (Πριτσαύλακο).

Πληροφορίες: Τηλ. (0651) 22072

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο 5.138 τ.μ. στην Κόνιτσα, 70 μ. από το πρατ. βεντζίνης ΑΦΩΝ Λώλου. Πληροφορίες: τηλ. (0655) 22277 & (0651) 77376.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Μίσσιος Αθαν. Γερμανία Μάρκα	50	Σίββας Κώστας Κλειδωνιά	3.000
Παπακώστας Χρ. U.S.A. Δολ.	20	Ράπτης Ανδρέας Τράπεζα	1.500
Στέρτσος Ιωάννης Γερμανία Δρχ.	10.000	Ζέρβας Βύρων Φλώρινα	2.000
Στεφανή Κατερίνα Γερμανία	5.000	Ντίνης Ιωαν. Λαγκάδα	2.500
Πορφυριάδη Αφροδίτη Γαλλία	5.000	Λάππας Δημ. Ηλιόρραχη	2.000
Δημητριάδη Ελένη Αθήνα	5.000	Σταύρου Ασημίνα Μπουραζάνι	5.000
Βυζούρης Βασ. Αθήνα	1.500	Μηλιώνη Κατερίνα Θεσ/νίκη	2.500
Γεράσης Αθαν. Αθήνα	1.500	Σδούκου Νίκη Θεσ/νίκη	2.000
Κοκοβές Παν. Αθήνα	1.500	Ράπτης Παναγ. Θεσ/νίκη	3.000
Λέτσιος Νικ. Αθήνα	2.000	Κωνσταντινίδης Λαζ. Αγ. Παρασκευή	2.000
Σταματάκη - Οικονόμου Ειρ. Αθήνα	2.000	Καλογήρου Πηνελόπη Λάρισα	3.000
Λαμπρίδης Χαρ. Αθήνα	5.000	Ζούκης Χ. Αθαν. Κόνιτσα	1.500
Τσάγκας Γρ. Αθήνα	3.500	Παπαμιχαήλ Χρ. Πάτρα	3.500
Μήτσης Δημ. Αθήνα	2.000	Σκαλωμένος Δημ. Αγ. Παρασκευή	1.000
Οικονόμου Ελευθ. Αθήνα	2.000	Παπαγιαννόπουλος Ι. Γιάννενα	1.500
Γεωργιάδου Αγγ. Αθήνα	5.000	Ζούνης Νικ. Θεοτόκος	1.500
Δερβένη Ελένη Αθήνα	2.500	Θαλασσοχώρη Ελένη Κόνιτσα	2.000
Γιούτσος Γεωργ. Αθήνα	3.000	Κολιός Λεων. Κόνιτσα	2.000
Δερμιτζάκης Γεωργ. Αθήνα	1.000	Νάτσιας Βασ. Κόνιτσα	3.000
Κελεριάν Αθαν. Αθήνα	2.000	Λύρας Ταξιάρχης Κόνιτσα	2.000
Παπαχρήστου Ευρ. Αθήνα	2.000	Βλάχος Μάνθος Κόνιτσα	2.000
Λεοντή Σοφία Αθήνα	1.500	Νίκου Βασ. Κόνιτσα	1.500
Κούσιου Λουίζα Αθήνα	4.000	Ψύλλας Γεωργ. Θεσ/νίκη	1.500
Κούσιου Μαίρη Αθήνα	4.000	Παπαχρήστος Νικ. Θεσ/νίκη	1.500
Τζουμέρκας Νικ. Αθήνα	1.500	Πορφυριάδης Αθ. Τεμένη Αιγίου	2.000
Τζουμέρκας Παναγ. Αθήνα	1.500	Λάππας Γεωργ. Θεσ/νίκη	1.500
Ρήγας Κων. Αθήνα	1.500	Κανάτσης Τάσος Γιάννινα	2.000
Αποστολόπουλος Πέτρος Αθήνα	2.500	Σπανός Νικ. Πηγή	1.500
Κίτσιου Χριστίνα Αθήνα	1.500	Σκύρτα Κυριακή Θεσ/νίκη	2.000
Μησιακούλη Μαρ. Αθήνα	1.000	Σάλτας Εμμ. Γιάννινα	2.000
Ζδράβος Αριστ. Αθήνα	3.000	Δάψη Μάρθα Γιάννινα	2.000
Νίκου Χρήστος Αθήνα	1.500	Τζάλλας Ιωαν. Γιάννινα	1.000
Κυριάκης Κων. Αθήνα	2.000	Κληματάς Π. Γιάννινα	2.000
Παπαθεμιστοκλέους Χρ. Γιάννινα	1.000	Βλάχος Παύλος Γιάννινα	5.000
Γεωργιάδης Χαρ. Γιάννινα	1.500	Καλτσούνης Βαγγ. Γιάννινα	2.000
Πέτσιος Αντ. Γιάννινα	1.500	Τσούβαλης Θεμ. Ρόδος	5.000
Σίμος Ιωαν. Γιάννινα	1.500	Καρράς Απ. Ηλιόρραχη	1.500
Μαρκόπουλος Σπ. Γιάννινα	3.000	Κεφάλας Θεοδ. Ηλιόρραχη	1.500
Σουρέλης Νικ. Γιάννινα	5.000	Δάσκαλος Ιωαν. Καβάσιλα	2.000
Καφές Χριστοδ. Γιάννινα	1.500	Εζνεπίδης Λουκάς Κόνιτσα	5.000
Φασούλης Αθαν. Γιάννινα	2.000	Βαγενάς Α. Δημ. Κόνιτσα	1.000
Καλλιντέρης Παντ. Γιάννινα	3.500	Κρυστάλλης Χαρ. Κόνιτσα	1.500
Γιαννάκος Χρ. Γιάννινα	1.500	Ιατρού ΙΦιγ. Κόνιτσα	1.500
Μανέκα Άρτεμις Γιάννινα	2.500	Πλατή Ελισάβετ Κόνιτσα	2.000
Αδάμου Αθαν. Γιάννινα	2.000	Ζήδρος Θ. Βασ. Κόνιτσα	4.000
Γκούντα Χρυσάνθη Γιάννινα	5.000	Κυρίτσης Κων. Κόνιτσα	4.000
Πίσπας Δημ. Δίστρατο	2.000	Πορφυρίου Βαγγ. Κόνιτσα	2.000
Ιερ. Γιανζούλης Σπυρ. Αγ. Παρασκευή	10.000	Ντίνος Σπύρος Κόνιτσα	1.500
Σπέλλας Κων. Κορωπί	2.000	Τζίμα Βασιλική Κόνιτσα	1.500
Παπαϊωαννίδης Μίμης Σπάτα	2.000	Μπάρμπα Χριστ. Κόνιτσα	2.000
Μήτσικας Νεοπτ. Νικάνορας	1.500	Ζώης Δημ. Κόνιτσα	1.500
Θεοδώρου Αθαν. Ξυλόκαστρο	5.000	Χουλιάρης Παύλος Κόνιτσα	2.000
Εξάρχου Κώστας Πηγή	2.000	Τσομπάνος Ευάγγ. Κόνιτσα	1.500
Τσόγκας Σπ. Λάρισα	1.500	Λώλος Φάνης Κόνιτσα	2.000
Κατσούκης Κων.	3.000	Δελλή Ουρανία Κόνιτσα	1.500
Σπύρου Ελένη Ξυλόκαστρο	2.000	Μήτσικα Δήμητρα Κόνιτσα	1.500
Λυμπερόπουλος Νικ. Εύβοια	2.000	Κυρίτσης Γιάννης Κόνιτσα	5.000
Λύτος Αντ. Τράπεζα	3.000		

Π. ΤΣΙΟΥΡΗΣ - Χ. ΕΞΑΡΧΟΥ Ο.Ε.
Διαμερίσματα - Καταστήματα
Αντιπαροχαί

Καπλάνη 4-6
Ιωάννινα

Τηλ. 32989-33207
Fax 33207

**HOTEL "ΑΩΟΣ,,
RESTAURANT - BAR**

ΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΛΙΘΙΚΙΩΤΗΣ

ΑΜ. ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΔΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ — ΚΟΖΑΝΗΣ
ΚΟΝΙΤΣΑ — ΤΗΛ. (0655) 22079

ΕΙΡΗΝΗ ΣΤΑΜΑΤΑΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ - ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ
ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤ. ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ
ΕΠΙΣΤ. ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΤΟΥ "ΥΓΕΙΑ"

ΘΕΜΙΔΟΣ 4 - 151 24 ΜΑΡΟΥΣΙ
ΑΦΛΟΙΑΣ 23 - 151 25 ΜΑΡΟΥΣΙ
ΔΕΥΤ., ΤΕΤ., ΠΕΜΠ. 6 - 8 Μ.Μ.
ΑΝΤΕΒΟΥ

ΤΗΛ. ΙΑΤΡ. 61 22 823
ΤΗΛ. "ΥΓΕΙΑ" 68 27 940
ΤΗΛ. ΑΝΑΓΚΗΣ 36 47 021
ΟΙΚΙΑ - FAX 61 22 908
ΤΗΛ. ΚΙΝΗΤΟ 094 392 273

ΙΑΤΡΕΙΟ: ΣΟΛΩΝΟΣ 66
(ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ)
ΤΗΛ. 3602 966 (106 80)
ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ 5-8 Μ.Μ.
ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΟΙΚΙΑ ΚΑΣΑΝΔΡΑΣ 10
ΑΝΩ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ
ΤΗΛ. 9701 285

ΠΑ-ΒΟ Ο.Ε.

ΠΙΠΗ ΚΟΥΖΙΝΑΣ

Αίδης Ανδρέας - Βόσιος Μηνάς

ση: αρχ. μουσ. 17 (μπαρούφα γωνία) τηλ. 816.304
ριο: Τριανταφυλλοπούλου 19α - Τούμπα τηλ. 932735
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ενοικιαζόμενα δωμάτια με ατομικά
μπάνια και με ιδιωτικό πάρκιν

• Παραδοσιακό Στυλ

ΧΟΥΣΟΣ ΚΩΝ)ΝΟΣ

Τηλ. (0655) 23 2 88

Κόνιτσα

**ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΔΕΜΕΡΤΖΙΔΗΣ**

ΟΝΙΤΣΑ

άνω στον Εθνικό Δρόμο)

Τηλ. 0655/22867

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Γ. ΡΕΝΤΖΟΣ
Χειρουργός Οδοντίατρος

ΚΟΡΑΗ 8 ΤΗΛ. ΙΑΤΡΕΙΟΥ 39817
ΙΩΑΝΝΙΝΑ ΤΗΛ. ΣΠΙΤΙΟΥ 70153

Δέχεται καθημερινά: Πρωί 9.30 - 12 -- Απόγευμα 5.00 - 9.30
και Σάββατο 8.30 π.μ. - 1.30 μ.μ. με ροντεβού

ΜΙΧΑΗΛ ΒΑΣ. ΡΕΒΑΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ 22
ΤΗΛ. 426.951

ΠΑΤΡΑ

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

Δημήτριος Ν. Καζαμίας

Εμ. Μπενάκη 24

Τηλ. 3627 - 725

Dr ΚΩΣΤΑΣ Β. ΝΟΥΤΣΗΣ

ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΟΣ - ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΛΟΓΟΣ
Τ. ΙΑΤΡΟΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ 'ΑΝΔΡΕΟΥ ΣΥΓΓΡΟΥ'
ΕΠΙΜΕΛ. ΝΟΣΟΚ. "ΛΟΙΜΩΔΩΝ ΝΟΣΩΝ"

ΙΑΤΡΕΙΟ: ΣΟΛΩΝΟΣ 66
(ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ)
ΤΗΛ. 3602 966 (106 80)
ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ 5-8 Μ.Μ.
ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΟΙΚΙΑ ΚΑΣΑΝΔΡΑΣ 10
ΑΝΩ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ
ΤΗΛ. 9701 285

ΚΟΝΙΤΣΑ

**ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ
ΔΟΜΙΚΩΝ
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ**

ΜΠΟΥΛΑΤΟΖΗΣ - ΦΟΡΤΩΤΗΣ ΓΕΛΗΣ
ΚΟΜΠΡΕΣΕΡ - GRADAR - ΟΞΟΞΙΡΩΤΗΡΕΣ
ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ
ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ - ΣΥΣΤ./ΣΥΣΤ. ΓΕΝΙΚΟΣ

ΣΩΤ. ΛΩΤΙΟΣ & Β. ΧΑΓΙΖΗΜΕΛΙΟΥ
ΑΝΤΙΓΩΝΗΣ 10 - ΚΑΛΑΜΑΡΙΑ ΠΑΤΩΝΟΣ
ΤΗΛ. 5138315